



སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་རིག་གནས་ཁག་

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR BUDDHOLÓGIAI INTÉZET  
ALEXANDER CSOMA DE KÖRÖS INSTITUTE FOR BUDDHOLOGY  
*International Establishment of the*  
ĀRYA MAITREYA MĀNDALA

**WEI - LANG**

# **A HATODIK PATRIÁRCHA SŪTRÁJA**

**Dr. HETÉNYI ERNŐ**  
fordítása



**BUDDHISTA MISSZIÓ**

**BUDDHIST MISSION**

**Muzeum utca 5, H-1088**

**Budapest VIII.**

**Tel. 130-169**

**Hungary**



## **BUDDHISTA MISSZIÓ DOKUMENTÁCIÓ**

(Internum 1984)

Felelős kiadó: a Buddhista Misszió ügyvivője

Osztályvezető: Dr. Horváth József

Műszaki szerkesztő: Kerti Mária

Levélcím: Budapest XXII., Ady Endre út 103.

1221

Folyószámla: OTP 526-6788

## TARTALOM

LĀMA ANAGARIKA GOVINDA ELŐSZAVA	5
Dr. RAOUL VON MURALT BEVEZE TÉSE	11
WEI-LANG /HUJ-NENG/ A HATODIK PATRIÁRCHA SŪTRÁJA	
1. ÖNÉLETRAJZ	15
2. A PRAJNARÓL	33
3. KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK	48
4. SAMĀDHI ÉS PRAJÑĀ	58
5. A DHYĀNA	65
6. A BŪNBÁNATRÓL	69
7. A PATRIÁRCHA PÁRBESZÉDEI	81
8. A VILLANÁSSZERŰ-MEGVILÁGOSODÁS ÉS A FOKOZATOS-ELŐREHALADÁS ISKOLÁJA	113
9. KIRÁLYI VÉDELEM	130
10. UTOLSÓ TANÍTÁSOK	135
LING TAO STŪPA-ŐR UTÓSZAVA	154

## ELŐSZÓ

Wei-Lang, a Csan szekta /iskola//jap.: "Zen"/ hatodik patriarchájának szútrája a Csan, vagy Zen-irodalom lelegelevenebb darabja és mint ilyen különösen alkalmas arra, hogy bevezessen a Māhāyāna-buddhizmus e meditációs-iskolájának szellemi mélységeibe. A meditáció mindenkor a "Főmódszere" volt a buddhista megváltástannak. Abban a mértékben azonban amint a meditáció technikáját, pszichológiáját, filozófiáját és metafizikáját osztályozták, magyarázták éppen a praxis került háttérbe és mondhatni elmerült a teoretikus fejtegetések, a jótanácsok és az erkölcsi parancsolatok tengerében.

Reakcióként támadt lázadás az írásban lefektetett tudomány ellen, hogy a kereső visszatérhesen a spontán és közvetlen élményhez. A skolasztikus gondolkodásmódot és az intellektuális logikát a paradoxon fegyverével támadták meg, amely éles kardként vágta ketté az önkényesen teremtett problémák csomóját és ily módon a valóság lényegét villanásszerűen felfedte. A paradoxon fegyvere azonban kétélű kard. Amint ugyanis a paradoxon rutinná válik elpusztíthatja azt amit az első vágással leleplezett. A kard erejét ugyanis a fegyver villanásszerű alkalmazása adja, máskülönben viszont a nemes cél olyanná válik, mint a bontókés a hentes kezeiben.

A Zen-buddhizmus későbbi irataiban a paradoxon elem irodalmi technikává válik, amely a spontán-elevenítséget a háttérbe szorítja és abszurditásával az olvasót vagy hallgatót szinte fejbekólintja. Wei-Lang szútrájában drága ékszerként, takarékosan és észszerűen nyer alkalmazást a paradoxon és szeliden idomul a mondanivaló szelleméhez.

Ámbár a hatodik Patriarcha történelmiségét és a mű korát a modern kutatók vitatják, mégis nem kétséges, hogy a szerző eme iskola egyik legjelentősebb képviselője, aki a Csan szellemi irányát olyan módon fejezte ki, világította meg, hogy nem sértette meg az egészséges emberi gondolkodásmódot, de ezt nem is tette a dolgok egyedüli mértékévé.

A sūtra olvasóját elejétől fogva oly légkör veszi körül, amely a mindennapi tudatállapot síkjáról fel-emeli és végül eljuttatja a spontán felismeréshez. A hatodik Patriárcha alakja az érintetlen, hamisítatlan spontaneitás szimbolumává válik, amely benne lakozik minden emberben és amellyel az olvasó végül is akaratlanul azonosítja magát. Ilyenformán bensőleg résztvevővé, átélővé válik.

Kuang-tung novicius intellektuális problémától mentes szelleme közvetlenül tör a szellemi törekvés centruma felé; a buddhaság élménye felé. És a cél elérése nem függ kolostori szabályoktól, aszkézistól, tudománytól és szent szövegek recitálásától, hanem egyes egyedül a bennünk lakozó eleven szellem kiteljesítésétől.

Természetesen ez nem azt jelenti, mintha éretnyek és tudás, könyvek és szabályok, hagyomány és szertartás elvetendő volna /mint azt oly sok pseudo-Zen-követő hiszi/; mindez azonban nem más mint eszköz és ezért az előtérbe nem állíthatóak. Értékük azonban nem vitatható a cél-megvalósítás szempontjából.

A hatodik Patriárcha spontán megvilágosodást ér el tanulmányok és könyvek segítségével; de megvilágosodása összefügg a könyvek által közvetített hagyománnyal. A "Gyémánt-szútra" volt az, amely lelki szeméit felnyitotta.

A spontán élmény ezek szerint a megszentelt hagyomány produktuma és eme hagyományban nyugvó gondolat-feletti tartalom individuális fölfogása; az individuum és a megszentelt jelkép találkozása teremti meg a valóság megértésének lehetőségét.

Kuang-tung noviciussal ellentétben áll előttünk a tudós Señhsziu alakja; ez a férfiú bár jól tudta miről van szó, mégis nem képes magát függetleníteni a jutalom gondolatától, amely feléje int, ha versét jónak találja.

Verse féltő gondot fejez ki a "belső tükör" tisztasága érdekében - oly hasonlattal él, amely nem is tulajdon szellemének terméke, hanem a Śvetāśvata- Upanishad része.

Ha tehát Sen-hsziu azt mondja, hogy szellemünk tükörhöz hasonlatos, amelyet gondosan tisztogatnunk kell, hogy por ne rakódhasson rá, úgy nem tesz mást, mint ismétli az Upanishadok álláspontját. Wei-Lang ezzel szemben a buddhista álláspontot képviseli.

A Buddha-Szellem, azaz a "bodhi" principiuma, amely látens állapotban minden tudat alapját képezi nem csupán reflexe az univerzumnak - nem csak valami amelyben az univerzum tükröződik - hanem maga az univerzális valóság, amely a korlátozott elmének csak mint metafizikai üresség - mint meghatározásoktól és korlátozottságoktól ment valami - nyilvánulhat meg.

A bodhi ezért nem valami "keletkezett" pl. egy fá; és a szellem semmi esetre sem lehet "csak egy tükör"/másodlagos valami/ amely a valóságot "másodkézből" tükrözi. Mivel ő maga a mindeneket átfogó Üresség /sūnyatā/, hogyan borithatná be por? - "Mi azt állítjuk, hogy a szellem lényege hatalmas, mivel átfog mindeneket, mert minden dol-

gok benne rejlenek önön természetükben."

Nem arról van szó tehát, hogy szellemünket megtisztítsuk, hanem arról, hogy tudatosítsuk teljességét! Ami javításra és tisztításra szorul, az csupán intellektusunk, korlátozott individuális tudatunk. Ez azonban soha ki nem vezethet korlátai közül. Csak a bátor ugrás; a szövődményes tartalmak föladata eredményezheti a valóságélményt, a szellem való természetének fölismerését és egyben a megvilágosodást.

Szellemünk valóságos természete magába zár minden élő. A Bodhisattva-fogadalom - minden lényt megszabadítani - tehát nem ama hencegő túlzásból fakad, hogy egy halandó ember személyében védelmezzon meg minden lényt, hanem azon felismerésen alapszik, hogy mi csupán a megvilágosodás állapotában vagyunk képesek mindeneket átfogni, amikor is egyek vagyunk minden élővel. Az egyesülés eme aktusa közben szabadítjuk meg önmagunkat és lehetünk befolyással minden lény szababulására, mivel potenciálisan szellemünk mindent magába zár. Ez az oka annak, hogy a Mahāyāna -buddhizmus elégtelennek tekinti az egyéni szenvedéstől való megszabadulást, az életvágy és a ragaszkodás kiirtását; célul a tökéletes megvilágosodást /sammāsambodhi/ tűzi ki.

Ha a világot megvetjük és belőle menekülni igyekszünk, ezzel még nem győztük le és így igen messze járunk a szabadulástól. Az irás így szól: - "Ez a világ a Buddha-világ, amely a megvilágosodás segítségével föllelhető. Megvilágosodást keresni a világtól való elválás segítségével éppen olyan balgaság, mint egy nyúlnak szarva után való kutatása." Mert: - "Aki a világ ösvényein komolyan vándorol, az nem tekint a világnak hibáira."

Ne higyük tehát, hogy csupán gondolataink és intellektuális képességeink elnyomása révén megvilágosodáshoz juthatunk. "Igen nagy hiba a gondolkodás teljes elnyomása", mondja Wei-Lang.

A Csan segítségével legyőzhetőek intellektuális magatartásunk korlátai. De előbb ki kell fejlesztenünk intellektusunkat, gondolkodási képességünket és megkülönböztető-készségünket - a Csan gyakorlására csak ezután válhatunk méltókká. Hogyan is juthatnánk túl, hogyan is győzhetnénk le egy intellektust, ha ilyennel nem rendelkezünk? Világos, hogy intellektusra szükségünk van éppen a gondolati ferdeségek leküzdésére, mint ahogy intuícóra van szükségünk, hogy túljussunk az intellektus korlátain.

A bölcsesség, az intellektus legmagasabbrendű tulajdonsága az, amely célhoz kötött gondolkodásunkat irányítja. A célok azonban korlátozottak. A bölcsesség tehát csak a határoltban hatóképes. A "tudás" /prajñā/ képes csak a korlátozatlan förlismerésre. A tökéletes tudás az élményben gyökeredzik. A bölcsesség a gondolkodáson alapszik. Mégis a tudás nem vetheti meg soha a bölcsességet és a gondolkodást, de ellenkezőleg, alkalmazza azokat a maguk helyén.

Igy nyilvánulhat meg a gondolkodás teremtő aspektusa, amely a tapasztalás nyersanyagából ésszerű világot alkot. Hogy milyen hatalmas vagy milyen parányi ez a világ, az egyedül az individuális szellem teremtőkészségén múlik. A kis szellem vágyai és szükségletei szűk világában él, a nagy szellem viszont egy végtelen univerzumban, ama mélységes misztérium állandósult tudatában, amely létének mélységet és távot biztosít és megakadályozza abban, hogy az érzéki világot a végső és legmagasabbrendű valóságnak tartsa.



Aki azonban a gondokodás határait elérte,  
bizvást merészelheti az ugrást a Nagy Űrességbe,  
tulajdon lény felmérhetetlen mélységeibe.

Lama Anagarika Govinda  
Kasar Devi Ashram, Kumaon Himālaya, India  
1957. évi július havában.



釋迦牟尼  
他收

魯班學記

## BEVEZETÉS

A "Mahāyāna-buddhizmus meditációs-szútrái" sorozat eddig megjelent két kötete kiegészítéseképpen jelenik meg harmadiknak e terület egyik legismertebb írása: "Wei-Lang /: Huj-Neng :/, a hatodik Patriarcha szútrája".

Korunknak, mint az a történelem folyamán már oly sokszor előfordult, ismét szüksége van egy szellemi fordulatra. A hatalmas külső fejlődés, amelyet az emberiség a technika révén külsőleg ért el és amely úgyszólván bilincsekbe veri, már-már a pusztulás szélére sodorja, időszerűvé teszi, hogy végre önmagára eszméljen.

A befelé vezető utat a századok folyamán többször felfedezték, különböző módszereket dolgoztak ki és ezek alapján ma is lehetséges az ösvényen való előrejutás. E tanok a modern ember részére is sok értékkel bírnak: a szellemi út mindenkor ugyanaz marad és ugyanazon mélységekbe vezet - az ember legmélyebb lényegéhez. Az idő nem játszik szerepet, ez lényünknek csupán egyik dimenziója, amelynek helyes felismerése ad választ arra, hogy tulajdonképpen micsoda. A szabadulás útja a bennünk levő szellemi lényeg felismerésével kezdődik.

Dig Ping Tsze, a könyv angol kiadásához irt előszavában ezeket mondja:

- "Szívemből kívánom, hogy nagy számban legyenek európaiak és amerikaiak, akik a Nagy Törvényt megértik és magukévá teszik. Ami az anyagi jólétet illeti, a nyugati ember jobb helyzetben van, mint a mi keleti népeink. De kedvező helyzetük ellenére későbbi időpontban ért el hozzájuk a Nagy Törvény, mint mihozzánk. Érdemes e körülményt mérlegelnünk. A buddhista földrajz szerint az emberi lények

négy nagy kontinens lakói. Uttarakuru, az északi kontinens lakói, a boldogság szempontjából legkedvezőbb viszonyok között élők életkora ezer esztendő. A keleti és nyugati kontinensek lakói, akik hat, illetve háromszáz évig élnek, szintén előnyösebb helyzetben vannak, mint mi, a Jambudvipa, a déli kontinens lakói. A négy hatalmas világrész közül mégis csupán Jambudvipa az egyetlen, ahová a Buddha Dharma eljutott.

Miután a kísérlet megtörtént, a Jó Törvény kihirdettetett, reménykedve várom ama napot, amikor Európa és Amerika kitermel majd Zen-követőket, akik a "Nagy-Probléma" gyors és tökéletes megértése révén talán tútesznek keleti testvéreinken is. Mivel biztos vagyok abban, hogy a nyugat gyermekeivel egy igen fontos kapcsolatot sikerül teremteni, boldogságérzetem szinte határtalan.

Bárcsak mindez teljesülne!"

Dr. Raoul von Muralt

Zürich, 1957. évi november hó 15. napján.

WEI - LANG / Huj-neng/

A HATODIK PATRIÁRCHA  
SZÚTRÁJA

## 1. ÖNÉLETRAJZ

Midőn egykor a Patriarcha a Pao-lin kolostorba megérkezett, Sao-csou előljárója Vej, más hivatalos személyiségekkel egyetemben felkereste és arra kérték, hogy a Ta-fan templom csarnokában tartson részükre nyilvános előadásokat a buddhizmusról.

A megbeszélte időpontban összegyülekeztek Vej előljáró, kormányzati tisztviselők és konfucianus tudósok, hozzávetőleg harminc-harminc fő, továbbá szerzetesek, szerzetesnők, taoisták és világi személyek, együttesen mintegy ezer ember.

Miután a Patriárcha helyét elfoglalta, az egybegyültek tisztelettel üdvözölték őt és arra kérték, hogy tartson előadást részükre a buddhista tanokról. A Patriárcha a következő szavakkal fordult az egybegyültekhez:

- Tisztelt hallgatóság, szellemi lényünk /szó szerint öntermészetünk/, amely a megvilágosodás /bodhi/ magja, természete szerint tiszta és csak e szellemiség helyes működtetése révén érhető el egyik pillanatról a másikra a Buddháság. Engedjétek meg, hogy saját életemről beszéljek néktek és elmondjam, hogyan jutottam az ezoterikus tanok, a Dhyāna /Csan vagy Zen/ tanainak birtokában.

Apámat, aki Fan-yangból származott, hivatalából elbocsájtották, és Kuangtungba száműzték, ahol Hszin-csou helységben élt. Apám abban az időben halt meg, amikor jómagam még igen fiatal voltam. Igen szerencsétlen körülmények közé kerültem, mivel anyámat és engem súlyos nyomorban hagyott hátra. Kuang-csouba /kanton/ költöztünk, de itt is igen rossz viszonyok között éltünk.

Egy napon gyűjtöst árultam a piacon és ve-  
vőim egyike arra kért, hogy bizonyos mennyiséget  
vigyek el üzletébe. Miután a megbízást elvégez-  
tem és pénzemet is megkaptam, elhagytam az üzlet-  
helyiséget; kilépve az utcára egy emberrel talál-  
koztam, aki egy szútra szövegét szavalta. Alig  
hatolt el a szútra szövege tudatomba, szellemem  
hirtelen megvilágosodott. Erre megkértem az em-  
bert, nevezné meg nekem ama könyv címét, amely-  
nek szövegét mondogatja. Így tudtam meg, hogy a  
Gyémánt-szútráról van szó. Tovább is érdeklőd-  
tem személye és hovatartozása felől. Azt a választ  
adta, hogy Huang-mej tartománybeli Csi-csou,  
Tung-san kolostorából jött; elmondta azt is, hogy  
e kolostor apátja Hung-zsen, az ötödik Patriárcha,  
aki hozzávetőleg ezer tanítvány mestere. Ő maga  
viszont, amikor oda érkezett és a Patriarchának  
tiszteletét fejezte ki, részesült abban a szerencsé-  
ben, hogy e szútra tanáival megismerkedhetett. A  
továbbiak folyamán elmondotta ismerősöm azt is,  
hogy a Patriárcha véleménye szerint nem csupán  
az egyházi rend, de a világi hívők részére is igen  
üdvös eme szútra tanulmányozása, mivel segítsé-  
gével ismerhetik fel szellemi lényegüket és így mód-  
jukban áll a buddhaságot egyik pillanatról a másik-  
ra elérni.

Nem kétséges, hogy előző életem jó karmájá-  
nak köszönhettem, hogy mindezt megtudtam, vala-  
mint azt is, hogy valakitől tiz taelt kaptam anyámat  
támogatandó, ez a valaki adta nékem azt a tanácsot  
is, hogy menjek Huang-mejbe és keressem fel az  
ötödik Patriarchát.

Miután anyám részére a legszükségesebbeket  
előteremtettem, elindultam Huang-mej felé, ahová  
harminc nap elteltével meg is érkeztem. Nyomban  
felkerestem a Patriarchát és az, miután tisztelet-  
teljes köszönésemet viszonzta, megkérdezte tő-

lem, hogy mi járatban vagyok. Én így válaszoltam:  
- A Kuang-tungbeli Hszin-csouból származom és azért jöttem ide, hogy Önt megismerhessem. Kívánságom pedig nem más, mint a buddhaság elérése." -

- "Kuang-tungból való vagy tehát, és az egyszerű emberek közül való. Hogyan remélted, hogy egy Buddha válik belőled?" - kérdezte a Patriárcha.

Én eképpen válaszoltam: - "Vannak emberek, akik északról vagy délről származnak, de vajon mit jelentenek észak és dél a Buddhatermészetük szempontjából? Egy közönséges ember, ámbár fizikai szempontból valóban különbözhet Szentségedtől, de biztosan nincsen különbség Buddhatermészetük tekintetében." -

Úgy látszott, hogy a Patriárcha még szeretett volna valamit mondani, de a tanítványok jelenléte miatt eltekintett ettől. Úgy rendelkezett, hogy a munkások közé osszanak be.

- "Engedje meg Szentséged, hogy kijelentsem: a prajñā /tudás/ gyakran tör fel szellememben. Ha pedig valaki tisztában van szellemi lényegével, úgy bizton neveztetetik az "érdemek szántó földjének" /a buddhista szerzetesek jelzője/. Nem tudom, hogy minő munka az, amit Szentséged tőlem kíván." -

- "Ez a fiú kissé kotnyeles" - vélte a Patriárcha - "távozz az istállóba és hallgass". -

Ezt követően a hátsó udvarba távoztam, ahol egy laikus testvér kívánságának megfelelően tüzelőt aprítottam és rizst hántottam.

Több mint nyolc hónap elteltével a Patriárcha egy napon így szólt hozzám: - "Jól tudom, hogy alaposan elmélyedtél a buddhista tanokban, de óvatosságból nem foglalkozom veled, mivel egynémely gonosz ember károdra lehetne különben. Megértesz engem?" -

- "Igen uram" - válaszoltam - "hogy elkerülhessem az emberek gúnyolódó megvetését, kerülni fogom az Ön csarnokát."

Egy napon a Patriárcha egybegyűjtötte valamennyi tanítványát és így szólt: - "Valóban, a megszakítás nélküli újjászületés kérdése igen fontos. Napról napra ahelyett, hogy az élet és halál e keserű tengeréből szabadulni igyekeznének, csupán világi előnyöket hajszoltok, illetve oly érdemeket gyűjtötök, amelyek újrászületéshez vezetnek. Micsém érnek azonban az érdemek, ha szellemi lényeket sötét homály borítja. Menjetek és kutassatok a prajñā /tudás/ után tulajdon szellemetekben és írjon ki-közületek egy verset /gáthá/. Aki közületek a legtisztábban tudja kifejezni a szellemi lényeg mikéntjét, kapja majd meg a köntöst /szerzetesi öltözék a patriárcha jelvényével/ és részesül a Dharmában /a Dhyāna-iskola ezoterikus tanítása/ ő lesz majdan a hatodik Patriárcha. Távozzatok tehát nyomban, ne vesztegessétek az időt, mivel nincs min gondolkozni és a latolgatás csak kárt okozhat. Ha valaki a szellemi lényeket megvalósította, úgy bármikor azonnal képes beszélni arról. Szeme elől e lényeket még akkor sem veszítheti, ha csata kelős közepén áll is." -

Miután a tanítványok ezeket az utasításokat hallották, visszavonultak és egymásközt így vélekedtek: - "Nincsen értelme annak, hogy szellemünket megerőltessük, kár versen törni a fejünket. Sen-hsziu a tanítónk lesz úgyis a legközelebbi Patriárcha és ha mi valami olyasmit hozunk össze, ami nem helyes, csak erőnket tékozoljuk el." - Ezeket mondva megegyeztek abban, hogy nem irnak semmit, és végül így zárták le a vitát: - "Miért is fáradoznánk? Egyszerűbb lesz ha megfogadjuk tanítónk



Sen-hszü szavait és követjük őt, bárhová is vezessen minket." -

Közben Sen-hszü így gondolkodott: - "Mivel vezető volnék, nem valószínű, hogy ellenfelem akad. Irjak-e verset a Patriárcha kívánságának megfelelően? Ha nem teszem, hogyan tudja meg a Patriárcha, hogy tudásom mély vagy felületes? Ha törekvésem az, hogy a Dharmát birtokoljam, úgy indítóokom minden bizonnyal tiszta. Ha viszont a Patriárcha rangja volna nékem fontos, úgy inditékom helytelen volna. Ez utóbbi esetben szellemem nem különböznék egy világi ember szellemétől, és szinte rabló módjára törnék a Pátriárcha széke felé. Viszont, amennyiben a verset nem írom meg, nincsen arra sem lehetőségem, hogy a Dharmát elnyerjem. Valóban igen kényes helyzetben vagyok!" -

A Patriárcha csarnokával szemben három folyosó nyílt, amelyek falaira Lu-csen udvari festőnek kellett volna megbízatása értelmében jeleneteket festeni a Lankávatára-szútráról, hogy a freskók mintegy magyarázatul szolgáljanak az öt Patriárcha tanításaihoz.

Miután Sen-hszü versét megalkotta, több ízben megkísérelte, hogy munkáját a Patriárchának bemutassa. Miközben azonban a csarnok felé haladt, szelleme megzavarodott és egész testét izzadság borította el. Nem volt képes annyi bátorságot gyűjteni, hogy tervét végrehajtsa, ámbár négy napon át tizenhárom ízben kísérletezett.

Ezekután így gondolkodott: "Talán az volna a leghelyesebb, ha versemet a folyosó falára írnam és várnék, amíg azt a Patriárcha magától észreveszi. Ha tetszését a vers megnyeri, úgy majd előlépek és tisztelettel köszönteni fogom; amennyiben viszont művem nem részesül kedvező fogadtatásban,

úgy valószínűleg hiábavalóan vesztegettem el időmet e helyen, és nem jár ki nekem mások tisztelete - amit viszont nem is érdemelnék! E körülmények között azonban milyen érdemeket értem el vajon a buddhizmus terén?" -

Éjfélkor titokban, lámpást tartva kezeiben megjelent, hogy a verset felírja; a Patriárcha lássa majd, mit ér tudása...

A vers a következőképpen hangzott:

- "Testünk a Bodhi-fához hasonlítható,  
szellemünk viszont ragyogó tükörhöz hasonlatos,  
óráról-órára gondosan törülgessük a ráarakódott  
port,  
ne engedjünk tisztátalanságot ráarakódni!" -

Miután e sorokat a falra írta, azonnal szobájába vonult, úgy, hogy senki sem tudhatta, ki a vers szerzője. Kamrájában így vélekedett: - "Ha a Patriárcha reggel olvassa versemet és elégedett lesz, úgy alkalmas vagyok arra, hogy a Dharmát befogadjam. Ha azonban azt mondja, hogy munkám nem megfelelő, úgy nem vagyok méltó a Dharma megismerésére; előző létem gonosztettei azok, melyek szellememet homályba borítják. Vajmi nehéz előre megmondani, hogy mi lesz a Patriárcha véleménye!" - Ily gondolatok foglalkoztatták a hajnal beköszöntéséig és sem aludni, sem nyugodtan helyén ülni nem volt képes.

A Patriárcha azonban jól tudta, hogy Senhsziu a megvilágosodás kapuján nem lépett be, és a szellemi lényeggel nincsen tisztában.

Reggelre kelve a Patriárcha Lu udvari művészt magához hívatta és a déli folyosóra ment, amelynek falát legelőször kívánta befestetni. A vers nyomban szemébe ötlött. - "Igen sajnálom, hogy oly messziről ide fárasztotta" - szólt a

festőhöz - "a falat ezek után nem kell befestenie. A szútra ugyanis így szól: - 'Minden forma és jelenség mulandó és a csalódások birodalmába tartozik.' - A legjobbnak látszik, ha a vers itt marad, hogy az emberek olvashassák, tanulmányozhassák és ismételtethessék. Ha a vers tanításait gyakorlati módon valósítják meg, úgy a lét gonosz síkjain elkerülhetik az újraszületést. Az érdem valóban nagy lehet." -

Ezeket mondva a Patriárcha elrendelte, hogy tömjént gyűjtsanak és valamennyi tanítvány fejezze ki tiszteletét; ajánlotta a sorok ismételtetését, hát ha a szellemi lényeket is megismerik. Miután a tanítványok a verset elolvasták, így kiáltottak:  
- "Valóban kiváló!" -

Éjfélkor a Patriárcha majához kérette Sen-hszüet és megkérdezte tőle, hogy a vers tőle származik-e? - "Igen, a vers szerzője én vagyok" - felelte Sen-hszü - "de távol álljon tőlem az a kívánság, hogy én legyek a legközelebbi Patriárcha. Viszont igen hálás volnék, ha Szentséged közölné velem, munkám tartalmaz-e valamelyes bölcsességet?" -

- "A te versed arra utal", - válaszolt a Patriárcha - "hogy a szellemi lényeket még nem valósítottad meg. Megközelítetted ugyan a "Megvilágosodás Kapuját" de még nem léptél be azon. A megértés oly mértékével, amellyel te rendelkezel, nem érhető el a megvilágosodás.

Hogy a legmagasabbrendű megvilágosodás állapotát elérhessük, ahhoz szellemi lényegünk természetét hirtelen kell felismernünk; az pedig, jegyezd meg, nem teremtett és elpusztíthatatlan. Ksanától ksanáig /pillanatnyi észlelések/ képesek kell legyünk arra, hogy a szellemi lényeket megvalósítsuk. Minden dolgok mentek lesznek az esetben az akadályoktól. Amennyiben a Tathāta /olyan-

ság, más kifejezés, amely a szellemi lényeggel azonos/ egyszer fölismertetett, úgy a felismerő örökké megszabadult a csalódásoktól és szelleme minden helyzetben az "olyanság" állapotában fog időzni. A szellemnek ilyen állapota maga az abszolút valóság. Ha képes vagy a dolgokat ily módon szemlélni, úgy tisztában vagy a szellemi lényeggel, amely maga a legfelső megvilágosodás.

Jó volna, ha most visszavonulnál és néhány napon keresztül egy új vers megírása felől elmélkednél. Amennyiben ez az új vers arra mutatna, hogy a "Megvilágosodás Kapuján" beléptél, úgy átnyújtom neked a köntöst és közlöm veled a Dharma-t." -

Sen-hszü meghajtotta magát és elhagyta a helyiséget. Néhány napon keresztül hiába próbálkozott új vers megírásával. Ez annyira nyugtalanította, hogy mintegy lidércnyomástól gyötörve sem nyugodtan ülni, sem járni nem volt képes.

Két nap elmultával egy fiatal ember ama helyiség közelében, amelyben a rizst hántoltam, fennhangon mondogatta a kérdéses verset. A sorok halatára azonnal tisztában voltam azzal, hogy a vers szerzője még nem valósította meg a szellemi lényegét, mert bárha én magam akkortájt még nem kaptam kellő útbaigazítást erre vonatkozóan, mégis önmagamban már véleményt alkottam ennek mikéntjéről.

- "Minő vers<sup>t</sup> mondasz itt föl?" - kérdeztem a fiatal embert.

- "Te együgyü" - felelte amaz - "nem hallottál még semmit e műről? A Patriárcha arra tanította a tanítványokat, hogy a szüntelen újraszületés kérdése egy igen fontos kérdés; felszólította továbbá mindazokat, akik köntösére és a Dharma tudására áhítoznak, hogy irjanak egy verset, amely a szel-

lemi lényegre vonatkozik. A feladat sikeres végrehajtója lesz majdan a hatodik Patriárchá. Az idősebb Sen-hszü írta ezt a kötetlen verset a déli folyosó falára, és mi tanítványok a Patriárcha felszólítására ismétелgetjük azt el. A Patriárcha azt is megjegyezte, hogy azok akik a vers tanításait gyakorlatilag megvalósítani képesek, megszabadulhatnak a lét nyomoruságos síkjain való újrászületés kényszerétől." -

Azt válaszoltam a fiatal embernek, hogy én is ismétелgetni szeretném a verset, hogy eljövendő létem során magam is kapcsolatba kerülhessek annak tanításaival. Közöltem vele azt is, hogy bár már nyolcadik hónapja hántom a rizst e helyen, még nem volt alkalmam arra, hogy a csarnokban megjelenjek; kértem mutassa meg nekem, hol találhatom meg a falra írt verset, hogy kifejezhessen tiszteletem.

Az ifjú teljesítette kívánságomat; én viszont tovább kérleltem, hogy olvassa föl nékem a sorokat, mivel én magam olvasni nem tudtam. Egy Csiang-csou tartománybeli kishivatalnok, aki éppen jelen volt, olvasta föl végül is a verset. Midőn a fölolvadó elhallgatott, közöltem vele, hogy közben nékem is eszembe jutott egy kis vers és megkértem arra, hogy azt részemre sziveskedjék a falra fölírni.

- "Egészen rendkívüli dolog, ha te is költöttél egy verset!" -

- "Ne vesse meg kérem a kezdőt" - feleltem - "hiszen kereső vagyok, aki a legmagasabbrendű megvilágosodás felé igyekszik. Ne feledje, hogy a legalacsonyabb osztály fiai a legfurfangosabbak, míg a legmagasabbrendűek intelligenciájukban biznak. Ha másokat megvet, különben is nagy bünt követ el."

- "Mondd el tehát versedet" - szólt amaz - "kész vagyok azt részedre fölírni. Ne feledkezzél

viszont meg arról, hogy engem is megszabadítsál, amennyiben a Dharma birtokába jutnál!" -

Az én versem így hangozott:

- "Nem létezik Bodhi-fa,  
és ragyogó tükör sem létezik.  
Mivel pedig minden üresség,  
hol is gyülehetnék föl a por?" -

Midőn ezeket leírta, a tanítványok és más emberek, akik ott jelen voltak, igen elcsodálóztak. Elragadtatva így szóltak egymáshoz: - "Csodálatos! Kétségtelen, hogy helytelen az embereket a külsejük szerint megítélni. Hogyan is volt lehetséges, hogy szolgaként dolgoztattunk egy inkarnált Bodhiszattvát?" -

Midőn a Patriárcha látta, hogy az egybegyűlt sokaság csodálkozása nagy, cipőjével letörölte a sorokat; így akarta elkerülni, hogy irigyeim támadjanak. Megjegyezte, hogy e sorok szerzője még nem valósította meg a szellemi lényezet, és a jelenlévők tévedésben vannak, ha ezt hiszik.

A következő napon a Patriárcha fölkereste azt a helyiséget, ahol rizst hántoltak. Midőn látta, hogy én éppen egy mozsártörővel bajlódom, így szólt hozzám: - "A Dharma keresője kockára teszi az életét is; vajon helyesen cselekszik-e?" - Ezután azt kérdezte: - "Elkészültél a rizzsel?" - "Igen, már régen" - feleltem én - "már csak a szitálása van hátra". - Erre háromszor egymás után ráütött a mozsárra és elhagyta a helyiséget.

Mivel tisztában voltam azzal, hogy mi ennek a jelentése, éjszaka háromkor fölkerestem. A Patriárcha köntösét elénk borítva, hogy senki ne láthasson minket, bevezetett a Gyémánt-szútra tanaiba. Midőn arra a helyre érkezett, amely így

szól: "mindenki oly módon használja szellemét, hogy a kötöttségektől megszabadulhasson" - elértem a megvilágosodás állapotát, és felismertem, hogy a világmindenség minden dolgai nem mások, mint maga a szellemi lényeg.

- "Ki gondolta volna" - fordultam a Patriarchához -, "hogy a szellemi lényeg tökéletesen tiszta?!"

Ki gondolná, hogy a szellemi lényeg ment a keletkezéstől és elmúlástól! Ki is gondolná, hogy a szellemi lényeg önmagában tökéletesen elegendő! Ki is gondolná, hogy a szellemi lényeg mentes minden változástól! Ki is gondolná, hogy mindenek a szellemi lényeg megnyilvánulásai!" -

Mivel a Patriárcha látta, hogy a szellemi lényeg megvalósítottam, így fordult hozzám: - "Az, aki tulajdon szellemével nincsen tisztában, hiába foglalkozik a buddhizmussal; viszont ha szellemével tisztában van és tulajdon természetét intuitív módon fölismeri, úgy hősnek 'istenek és emberek tanítójának', egy Buddhának nevezhető!" -

Igy jutottam én titokban, anélkül, hogy valaki is láthatta volna, a Dharma birtokába és egyben örökösévé váltam a "villanásszerű megvilágosodás" tanainak; örököse lettem a köntösnek és az alamizsnás szilkének.

- "Te vagy immár a hatodik Patriárcha" - szólt ő - "vigyázz magadra és szabadíts meg annyi lényt, amennyit csak lehetséges. Terjeszd és védelmezd a Tant és ne engedd, hogy feledésbe menjen. Figyelmezz az én versemre:

'Ama lények, kik a megvilágosodás magvait az okozatok szántóföldjébe elvetik, aratják le majdan a buddhaság gyümölcsét.

Ami élettelen, amiben nincsen Buddha-természet, az nem vethet és nem is arathat.'

És imigyen folytatta: -"Mindőn Bodhidharma Patriárcha legelőször érkezett Kinába, a legtöbb kínai bizalmatlanul fogadta; ez a köntös így szállt egyik Patriárcháról a másikra. Ami a Dharmát illeti, azt sziv hagyományozta szivre és az örökös feladata az, hogy a maga teljességében megvalósítsa. Elgondolhatatlan idők óta hagyományozzák a Buddhák a Dharma lényegét utódaikra, és így cselekszenek a Patriárchák is, miközben az ezotérius tanokat a sziveikből fakadóan sziveknek adják tovább. Mivel azonban a köntös vetélkedést eredményezhet, te vagy az utolsó, aki ezt öröklöd. Amennyiben azt utódodnak átadni kívánnád, úgy veszély fenyegetné az életedet. Oly hamar, miként az csak lehetséges, hagyd el ezt a helyet, mivel előfordulhat, hogy valaki károdra lehet." -

- "De hová is menjek?" - kérdeztem.

- "Huaj az a hely, ahol meg kell állanod, és Huj legyen visszavonulásod helye." -

Midőn az éj folyamán a köntöst és az alamizsnás szilkét átvettem, közöltem a Patriárchával, hogy én mint délről származó, nem ismerem a hegyi ösvényeket, és így lehetetlennek tartom, hogy elérjem a folyó torkolatát, ahol csónakhoz juthatok.

- "Ne nyugtalankodjál" - szólt ő - "véled megyek." -

Ugy is cselekedett és miután Kiukiangig elkísért, ott csónakot is szerzett részemre. Mivel ő vette kezeibe az evezőket, arra kértem, hogy üljön le és adja át nékem az evezést.

- "Az én feladatom, hogy átjuttassalak" - felelte - /a kijelentés célzás a Bodhiszattva-fogadalomra: - "átjuttatni a lényeket a születés és a halál tengerén..." /



Erre én ezeket jegyeztem meg: -"Amíg a csalódások birodalmában időzöm, valóban az Ön dolga, hogy engem átjuttasson, de a megvilágosodás elérése után magam fogom az átjutást megkísérelni. Mivel a határszélről származom, kifejezésmódom valószínűleg nem a leghelyesebb, de /mindezek ellenére/ abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy a Dharmát Öntől átvehettem. Mivel így a megvilágosodás birtokába jutottam, minden körülmények között saját erőmből szeretném a születés és halál óceánját legyőzni, mégpedig tulajdon szellemi lényegiségem segítségével."-

-"Helyes, igen helyes", bólintott tetszését kifejezve, "a te működésedtől kezdődően a buddhizmus /Dhyāna-iskolája/ igen elterjedt lesz. A távozásod után következő harmadik évben el fogom hagyni ezt a világot. Kezd meg tehát utadat. Lehető legnagyobb sietséggel tartsál déli irányba. A tanítást azonban ne hamarkodd el, mivel a buddhizmus Dhyāna-iskolájának elsajátítása és terjesztése nem könnyű feladat."-

Ezek után elbúcsúztam mesteremtől és elindultam déli irányban. Körülbelül két hónap elmúltával elértem a Ta-yü hegyet. Itt észrevettem, hogy néhány száz ember követ; szándékuk az volt, hogy a köntöst és az alamizsnás szilkét elragadják tőlem.

Üldözőim közül egy Huj-ming nevű szerzetes volt, aki Csen néven is ismert. Nevezett a negyedik laikus fokozat tagjai közé tartozott. Kifejezésmódja durva, erőszakos, és ő volt a támadóim közül a legkövetelődőbb. Midőn már csaknam elért; megfordultam és a köntöst az alamizsnás szilkével egyetemter lábaihoz vettem:

-"Ez a köntös nem egyéb, mint jelkép" - mondtam - "mi értelme volna, ha erőszakkal szereznéd"

meg magadnak?" /Ezeket mondva elrejtőztem./ Ő a szikla mellé lépett és meg akarta ragadni a tárgyakat; ez azonban nem sikerült neki. Erre így kiáltott: -"Laikus testvér, laikus testvér /ugyanis a patriárcha-forma szerint nem voltam az egyházi rend tagja/ a Dharma után áhitozom, nem a köntöst kívánom."-

Ezeket hallva előléptem rejtekhelyemről és felültem a sziklára. Üldözőm meghajtotta magát és így szólt: -"Laikus testvér, kérlek, tanítsál engem."

-"Mivel célod a Dharma" - szóltam - "kerüld a gondolatokat, igyekezz szellemedet kiüríteni, és ha így teszel, úgy szívesen tanítalak."

Ő hosszabb időn át követte tanácsomat, mire megjegyeztem: -"Ha te se jóra, se rosszra nem gondolsz, mi eme pillanat tartalma, mi a te való természeted?"-

Ezek hallatára hirtelen megvilágosodott, de mégis tovább kérdezett: -"Eltekintve ama ezotérikus tanításoktól, amelyeket a patriarchák nemzedékek óta tanítanak, vannak még más ezotérikus tanok is?"-

-"Amit közölhetek veled" - válaszoltam "az nem ezotérikus, viszont ha szellemedet képes vagy befelé fordítani, úgy biztosan megtudhatod az ezotérikus igazságokat."-

-"Annak ellenére, hogy hosszú időt töltöttem el Huang-mejben" - felelte - "nem ismertem föl való természetemet; de most szavaid nyomán tisztában vagyok azzal, hasonlóképpen, mint ahogy a vizet ivó saját tapasztalatából tudja meg, hogy a víz hideg, vagy meleg-e. Laikus testvér, valóban te vagy a mesterem."

Én imígyen válaszoltam: -"Ha ez valóban így van, úgy mindketten az ötödik Patriárcha tanítvá-

nyai vagyunk. Járj szerencsével."

Kérdésére, hogy hová forduljon, azt a tanácsot adtam, hogy egyenlőre tartózkodjék Juanban, majd telepedjék meg Mengben. Ezek után búcsút vett tőlem és eltávozott.

Kis idő múltán elértem Cao-csit. Ide is követtek a gonoszok, úgyhogy kénytelen voltam előlük Szu-Hujba menekülni. Itt időztem tizenöt éven keresztül, vadászok társaságában.

Alkalomszerűen tanítottam őket, mégpedig oly módon, hogy az előadottakat igyekeztem könnyen érthetővé tenni. Arra kértek, vigyáznék csapdáikra; mihelyt azonban élőlény került fogságba, én nyomban kiszabadítottam azt. Étkezések idején zöldségfélét helyeztem azokba az edényekbe, amelyekben különben húst szoktak sütni. Egyesek kérdőre vontak emiatt, mire én kijelentettem, hogy csupán zöldségfélét eszem szívesen, ha az húsos-fazékban készült.

Egy napon ráébredtem arra, hogy nem élhetek tovább visszavonultságban, mivel eljött annak az ideje, hogy a tant terjesszem. Elhagytam tehát ezt a helyet és a Kantonbeli Fa-hszin templomba költöztem.

Ebben az időben a templomban Jin-cung bhikkhu, a Dharma mestere, a Mahāparinirvána-szútrát magyarázta. Történt egy napon, hogy két bhikkhu afelett vitatkozott, hogy vajon a szél vagy a zászló van-e mozgásban. Midőn megegyezni nem tudtak, megjegyeztem, hogy a mozgásban a kettő közül egyik sincsen, mivel ami mozog, az tulajdon szellemünk. Az egész gyülekezet csodálkozással vette tudomásul véleményemet és Jen-cung bhikkhu felszólított, foglaljak el diszhelyet; ezután véleményemé-

nyemet kérte a szútra nehezebb részei felől.

Miután látta, hogy válaszaim helyesek és többet fejeznek ki annál, mint amit könyvekből tanulhattam volna, így szólt hozzám: - "Laikus testvér, úgy látszik rendkívüli ember vagy. Már régóta halottam, hogy az ötödik Patriárcha köntösének és a Dharmának örököse déli irányba vándorolt. Valószínűleg te vagy ez az ember." -

Szavaira udvariasan igennel válaszoltam. Tüstén meghajolt előttem és felkért, hogy a köntöst és az alamizsnásszilkét mutassam fel a gyülekezetnek.

Azután tovább kérdezett, hogy a Dharma átadása során miféle különleges tanokat vettem át a Patriárchától. "- A szellemi lényegre vonatkozó tanításokon kívül" - válaszoltam - "semmi más különleges tanítást nem kaptam; a Dhyānára és a szabadulásra vonatkozóan nem közölt velem semmit." -

- "Miért? - kérdezte.

"Mivel ez két utat jelentene" - válaszoltam -, "viszont a buddhizmusban nem létezhet két út. Csak egyetlen út lehetséges."

Tovább kérdezett, hogy melyik volna ez az egyetlen út. A válaszom így hangzott: - "A Mahā-parinirvána-szútra, - melyet ön magyaráz -, azt tanítja, hogy a Buddha-természet az egyetlen út. Ebben a szútrában például Kao Kuej-te király, egy Bodhiszattva azt kérdezi a Buddhától, hogy a négy paragika elkövetői /apagyilkosság, anyagyilkosság, a buddhista rend földülése, Arhat vagy egy Buddha vérének ontása/ vagy az icshantikák /eretnekek stb./ kiirtották-e magukból a "jóság elemét", a Buddha természetet? A Buddha erre a kérdésre így válaszolt: 'A jóság elemének két fajtája van,

az örökös és a nem-örökös, így a jóság eleme kiirthatatlan.' A buddhizmus jellemzője az, hogy nem ismer két utat. Vannak jó, és vannak rossz dolgok, mivel azonban a Buddha-természet ezek egyikéhez sem tartozik, úgy ebből az következik, hogy a buddhizmus két utat nem ismerhet. A hétköznapi ember szemszögéből a személyiség kitévői /a skandhák/ és a tudatfaktorok /dhátuk/ két különböző dolog, viszont a megvilágosodott emberek tudják, hogy ezek való természetük szerint nem két-félék. A Buddha-természet a nem-kettősség." -

Jin-cung bhikkhu válasza hallatára igen megörült. Miközben kezeit összetette, tiszteletét így fejezve ki, így szólt: -"Az én szútra-magyarázatom olyan értéktelen, mint a törött cserép, míg a te szavaid aranyat érnek." -

Ezek után elrendelte, hogy hajtsák végre rajtam a hajlevágás szertartását /a rendi-felvétel ceremóniáját/ és arra kért, hogy fogadjam el tanítványomul.

Ez időtől kezdve a Bodhi-fa alatt ülve hirdetem a Tung-san iskola tanait, /a negyedik és ötödik patriárcha tanításait, akik Tung-sanban éltek/.

Mióta Tung-sanban a Dharma birtokába jutottam, igen sok nehézséggel kellett megküzdenem, és életem nem egyszer csak hajszálon múlt. Ma az a megtiszteltetés ért, hogy ebben a gyülekezetben hirdethetem a tanítást, és ez minden bizonnyal előző Kalpák /ciklikus időszakok/ jó kapcsolatainak is eredménye; köszönhetjük ezt biztosan azoknak az áldozatoknak is, amelyeket előző léteink során a különböző Buddháknak bemutatunk, hiszen másképpen nem volna lehetséges, hogy a "villanás-szerű" megvilágosodás e tanait hallgathassuk és ezzel megalapozzuk a Dharma sikeres megértését.

Ezt a tanítást az ötödik Patriárcha hagyományozta rám és én magam semmit nem tettem hozzá. Azok, akik ezt a tanítást hallani akarják, először szellemüket kell megtisztítsák; ha pedig ezt sikerrel tették, úgy kétségeiktől kell megszabaduljanak, amint azt a múlt bölcsei is tették."

E szavak elhangzása után az egész gyülekezet nagy örömet és megelégedettséget érzett, és miután meghajlással tiszteletüket fejezték ki, eltávoztak.

猫  
の  
席  
を  
造  
る  
え  
う



## 2. A PRAJŃÁRÓL

A következő napon Vej előljárója arra kérte a Patriárchát, hogy tartson újabb beszédet. Miután az elfoglalta helyét, és felkérte a jelenlévőket, nyugtassák el szellemüket és ismételjék el a Mahāprajñāparamitā sorait, ily szavakkal fordult az egybegyültekhez:

- "Tudós gyülekezet, a megvilágosodás tudása mindannyiunkban jelen van. Csupán szellemünk elhomályosodása miatt vagyunk alkalmatlanok arra, hogy ezt belássuk, úgyhogy kénytelenek vagyunk a tökéletesen Megvilágosodott útmutatásait igénybe venni, míg képesek leszünk arra, hogy szellemünk valóságos eredetét felismerhessük. Jól tudjátok, hogy ami a Buddha-természetet illeti, nincsen semmi különbség egy megvilágosodott és egy tudatlan ember között. A különbség éppen az, hogy az egyik ezt felismeri, míg a másik ezt nem tudja. Nos, engedjétek meg, hogy néktek Mahāprajñāparāmitáról beszéljek, hogy mindannyian birtokolhassátok a tudást. Figyelmezzetek jól, mert szólni fogok hozzátok.

Tudós gyülekezet, miközben a tömeg egész napon át a "prajñā" szót ismételgeti, mégis, úgy látszik, nem képes felfogni ama tényt, hogy a prajñā önön bensőjében jelen van. Éppen úgy, mint ahogyan a beszéd az éhezés felől, azt nem csillapítja, a szó a prajñā felől azt érthetővé nem teszi. Kalpák miriádjain keresztül szólhatunk a shunyatáról, de csupán a beszéd erről nem tehet képessé arra, hogy ennek lényegével tisztába jöjjünk, hogy természetünk valóságos lényét felismerjük.

A 'Mahāprajñāpāramitā' szó szanszkrit kifejezés és jelentése annyit tesz, mint 'a másik part elérésének tudása' /a lét tengere túlsó partjának elérésére vonatkozó tudás/. A dolgunk az, hogy szellemünket a megfelelő módon iskolázzuk, hogy beszélünk-e ennek során a dolgokról vagy sem, az nem teszi a lényegét. A szútra ismételtetése szellemi gyakorlatok nélkül nem más, mint fantáziaproduktum, nem más, mint mágikus árnykép, nem több, mint a villám pillanatnyi fénye, vagy egy harmatcsepp. Másrészről, ha mindkét tevékenységet együttesen gyakoroljuk, úgy szellemünk egy síkon működik azzal, amit mondunk. A mi tulajdonképpeni lényegünk maga a Buddha és ezen a lényegiségen kívül nem is létezik más Buddha.

Mit jelent a 'Mahā' szó? Jelentése annyi, mint 'nagy'. A szellem átfogóereje éppen olyan nagy, mint maga a tér. Végtelen, se nem kerek, se nem szegletes, nem nagy és nem kicsiny, nem zöld és nem sárga, nem vörös és nem fehér, nem magas és nem mély, nem hosszú és nem rövid, nem szomorú és nem boldogító, nem helyes és nem hamis, nem jó és nem gonosz, nem az első és nem az utolsó. Valamennyi Buddha-birodalom olyan üres, mint maga a tér. Bensejünkben transzcendentális természetünk üres, és nincsen ott egyetlen Dharma sem, ami elérhető volna. Mindez vonatkozik a szellem lényegiségére is, amely az 'abszolút üresség' állapotának felel meg.

Tudós hallgatóság, ha az Ürességről hallotok engem szólni, úgy ne essetek abba a tévedésbe, hogy az ürességről van szó. /Ez a nihilizmus eretnek tanítása volna./ A legfontosabb, hogy ne váljunk eme idea áldozataivá, mivel ha egy ember nyugalomban ül és szellemét üresen tartja, úgy a 'közbösség-szülte üresség állapotában' időzik.



Tudós gyülekezet, a határtalan üresség, az univerzum üressége képes a dolgok miriádjait, a különböző alakzatokat és formákat magába zárni és egyesíteni; benne léteznek a nap, a hold, a csillagok, hegyek, folyamok, világok, források, patakok, csilitok, erdőségek, a jó és rossz emberek, a jóval és rosszal összekötött dharmák, dévavilágok, poklok, hatalmas óceánok és a Maháméru csúcsa. A tér mindezeket átfogja, és éppen így tulajdon természetünk üressége. Azt állítjuk, hogy a szellem lényegisége hatalmas, mivel mindeneket átfog, mivel minden dolgok benne foglaltatnak lényegiségünkben. Ha más emberek jóságát vagy gonoszságát látva sem vonzalmat sem taszítást nem érzünk, úgy a szellemünk állapota éppen oly üres, mint a tér. Ily módon tapasztalhatjuk szellemünk nagyságát, és ez okból mondjuk azt a szellem természetéről, hogy az 'nagy' /mahā/.

Tudós gyülekezet, amiről a tanulatlan emberek csupán beszélnek, azt a bölcsök szellemükben megvalósítják. És vannak azután balga emberek, akik egyszerűen leülnek és azon igyekeznek, hogy szellemüket üresen tartsák; elutasítanak maguktól minden fajta gondolkodást, és azt képzelik, hogy ki tudja mily hatalmas egyéniségek. Eretnek elképzeléseik miatt igen nehéz ezekkel az emberekkel vitázni.

Tiszteletreméltó hallgatóság, tudnotok kell, hogy a szellemnek igen nagy a felfogóképessége, hiszen átfogja az egész dharmadhātut /ama szférát, ahol a törvény uralkodik, azaz az univerzumot/. Ha tehát ismeretében elmerülünk, úgy mindent megismerhetünk, de ha egész mélységében kifürkészünk, úgy mindentudókká válhatunk. Minden az egyben és az egy a mindenben. Ha szellemünk akadálytalanul működhet és szabadon 'jöhet' és 'mehet'

úgy ez maga a 'Prajnā'.

Tiszteletreméltó gyülekezet, a prajnā a szellem legmélyén gyökeredzik és nem származik valamilyen külső forrásból. Ne engedjétek magatokat félrevezetni. Ezt a valóságos természet önös alkalmazásának nevezzük. Ha a Tathāta /az 'olyanság', a szellem lényegisége fölismertetett, úgy egyszer és mindenkorra ki van zárva a tévedés minden lehetősége.

Mivel a szellem nagyra hivatott, nem volna szabad botor praktikákkal foglalkoznunk /mint például az üressé tett szellemmel való tétlen üldögélés/. Ne beszéljétek tehát egész napon keresztül az Ürességről, ha egyúttal szellemetekben azt nem gyakoroljátok. Ha valaki így tesz, az önteretette királyhoz hasonlatos, de valójában nem más, mint közönséges halandó. Az igazi prajnā ilymódon meg nem valósítható, és az önámitók soha nem nevezhetik joggal magukat tanítványaimnak.

Tiszteletreméltó gyülekezet, mi a prajñā? Jelentése: tudás. Ha mindenütt és mindenkor képesek vagyunk arra, hogy szellemünket a botor vágyaktól tisztán tartsuk, és ha minden körülmények között bölcsen cselekszünk, úgy elmondhatjuk, hogy a prajñāt gyakoroljuk. Egyetlen bölcs gondolat elégséges ahhoz, hogy ismét birtokába jussunk. A botor és az elvakult tömeg ezt nem képes megérteni és csupán a nyelvét használja, míg szelleme tudatlan marad. Az ilyenfajta emberek azt hangoztatják, hogy prajñāt gyakorolnak és szüntelenül az ürességről beszélnek, de közben nem ismerik, mivel nem ismerhetik a 'Valóságos Ürességet'. A 'Tudás-szive' a prajñā, amelynek sem alakja, sem egyéb tulajdonsága nincsen. Ha ily módon magyaráztatik meg, úgy valóban a prajñā tudásról beszélhetünk.

És mit jelent a paramita szó? Ez egy szanszkrit kifejezés, és jelentése a "túlsó part". A "léten és nem-léten túl" képletes jelentése. Ha érzéki dolgokra vonatkoztatjuk, úgy lét és nem-lét a tenger hullámhegyeihez és hullámvölgyeihez hasonlatosak. Az ilyen állapotot hasonlatképpen "innenső partnak" nevezzük, míg a léten és nem-léten túl a nem-ragaszkodás állapota létezik, amely olyan, mint a tova folyó víz zavartalan nyugalma, amelynek felületén buborék sem képződik; képletesen ezt nevezzük "túlsó partnak". Ezért mondjuk: prajñā pāramitā.

A föl nem világosított emberek a "Mahāprajñā-pāramitāt" csupán nyelvükkel gyakorolják és a sorok ismételtetése közben zavaros és rossz gondolatok keletkeznek; mihelyt azonban a szemlélet helyes, tüstént felismerik annak "valóságos természetét". Eme Dharmát ismerni egyértelmű a prajñā törvényének helyes felfogásával; ennek gyakorlása pedig: a prajñā mivélése. Az, aki ezt nem miveli: közönséges ember. Az viszont, aki szellemét, ha csak egy pillanatra is ráirányítja, egyértékű a Buddhával.

Tiszteletreméltó gyülekezet. Egy átvonuló, botor gondolat közönséges emberré tehet titeket, míg egy másik, megvilágosodott gondolat Buddhává tesz titeket. Egy átvonuló gondolat, amely érzéki dolgokhoz tapad az csalódás, míg egy másik, amely titeket a ragaszkodástól megszabadít az megvilágosodás.

Tiszteletreméltó gyülekezet, a Mahāprajñā-pāramitā a legmagasabbrendű valami, az ami a legmesszibbre ér, amely nem álló, nem közelítő és nem távozó. Segítségével érik el a buddhaságot a jelenkor, a régmúlt és az eljövendő Buddhák.

E magasrendű tudást kell alkalmaznunk, hogy a személyiségünket alkotó öt khandhától /alak, érzékelés, észlelés, szamszkharák és tudat/ megszabadulhassunk és így a klésákat /ragaszkodást és tisztátalanságot/ legyőzhessük. E tanítás megszívlelésével a buddhaság elérése mindenki számára biztosított. A három 'méreg elem' /mohóság, gyűlölködés és nem-tudás/ silákká /helyes magatartás-sá/ változnak: samādhi /koncentráció/ és prajñā /tudás/ válnak belőlük.

Tiszteletreméltó gyülekezet, az általam ismerttetett módszerben a prajñā a tudásnak nyolcvan-négyezer útját nyitja meg, mivel ennyi a száma azon tisztátalanságoknak /klésa/ is, amelyeket le kell küzdenünk. Ha valaki ment a tévedésektől, úgy benne meg fog nyilatkozni a tudás, amely tudás már egyértelmű a szellemi lényeggel. Azok, akik ezt a Dharmát megértik, megszabadulnak a hivságos gondolatoktól. Egy bizonyos zavart okozó gondolattól mentnek lenni, mentnek lenni a vágyakozásoktól, mentnek lenni a tévedésektől, a Tāthatā lényegét önmagunkban működtetni, az elmélkedés során a prajñāt gyakorolni, a dolgokkal szemben sem közönyt, sem ragaszkodást nem mutatni - ez az, ami alatt a szellemi lényegnek önmagunkban való felkeltését értjük és ez a magatartás vezet a buddhasághoz.

Tiszteletreméltó gyülekezet, ha a Dharmadhātu legmélységesebb titkát és a prajñā samādhi-ját kívánjátok megvalósítani, úgy a Gyémánt-szútra sorainak /Vajracchedikā/ ismételtetése hasznokra fog válni, mivel ezáltal a szellemi lényeg bennetek kibontakozik. Tudnotok kell, hogy eme szútra gyakorlása oly érdemeket teremt, amint azt dicsőítő sorai is tanúsítják, amelyek mérhetetlenek és határtalanok, amelyeket fölsorolni nem is volna

lehetséges. Ez a szútra a buddhizmus egyik legmagasabbrendű járműve /yāna/ amelyet a Buddha a legbölcsebbekkel és legeszesebbekkel közölt. Ha ezt /a szútrát/ kevésbé bölcsek és csekélyebb észbeli képességekkel felruházottak hallják, úgy esetleg kételkednek megértését illetően. Miért? Ha például a Hambudvipában /a déli kontinensen/ az isteni Nāga csodája révén eső hull alá, úgy városok és falvak hányódnának a tajtékban, miként egy datolya fa levelei. Ha ezekkel szemben a hatalmas óceánra hull az eső, ez a tenger állapotán mit sem változtatna. Ha a Mahāyāna e legmagasabbrendű iskolájának követői hallanak a Gyémánt-szútráról, úgy szellemük megvilágosodik és tudatára ébrednek annak, hogy a prajñā tulajdon szellemi lényegüknek része. Mivel a koncentráció és meditáció /Dhyāna és Samādhi/ révén állandó kapcsolatuk van a legmagasabbrendű tudással, nincsen szükségük arra, hogy különösképpen foglalkozzanak az írott szöveggel. A prajñā, amely mindenki szellemében jelen van, hasonlatos az esőhöz, amely mindeneket, élőlényeket, fákat és növényeket fölfrissít. Ha a folyamok és áramlatok a tengert eléri, az összegyűlt víz az egyetlen "testbe" özönlik; ez szintén egy találó hasonlat. Ha az eső úgy ömlik alá, miként az özönvíz, úgy a gyöngye gyökerű növények tovaragadtatnak és tönkre kell menjenek. Éppen így járnak a szerény észbeli képességekkel rendelkező emberek, ha a "villanásszerű megvilágosodás" iskolájáról hallanak. A bennük jelenlévő prajñā semmiben nem különbözik attól a prajñától, amely a legbölcsebbekben van jelen, mégis meg nem világosodhatnak ha a Dharmáról hallanak. Miért? Mivel szellemüket homályba borítják a téves nézetek és mélyen gyökerező tisztátalanságok; a felhők így takarják el a Napot, amely nem képes ragyogását kibontakoztatni, míg csak a köd el nem tűnik. A prajñā tehát

mindenkor ugyanaz a különböző személyekben. Ami a különbséget teszi az a feltétel, hogy a kérdéses személy szelleme megvilágosodott-e vagy nem?! Az a valaki, aki tulajdon szellemi lényegét nem ismeri és ama tévedések áldozata, hogy a buddhaság külső vállalásos ceremóniák révén elérhető, gyöngye észbeli képességünek kell neveztessek. Aki viszont a 'villanásszerű megvilágosodás' iskolájának tanait ismeri, aki a ceremóniáknak nem tulajdonít döntő fontosságot és akinek szelleme mindenkor a jó befolyása alatt áll, úgy hogy mindig ment marad a tévedésektől és tisztátalanságoktól, az olyasvalakinek neveztetik, aki szellemi lényegével tisztában van.

Tiszteletreméltó gyülekezet, a szellemet oly módon kell felfogni, hogy az szabad minden külső és belső dolgoktól, függetlenül képes ide-és tova-szárnyalni, amely mentes a ragaszkodástól, amely a maga teljében világító és nélkülözi a legcsekélyebb árnyékot is. Az, akinek szelleme ily módon ismertetett föl, képes arra, hogy a prajñā-szútra magasságait elérje. A szútrák és különböző iratok, a Mahāyāna és a Hīnayāna szövegei egyaránt, úgy miként a kánoni szövegek tizenkét része azt a célt szolgálják, hogy a különböző vérmérsékletű és beállítottságú emberek igényeit kielégítsék. És a fentiek azt támasztják alá, hogy a prajñā minden emberben egyaránt jelen van. És ezen a tényen alapszik minden tanítás, amelyet az említett iratok tartalmaznak. Ha nem volnának emberi lények, úgy tanítások sem volnának és ezért elfogadhatjuk, hogy a tanok az emberek részére szerkesztettek meg; a szútrák különböző tanítóiknak köszönhetik létüket. Egyes emberek bölcsek, ezek az úgynevezett magasabbrendű emberek. A bölcsek szólnak a tudatlanokhoz, ha

erre felkérjük őket. Ily módon a tudatlanok 'villanásszerűen' érik el a megvilágosodást, a szellemük ragyogóvá válik és immár nem lesznek mások, mint a bölcsek. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy valaki, aki meg-nem-világosodott, oly csoport tagja volna, amely csoport lényegében különbözik a Buddhától. Ennek éppen az ellenkezője az igaz. Kezdetből fogva abba a csoportba tartozott, amelyben a Buddhák vannak. A tudatlanság nem választ el a Buddháságtól, csupán lehetetlenné teszi a buddha-természet kibontakozását.

A megvilágosodás egyetlen sugara elégséges ahhoz, hogy egy lényt a Buddhához tegyen hasonlóvá. Mivel minden igazság /Dharma/ benne foglaltatik szellemünkben, úgy nincsen akadálya annak, hogy intuitív módon valósítsák meg a szellemi lényeg /tāhatā/ természetét. A Bódhiszattva-Sila-szútrában ezt olvashatjuk:

- "Szellemi lényegünk tökéletesen tiszta. Ha szellemünket tökéletesen ismernénk és tisztában volnánk azzal, hogy önök természetünk micsoda voltaképpen, úgy mindannyian elérnénk a buddhaságot." -

A Vimalakīrti Nirdeśā szútra így szól:

- "Hirtelen érik el a megvilágosodás állapotát és tudatára ébrednek való szellemük mikéntjére." -

Midőn az ötödik Patriarcha így beszélt hozzám, én azonnal elértem a megvilágosodás állapotát és egyik pillanatról a másikra tisztában voltam szellemi lényegem /tāhatā/ természetével. Ez az oka annak, hogy céломul tűztem ki a 'villanásszerű megvilágosodás' tanainak ismertetését; a tanítványok részesüljenek szintén egyik pillanatról a másikra a megvilágosodás élményében és ezt elé...

rendő forduljanak szellemük felé. Ha azonban nem részesülnének a megvilágosodás élményében, úgy forduljanak egy jámbor és tudós buddhistához, aki ismeri a legmagasabbrendű iskola tanait, és kérjék meg arra, hogy mutassa meg nekik a helyes utat. A jámbor és tudós buddhista hivatása, aki másokat a tudáshoz vezet, igen magasrendű hivatás. Segítségével bárki megismerheti az érdemeket biztosító Dharmákat. A múlt, a jelen és a jövő Buddháinak bölcsessége, valamint a kánon tizenkét részének tanításai mind benne foglaltatnak a szellemenben, mégis ha nem sikerül önerőnkől elérni a megvilágosodást, ki kell kérnünk egy jámbor és tanult tudós tanácsait. Másrésztől azok, akik a megvilágosodás elérésére képesek, nem kell semminő külső segítséget igénybe vegyenek. Hamis az a hiedelem, hogy a szabadulás eléréséhez szükségünk volna jámbor és tudós tanítókra. Tulajdon velünk született tudásunk vezet a megvilágosodáshoz és egy különösen jámbor és tudós barát segítsége nem számítana, nem segítene mindaddig, amíg téves és hamis nézetek uralkodnak szellemünkön. Ha szellemünket a prajñā szellemében működtetjük, úgy a téves és hamis nézetek önmaguktól tűnnek majd el és abban a pillanatban, amikor önön szellemi lényegünkkel tisztába jöttünk, a buddhaságot is elérjük.

Tiszteletreméltó gyülekezet, ha az önvizsgálathoz igénybe vesszük a prajñāt, úgy külsőleg és belsőleg egyaránt megvilágosodunk és képesek leszünk arra, hogy való természetünket fölismerjük. Szellemünket megismerni egyértelmű a szabadulással. A szabadulás egyben a prajñā-samādhi állapotának elérését is jelenti, ami viszont maga a "gondolat -üresség" /azaz intuitív látás/. Mi tulajdonképpen a "gondolat-üresség"? A "gondolat-üresség" /az intuitív szemlélet/ azt jelenti, hogy



minden Dharmát /úgy a dolgokat, mint az igazságokat/ egy ragaszkodástól ment szellemmel szemlélünk. E szellem működése közben mindenhová elhatol, de sehol nem időzik. A mi teendőnk az, hogy szellemünket megtisztítsuk, hogy a hat tudataszpektus /vijñāna//látás, hallás, szaglás, izelés, tapintás és gondolkodás/ amikor áthalad a hat kapun /az érzékszerveken/ ne homályosodjék el az érzéki objektumokhoz való tapadás révén. Ha szellemünk minden akadály nélkül dolgozik és teljesen szabad, úgy "haladtában" mint "közelítésében", úgy elérhetjük a prajñā-szamādhit /a prajñā intuitív fölismerését/ ami maga a megszábadulás. Egy ilyen állapot neve a "gondolat -üresség" /az intuitív szemlélet/. De a valamire való gondolás erőszakos elnyomása Dharma-elvakulásnak neveztetik és ez egy teljesen hamis nézet. Azok, akik a "gondolati üresség" útját fölismerik részesülni fognak különböző élményekben és olyan tapasztalatokra tesznek majd szert, amilyen tapasztalatokat a Buddhák gyűjtöttek a buddhaságuk elérése során. Ha a jövőben iskolám beavatottja testvéreivel oly fogadalmat tenne is, amelynek értelmében egész életüket maradéktalanul a "villanás-szerű megvilágosodás" tanainak megvalósítására áldoznák, úgy minden bizonnyal elérnék a szentek ösvényét. A fogadalom letevője emlékezetből közvetítene a Patriárcha tanát a tanítványainak és nem tenne kísérletet arra, hogy az orthodox tanokat elhallgassa. Más iskola követőinek, azoknak, akiknek nézetei a miénktől különbözőek, nem kell a Dharma előadassék mindaddig, amíg a közlésnek részükre is értelme lesz. Ez azért szükséges, hogy olyan emberek, akik tanainkat nem értik, azzal kapcsolatban, vagy arra vonatkozólag rágal-mazó megjegyzéseket ne tehessenek és ezáltal ne

pusztithassák el tulajdon buddha-természetük csiráját az újraszületések száz és ezer kalpáján keresztül.

Tiszteletreméltó gyülekezet, egy verset tartogatok mindannyitok számára. Világiak és szerzetesek egyaránt gyakorlatilag kell a tanokat megvalósítsák, mivel anélkül hiábavaló volna a szavaimra való emlékezés. Halljátok tehát a verset:

- "Delelőjén álló naphoz hasonlítható a buddhista kánon és a Dhyāna-iskola mestere. Egy ily férfiú nem tanítana mást, mint a szellemi lényeg megismerésének Dharmáját, és célja élete során e földön az eretnek tanok kiirtása.

A Dharma nehezen sorolható "villanásszerű" és "fokozatos" megvalósítási ágakra.

Viszont egyes emberek sokkal hamarabb érik el a megvilágosodást, mint mások.

A szellemi lényeg megvalósításának eme módszere például meghaladja a tudatlanok fölfogóképességét.

Magyarázhatjuk ezt ezerféle módon, de eme módozatok egyetlen alapra vezethetők vissza, hogy elhomályosodott szellemünket, amelyet tisztátalanságok borítanak, megvilágosíthassuk, a tudás fényét kell sugároztatnunk.

A hamis nézetek a nem-tudásban tartanak fogva, míg a helyes nézetek attól megszabadítanak, viszont, ha mindkettőtől mentek vagyunk, úgy ez a tökéletesen tiszta állapot.

A Bodhi benne foglaltatik szellemi lényegünkben, ezt máshol keresni valóban téves volna.

Tisztátalan szellemünkben megtalálható a tisztaság és amint szellemünk ismét rendeződik, úgy mentek

vagyunk az elhomályosító hármastól /tisztátalanság, gonosz karma és rossz léteklései/.

Ha a Megvilágosodás Ösvényére lépünk  
nem zavarhatnak súlyos akadályok.

Ha éberek vagyunk, úgy nem térhetünk le a helyes  
ösvényről.

Minden létformának megvan a maga üdv-útja  
és ily módon egyik a másiknak ellent nem mondhat.  
Ha egyéni utunkat elhagyjuk és egy másikat keresünk,  
úgy azt meg nem találhatjuk.

Ha fáradoznánk is, míg a halál elragad,  
úgy végül is legfeljebb nyugalmat lelhetnénk,  
vagy megbánást érezhetnénk.

Ha valaki az igaz utat kívánja megtalálni,  
úgy tudja, hogy a helyes cselekedet az, amely  
oda elvezeti.

Ha szellemedet a buddhaság<sup>a</sup> irányítani  
elmulasztod,  
úgy sötétben fogsz tapogatózni és az utat föl  
nem lelheted.

Az, aki az ösvényt komolyan járja  
nem figyelmeztet a világ tévedéseire.

Ha mások hibáival törődünk,  
úgy mi magunk is bűnben élünk.

Ha más emberek igaztalanok, úgy mi magunk  
ezt hagyjuk figyelmen kívül,  
mivel helytelen mások hibái után kutatni.

A hibakeresés elvetésével  
a homályba borítás egyik forrását szüntettük meg.

Ha sem gyűlölet, sem szeretet szellemünket meg  
nem zavarják,

úgy álmunk nyugodt és békés.

Azok, akik másokat akarnak tanítani  
maguk legyenek tisztában azokkal a módozatokkal,  
amelyek a megvilágosodáshoz vezetnek.

Ha a tanítvány ment minden kétségtől,  
úgy jele ez annak, hogy szellemi lénye tiszta.

Ez a világ a Buddha-világ  
és a megvilágosodás ebben a világban keresendő.  
E világon kívül keresni a megvilágosodást

épp oly balgaság volna, mint a nyúl szarva  
után kutatni.

A helyes nézeteket "transzcendentálisoknak"  
nevezzük.

A téves nézetek neve "világi".

Viszont ha minden nézet, helyes és téves,  
egyaránt elvettetik,

a tudás lényege akkor mutatkozik meg.

Ez a vers a "villanásszerű fölismerés"

iskolájának magyarázója,

és a "Dharma nagy hajójának" is nevezik

/amelynek segítségével átjuthatunk a lét

óceánján/,

Kalpákon át maradhat az ember tévedések áldozata,

de megvilágosodva csupán egyetlen pillanatra van

szüksége ahhoz, hogy a buddhaságot elérje."-

Beszédjének befejezése előtt a Patriárcha  
még hozzáfűzte:

- "Itt a Taj-tan templomban beszéltem néktek  
a "villanásszerű megvilágosodás" tanairól. Bár-  
csak minden élőlény e pillanatban megértené a ta-  
nokat és a Dharmadhātu minden lényé igy elérhetné  
a buddhaságot."

A Patriárcha által elmondottak meghallgatása  
nyomán Vej előljáró, a kormányzat tisztviselői,  
taoista szerzetesek és világi személyek valameny-  
nyien megvilágosodtak. Meghajtották magukat és  
együttesen igy kiáltottak fel: - "Nagyszerű! Kiváló!  
Kiváló! Ki gondolta volna, hogy Kuangtungban egy  
Buddha látott "napvilágot"!?" -

善提本無其  
鏡亦非空



### 3. KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK

Egy napon amikor Vej előljáró a Patriárchá-  
val beszélgetett, azt ajánlotta, hogy ismét tartson  
tanítóbeszédet egy nagy gyülekezet előtt. Az ün-  
nepség végén Vej előljáró fölkérésére a Patri-  
árcha belépett a helyiségbe. Az előljáró más tiszt-  
viselőkkel egyetemben kétszer meghajolt a Pat-  
riárcha előtt és tiszteletadását követték más tudó-  
sok és világiak is. Ezek után Vej előljáró így  
szólt: -"Figyelmeztem arra mit Szentséged elő-  
adott. Valóban oly mélységes értelműek voltak az  
előadottak, hogy szellemünk ereje nem elégséges  
annak megértésére; némely dologban kétségeim  
vannak, de remélem, hogy azokat eloszlatni képes  
leszek."

- "Amennyiben egynémely dologban kétségei  
vannak" - válaszolta a Patriárcha - "úgy kérdez-  
zen és én kész vagyok fölvilágosításokkal szolgál-  
ni."

- "Amiről Ön szólott, azok oly alapvető tani-  
tások, amelyeket még Bodhidharma tanított, vagy  
nem így van?"

- "Igen, - válaszolta a Patriárcha.

- "Ugy tudom" - folytatta az előljáró -, "hogy  
midőn Bodhidharma összejött Liang királyával  
Vu-val, utóbbi azt kérdezte, hogy minő érdemeket  
gyűjtött élete során; mily érdemeket szerzett temp-  
lomok építésével és azzal, hogy új szerzetesek  
avatására adott engedélyt /császári engedély volt  
ugyanis annak idején szükséges/; mily érdemeket  
szerzett alamizsnák osztogatásával, a rend támo-  
gatásával; amire Bodhidharma válasza az volt,

hogy mindezekkel semminemű érdemet nem szerzett a császár magának. Nos, én ezt a választ nem vagyok képes megérteni. Kérem világosítson föl ez irányban."

"Mindez valóban nem volna elegendő érdemek szerzéséhez"- válaszolta a Patriarcha - "Ne kételkedjék a bölcs szavaiban. Vu császár nézete téves volt, mivel nem ismerte az ortodox tanítást. Cselekedetek, mint: templomok építése, új szerzetesek fölavatására adott engedély, alamizsnák adása, a rend támogatása csupán üdvöt adhatnak, ez azonban nem téveszthető össze érdemek szerzésével. Az érdemek a Dharmakāyāban találhatóak és nincsen semmi közülük az üdvöt biztosító cselekedetekhez."

Azután így folytatta a Patriárcha: -"A szellemi lényeg megvalósítása Kung /érdem/ és a szellem kiegyensúlyozottsága Te /jó tulajdonság/. Ha mentális tevékenységünk akadály nélkül működik, úgy, hogy képesek vagyunk szünet nélkül fölismerni szellemünk titokzatos munkáját és valóságos természetét, úgy ez azt jelenti, hogy a Kung Te /érdemek/ birtokában vagyunk. Belsőleg azonosulni a szellemmel az Kung és külsőleg természetének megfelelően cselekedni az Te. Hogy minden dolgok a szellemi lényeg testetöltései az Kung, és hogy a szellem lényege ment a zavaró gondolatoktól az Te. A szellemi lényegtől el nem távolodni az Kung és a szellemet tisztátalanná nem tenni az Te. Amennyiben a Dharmakāyán belül érdemek után áhítoztok és azt teszitek, amit én most tanácsoltam néktek, úgy az amit arattok valóságos érdem lesz. Az, aki érdemek után áhítozik embertársait nem fogja lenézni és minden körülmények között kiméletes lesz. Az, aki megvetéssel tekint másokra még nem adta föl a téves-én illuzió-

ját, ami viszont azt bizonyítja, hogy hiányzik belőle a Kung. Önössége miatt és azért, mivel másokat lenéz, nem ismerheti föl szellemi lényegét, ami viszont azt bizonyítja, hogy hiányzik belőle a Te.

Tiszteletreméltó gyülekezet, ha szellemi aktivitásunkat semmi nem szakítja meg, úgy ez Kung és amennyiben szellemünk a helyes magatartásra irányul, úgy ez Te. Tulajdon szellemünket ápolni Kung és tulajdon testünket iskolázni az Te. Tiszteletreméltó gyülekezet, az érdekek a szellemi lényegen belül keresnedőek és alamizsna adása, szerzetesek támogatása érdekek szerzésére nem alkalmas. Különbséget kell tehát tegyünk üdvösség és érdek között. Nem tévesek tehát a mi Patriárchánk szavai. Vu császár az, aki a helyes utat nem ismerte." -

Ezek után Vej előljáró föltette a következő kérdést:

- "Észrevettem, hogy szokásos a szerzetesek és a világiak körében Amitābha nevének ismételtetése abban a reményben, hogy ez biztosítja a Nyugat Tiszta Birodalmában való újrászületést. Kétségeimet eloszlatandó kérlek válaszolj nékem arra, hogy ily alapon lehetséges-e a Birodalomban való újrászületés vagy sem?" -

- "Figyelmezzetek rám" - felelte a Patriárcha - "és halljátok magyarázatomat. Ama szútra szerint, amelyet a Bhagavat Shrávasti városában közölt hallgatóságával, hogy hiveit a Nyugat Tiszta Birodalmába juttassa, világos, hogy e Tiszta Birodalom nincsen tőlünk nagy távolságban; mindössze 108.000 mérföldről van szó, amely szám a valóságban a "tiz rosszat" és a "nyolc tévedést" jelenti. Azok számára, akiknek szellemi állapota



alacsonyrendű, valóban igen távol van. Megvilágosodási fokozatuk és nem-tudásuk arányában különböznek egymástól az emberek, és így egyesek hamarabb értik meg a törvényt, mint mások; míg a tudatlanok Amitābha nevét ismételtetik és így remélik a Tiszta Birodalomban való újraszületést. A megvilágosodottak úgy tisztítják meg szellemüket, amint azt a Buddha mondta: -"Ha a szellem tiszta, úgy a Buddha-Birodalom is tiszta.

-"Keletről származott bár, mégis, ha szelleme tiszta, bűn nem terheli. Viszont Nyugat gyermeke lehet, de tisztátalan szelleme nem képes a bűnöket távol tartani. Kelet szülöttei bünt követnek el és Amitābha nevét emlegetik, hogy Nyugaton következzenek be az újraszületésük; mi történjék azonban Nyugat bűnöseivel? - imáikban hová kérjék újraszületésüket? Közönséges emberek, a tudatlanok sem szellemi lényegükkel, sem bensőjük Tiszta Birodalmával nincsenek tisztában; ezért kérik, hogy Keleten vagy Nyugaton következzenek be újraszületésük. A megvilágosodott számára azonban minden hely egyforma. Amint a Buddha mondotta: "Tökéletesen mindegy hol tartózkodnak; mindenütt boldognak és oltalmazottnak érzik magukat".

-"Űram, ha szelleme ment a gonosztól, úgy közel van ide a Nyugat; nehezen érné el azonban egy tisztátalan szívű azt, hogy Amitābha nevének ismételtetésével ott biztosítsa újraszületését!"

-"Tanácsom tehát tiszteletreméltó gyülekezet a következő: pusztítsátok el mindenekelőtt a "tiz gonoszságot" és ezzel megtettünk 100.000 mérföldnyi utat. Ezután irtsátok ki magatokból a "nyolc tévedést" és ezzel ismét megtettünk 8.000 mérföldet. Ha minden időben megvalósítjuk a szellemi lényegét és minden alkalommal helyesen cselekszünk, úgy

egyben elérhetjük a Tiszta Birodalmat és meglát-  
hatjuk Amitābhát."

-"Ha a tiz jótettet valóban gyakoroljátok,  
úgy nem is volna szükségetek arra, hogy ott újra-  
szülessetek. Viszont, ha másrésről a "tiz gono-  
szat" szellemetekből ki nem üzitek, melyik Buddha  
fogadhatna ott benneteket? Ha a "villanásszerű"-  
iskola születéstől ment tanításait megértitek /a-  
mely a lét és a halál körforgásának véget vet/,  
úgy csupán egyetlen pillanatra van szükségetek  
ahhoz, hogy a Nyugatot elérjétek. Ha viszont azt  
meg nem értitek, hogyan juthatnátok el oda Amitāb-  
ha nevének ismételtetése révén, amikor az út oly  
mérhetetlenül hosszú?"

-"Nos, hogyan is volna, ha a Tiszta Birodal-  
mat én e pillanatban oly közelségbe hoznám hozzá-  
tok, hogy azt valamennyien láthatnátok?"

A gyülekezet meghajtottta magát és így vála-  
szolt:

-"Ha a Tiszta Birodalmat itt láthatnánk, úgy  
nem volna szükségünk arra, hogy ott újrászüles-  
sünk. Kérem tegye tehát láthatóvá."-

A Patriárcha ezt felelte:

-"Uraim, ez a mi fizikai testünk egy város.  
Szemeink, füleink, orrunk és szánk a kapuk. Az  
öt külső kapun kívül létezik még egy, a gondolati  
tevékenység. A szellem az alap. A szellemi lényeg  
a király, aki a szellem birodalmában székel. Ha  
a szellemi lényeg benne tartózkodik, úgy a király  
odahaza van és a test, továbbá a szellem létezik.  
Ha a szellemi lényeg eltávozott, úgy a király távozott el, és test és  
szellem elenyésznek. A szellemi lényegen belül  
kell a buddhaságot megvalósítani, és hiábavaló

azután kívül kutatni. Aki szellemi lényegéről mitsem tud, közönséges ember, aki viszont szellemi lényegével tisztában van, az egy Buddha. Könyörületesen lenni annyi, mint Avalokitéshvarának /a Tiszta Birodalom két Dhyāni-Bodhisattvájának egyike/ lenni. Alamizsnát osztogatni annyi, mint Mahāsthának lenni /a másik Dhyāni-Bodhisattva/. Tiszta élet iránti képesség Sākyamunivá tesz. Kiegyensúlyozottság és egyenesség Amitābhához tesz hasonlatossá. A személyes én /atma/ ideája a Meru-hegy. Az elrontott szellem az óceán. A klésa /tisztátalanság/ a hullám. Az elvetemültség a gonosz sárkány. A hamisság az ördög. A zavart okozó érzéki tárgyak a vízi-állatok. A mohóság és a gyűlölködés a pokol. A nemtudás és a csalás hatalmas vadállatok.

Tiszteletreméltó gyülekezet, ha szünet nélkül a tiszta jó cselekedetet gyakoroljátok, úgy egyszeriben előttetek áll majd a paradicsom. Ha a személyes-én gondolatát elejtitek, úgy a Méru-hegy is összeomlik. Ha szellemetek megszabadul a romlottságtól, úgy /a lét/ óceánja ki fog száradni. Ha a klésáktól szabadultok, úgy a /lét/-óceán hullámai elcsitulnak. Ha nem lesz bennetek elvetemültség, akkor a vízi-állatok és gonosz sárkányok is elpusztulnak.

Szellemünk birodalmában időzik egy megvilágosodott Tathāgata, aki hatalmas fényességet bocsájt ki magából; fénye /az érzéki világ/ hat kapuját megvilágítja és megtisztítja. Ez a fény elégséges ahhoz, hogy a hat Kāma-mennyen /a kívánságok mennyországai/ áthatoljon; ha viszont e fény a szellemi lényegre irányul, képes azonnal elpusztítani a három mérges elemet, elégeti bűneinket amelyek különben a poklokra vagy más alacsony-

rendü sikra kárhoztatnának minket. Ez a fény át és átvilágít minket úgy, hogy immár semmiben sem különbözünk azoktól, akik a Tiszta Birodalom szülöttei. Nos, láthatjuk, ha nem törekszünk magunk, hogyan is érhetnénk el a Nyugat Tiszta Birodalmát?" -

Midőn a gyülekezet hallotta a Patriárcha e szavait, menten tisztába jött szellemi lényegével. Meghajoltak és egy emberként kiáltották: "Valóban csodálatos!" Majd ez a felkiáltás hallatszott: -"Bárcsak a világmindenség minden lénye hallotta volna e tanítást és bárcsak mindannyian fölfogták volna értelmét." -

A Patriárcha hozzátette: -"Tisztelt gyülekezet, aki közületek szellemi gyakorlatra képes, tegye ezt otthonában. Nem szükséges ezért kolostorba vonulni. Az otthonukban lelkiismeretesen gyakorlók oly keletről származókkal hasonlithatóak össze, akik jószándékú emberek; míg azok, akik kolostorokban gyakorolnak ugyan, de felületesek, oly nyugatról származóval hasonlithatók össze, akinek szive nem tiszta. Amennyire tiszta a szellemünk, annyira jelenti a "tulajdon szellemi lényeg a Tiszta Nyugati Birodalmat" .-

Ezek hallatára Vej előljáró ezt kérdezte: -"Minő módon gyakoroljuk otthonainkban? Kérem, közölje velünk tanításait."

A Patriárcha így válaszolt: -"Elmondok önöknek egy kötetlen verset. Ha tanításait gyakorlati módon valósítják meg, úgy abban a helyzetben lesznek, mint azok, akik huzamosan együtt élnek velem. Míg ha a tanítást nem fogadják meg, milyen előrehaladást tehetnének a szellemi úton, még ha hajukat

levágnák is és elhagynák otthonaikat a Jó kedvéért /a rendbe való belépés kedvéért./ A vers a következőképpen hangzik:

- " Becsületes szellem akár ne is kövesse az előírásokat /sila/ .

A helyesen cselekvő akár ne is gyakorolja a Dhyānát /meditáció/ .

A hála jegyében tiszteljük szüleinket, legyünk azoknak jó gyermekei.

Az igazság nevében segítsék egymást a hatalmon lévő és az alárendelt /az inségnek idején/ .

Közös kívánsággal igyekezzék az idősebb és a fiatalabb barátságos érzelmeket táplálni egymás iránt.

A türelem szellemében kerüljük a civódást, még a békétlenek táborában is.

Ha képesek vagyunk kitartani addig, amit fáknak dörzsölése következtében láng éled, úgy /a Buddha-természet/ vörös lótusza kikél /a meg-nem-világosodott-állapot/ sötét iszapjából.

A keserű iz gyakran ismérve a jó orvosságnak. Az, ami a fülnek kellemetlen, sokszor jó tanács is lehet.

Miközben tévedéseinket belátjuk, elérhetjük a tudást.

Ha viszont hibáinkat mentegetjük, tisztátalan szellemünkről teszünk bizonyosságot.

Mindennapi életünkben gyakoroljuk a felebaráti szeretetett.

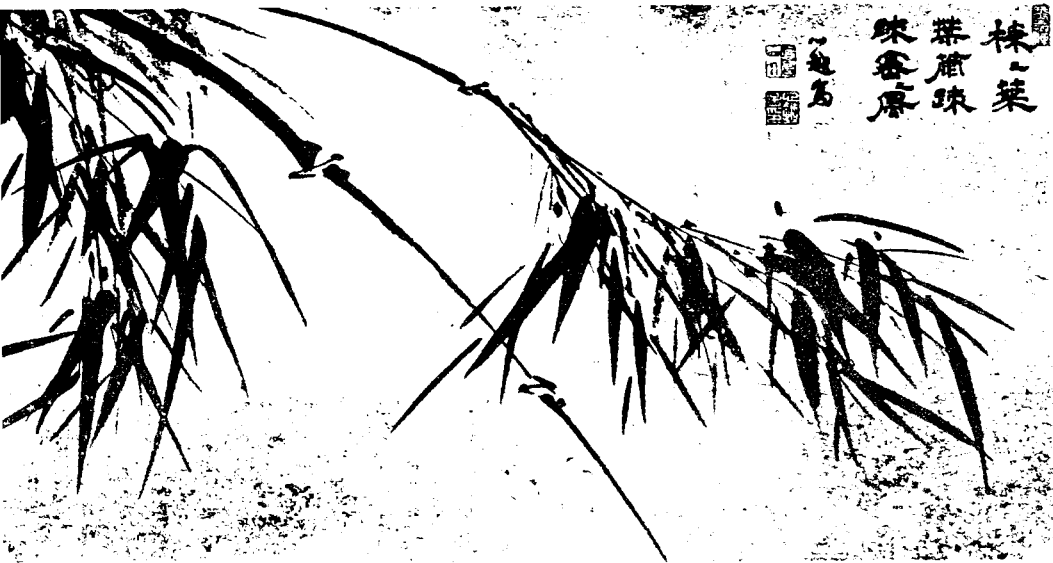
Mert a Buddhaság nem érhető el kegyes adományok osztogatása révén.

A Bodhi csupán önön szellemünkben lelhető fel, felesleges tehát misztikus módon azt kívülről remélni.

E vers hallgatói, akik a tanításokat megfogadják fellelhetik a jelen pillanat paradicsomát." -

A Patriárcha a fentiekhez még hozzáfűzte:  
-"Tanult gyülekezet, valamennyieteknek gyakorol-  
notok kell mindazt, ami e versekben elmondott,  
ezáltal megvalósíthatjátok magatokban a szellemi  
lényeket és a Buddháságot villanásszerűen elérhe-  
titek. A Dharma nem várakozik senkire sem.  
Visszatérek immár Cao-csiba és a gyülekezet o-  
szolják föl. Ha valakinek még kérdeznivalója volna,  
úgy jöjjön maga is oda és kérdezzen."

Ugyanebben a pillanatban megvilágosodtak el-  
méikben Vej előljáró, a kormányzati tisztviselők,  
úgy mint a jámbor férfiak és asszonyok, akik jelen  
voltak. Bizalommal fogadták a tanításokat és követ-  
ték azokat.



#### 4. SZAMĀDHI ÉS PRAJÑĀ

Egy más alkalommal a Patriárcha ily szavakkal fordult a gyülekezethez:

"Tanult hallgatóság, az én módszeremben a szamādhi és a prajñā döntő fontosságúak. Nem szabad azonban azt gondolnotok, hogy ez a kettő egymástól független, mivel azok egymással elválaszthatatlanul összenőttek és egyikük sem önálló egész. A szamādhi a prajñā kvintesszenciája, míg a prajñā a szamādhi aktivitása. Abban a pillanatban, amikor mi a prajñāt elértük, úgy a szamādhi is jelen van, és így igaz ez megfordítva is. Ha ti ezt megértitek, úgy tisztában vagytok egyúttal a szamādhi és a prajñā egyensúlyával is. E tanítványnak nem szabad ilyen formán gondolkodnia: 'szamādhi szüli a prajñāt' a prajñā szüli a szamādhit'. Az ilyen fölfogásból az következik, hogy a Dharmának két ismérve van.

Azok számára, akik mindenkor készek szép szavak kimondására, akiknek azonban szívük tisztátalan, prajñā és szamādhi nem birnak értékkel, mivel azok kölcsönösen nincsenek egyensúlyban. Ha viszont szavaink szépek és külső magatartásunk fedi belső érzelmeinket, úgy szamādhi és prajñā egyensúlyban vannak.

A megvilágosodott tanítványnak nincsen szüksége érvekre. Afelett vitázni, hogy prajñā vagy szamādhi-e a felsőbbrendű; hasonló helyzetbe hozna minket olyanokhoz, akik súlyos tévedés áldozatai. Az érvelés a győzni akarásra utal. Az egoizmust növeli és ama feltevést erősíti meg ben-

nünk, hogy egy 'személyes énről, különálló lényről, független élőlényről, azaz személyiségről van szó.'

Tanult gyülekezet, mivel is volna számādhi és prajñā összehasonlítható? Lámpához és annak fényéhez hasonlíthatóak. Ha a lámpa ég, úgy világosság van. Ha lámpa nincsen, úgy sötétség uralkodik. A lámpa fénye kvintesszenciája és a fény a lámpa kifejeződése. Nevüket nézve két különböző dologról van szó, de a valóságban azonosak. Ez vonatkozik a számādhira és a prajñāra is."

Egy másik alkalommal a Patriárcha a következő szavakkal fordult a gyülekezetéhez: -"Tiszteletreméltó hallgatóság, 'bizonyosfajta számādhit' gyakorolni annyit jelent, mint azt bizonyos szabályokhoz kötni; minden alkalommal tüstént a helyeset cselekedni - haladva, állva, ülve vagy fekve. A Vimalakirti Nirdesā szútra így szól: 'Egyenesen tovahaladni annyi, mint a szent helyet, a Tiszta Birodalmat elérni'. Ne rejtsetek el szellemeteket és az egyenességet ne csupán ajkaitokkal gyakoroljátok. Az egyenes irányban való haladást kell gyakorolnunk és nem szabad semmihez sem ragaszkodnunk. Elvakult emberek állandóan és nyakasan a Dharmalaksanában /dolog és forma/ hisznek és ez oka annak, hogy szenvedélyesen ragaszkodnak 'bizonyos fajta számādhi' magyarázatásához. Ezt úgy írják le, mint 'nyugalomban és huzamosan helyben ülni és állandóan arra ügyelni, hogy a szellemen gondolat ne születhessék'. Az ilyen fel fogás az élettelen tárgyakhoz tesz minket hasonlóvá; ez viszont súlyos akadályt jelentene a helyes úton való haladásnál - ennek lehetővé tétele viszont igen fontos. Ha minden 'dologtól' szabaddá vagyunk képesek tenni szellemünket, úgy az út tiszta lesz, másképpen erőszakot követünk el önmagunkon.



'Nyugalomban és huzamosan helyben ülni stb.' - ha ez helyes volna, úgy Sáriputtának nem tett volna szemrehányást Vimalakirti az erdőben való üldögélés miatt.

Tanult hallgatóság, a meditáció mesterei arra tanítják tanítványaikat, hogy nyugtassák meg szellemüket úgy, hogy a szellem engedjen aktivitásából. Ez okból a tanítványok felhagynak a szellemi erőfeszítésekkel. A tanulatlan embereket megzavarja, ha az ily tanításokhoz túlzottan /betű szerint/ ragaszkodnak. Nem ritkák az ilyen esetek és ezért igen nagy tévedés másokat arra tanítani, hogy így cselekedjenek."

/Egy más alkalommal/ a Patriárcha ily szavakat idézett a gyülekezethez: -"Az ortodox buddhizmus nem ismer különbséget a 'villanásszerű' és a 'fokozatos' előrehaladás tekintetében. Az egyetlen lehetséges különbség a természetadta: ugyanis az, hogy éleseszü vagy gyengébb szellemi képességü emberről van-e szó. Az éleseszűek az igazságot villanásszerűen ismerik fel, míg a többiek lassan küzdik fel magukat. Viszont egy ilyen különbség el fog tűnni ha önön szellemünkkel tisztában vagyunk és való természetünket felismerjük. Ezért az oly kifejezések, mint 'villanásszerű' és 'fokozatos' inkább képleteseek, mint döntőek.

Tanult hallgatóság, iskolánk hagyománya, hogy a 'gondolatnélküliséget' tárgyunknak, a 'tárgynélküliséget' alapunknak és a 'nem-ragaszkodást' alapvető principiumoknak tekintsük. A 'tárgytalanság' a tárgyakkal kapcsolatban azt jelenti, hogy azok hatásától függetlennek lenni. A 'gondolat-nélküliségnek' az az értelme, hogy szellemi tevékenységünk közben egy bizonyos idea ne tudjon minket eltéríteni. A 'nem-ragaszkodás' viszont szellemi lényegünk ismertetője.

Minden dolgok - legyenek jók vagy rosszak, szépek vagy csúnyák - üresnek tekintendők. Még szórakozások és civódások alkalmával is barátainkat és ellenfeleinket egyforma módon kellene kezelnünk és soha nem volna szabad megtorlásra gondolnunk. Szellemi tevékenység során hagyjátok figyelmen kívül a múltat. Ha a gondolataink a múlt, a jelen és a jövő révén láncot alkotnak, úgy akadályt teremtünk önmagunknak. Ha ezzel szemben szellemünknek nem engedjük meg, hogy dolgokhoz ragaszkodjék, elérhetjük a megvilágosodást. Ez az oka annak, hogy a 'nem-ragaszkodást' tekintjük alapvető principiumnak.

Ha nem engedjük meg, hogy külső tárgyak befolyásoljanak minket, úgy ez az amit 'tárgynélküliségnek' nevezünk. Ha erre képesek vagyunk, úgy a Dharma természete tiszta lesz. Ez az oka annak, hogy a 'tárgynélküliséget' alapunknak tekintjük.

Szellemünket minden körülmények között tisztán kell megőriznünk és ez az, amit 'gondoltnélküliségnek' nevezünk. Szellemünk maradjon távol minden föltételezéstől és semmiképpen nem engedhetjük meg, hogy tevékenységét ilyesmi befolyásolja. Nagy tévedés volna: ha ugyanis ez sikerülne nekünk és ezt követően azonnal meghalnánk, úgy valahol okvetlen újra kellene születnünk. Jegyezzétek ezt meg magatoknak ti, az ösvényen haladók! Elég baj, ha valaki hibákat követ el, mivel nem ismeri a tant; de sokkal nagyobb baj másokat arra biztatni, hogy helytelen úton járjanak! Ha zavarban vagy, úgy nem látsz tisztán és ezen kívül a buddhista Kánont is hamis színben tünteted fel. Ez az oka annak, hogy a 'gondoltnélküliség' a mi tárgyunk.

Tanult hallgatóság, engedjétek meg nékem, hogy még bővebben is megmagyarázzam, hogy a 'gondolatnélküliséget' miért mondjuk a mi tárgyunknak. Azért van ez, mivel vannak olyan elvakult emberek, akik azzal hancegnek, hogy szellemleni lényegüket megvalósították. Mivel az ilyeneket a körülmények magukkal ragadják, gondolatok keletkeznek szellemükben; e gondolatokat pedig téves nézetek követik, amely utóbbiak viszont forrásai minden fajta hamis fogalomnak és tisztátalanságnak. A szellemleni lényegben /ami a Tan tetőtöltése/ semmi olyasmi nincsen, ami elérhető volna, ami megvalósítható volna. Azt állítani, hogy itt valami elérhető dolog volna, és felelőtlenül érdemekről és érdemtelenségekről beszélni nem más, mint tisztátalanságok és balga szemponatok. Ez az oka annak, hogy a 'gondolatnélküliség' iskolánk célja.

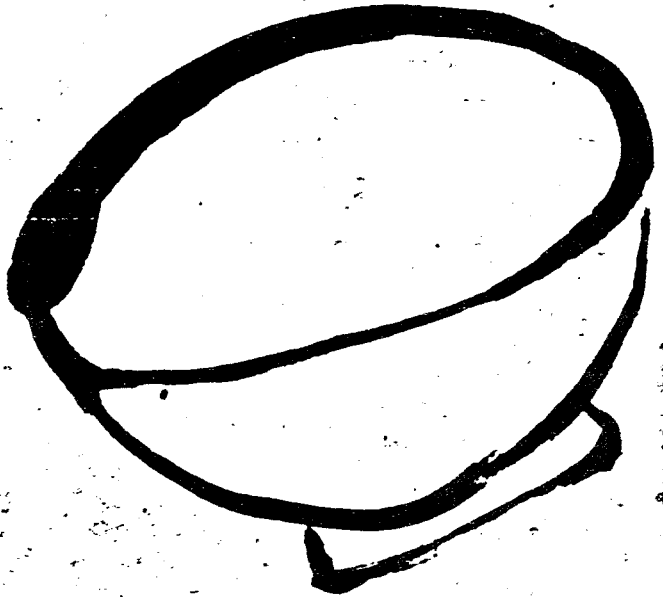
Tiszteletreméltó hallgatóság, /a 'gondolatnélküliségre' vonatkoztatva/ mitől kellene megszabadulnunk és mire kellene szellemünket irányítani? Szabaduljunk meg az 'ellentétpároktól' és minden téves fogalomtól; a szellemünket pedig a Tathātā /olyanság/ valóságos természetére irányítsuk, mivel a Tathātā az Idea kvintesszenciája és az Ide a Tathātā aktivitásának gyümölcse.

A Tathātā pozitív esszenciája - és nem az érzékelés tárgyai azok, amely az 'Ideát' szüli. A Tathātā tulajdon ismérvvvel bíró és ezért születheti meg az 'Ideát'. A Tathātā nélkül úgy az érzékelés szervei, mint az érzékelés tárgyai tüstént elpusztulnának. Tanult hallgatóság, mivel a Tathātā ismerve az ami szüli az 'Ideát', úgy nem okvetlenül szükséges, hogy érzékszerveink - dacára működésüknek, mint a látás, hallás, érzés

fölismerés, stb. - tisztátalanokká váljanak és így való természetünk mindenkor elérheti az 'önmegvalósulást'. Ezért mondja a szútra:

- "Aki a különböző Dharmalaksnak /dolgok és jelenségek/ beavatottja, mindenkor az 'Első Principium' /a szentek áldott otthona vagy a Nirvāna/ elérésére fog törekedni." -

以  
切  
月  
之  
名



## 5. A DHYANA

Egy napon a Patriárcha az alábbi szavakkal fordult a gyülekezethez:

- "Meditációs rendszerünkben sem a szellem /a szellemi lényeggel ellentétben/ sem a tisztaság felől nem alkalmazzuk a nem-aktivitást. Ami a szellem felől való meditálást illeti, úgy ez mindennek előtt zavarokat fog okozni; ha viszont arról győzzük meg magunkat, hogy csupán csalóka képről van szó, úgy teljesen felesleges, hogy felőle gondolkodjunk. Ami a tisztaság felől való meditálást illeti, tisztában kell legyünk azzal, hogy természetünk tökéletesen tiszta; amint tehát a megtévesztő "gondolatoktól" megszabadultunk, természetünkben csupán tisztaság marad vissza. A téves gondolat az, amely a Tathātát elhomályosítja. Ha szellemünket a tisztaságra irányítjuk, úgy csak egy újabb tévedést táplálunk, nevezetesen a tisztaság tévedését. Mivel viszont a tévedés nem bír hellyel, úgy balgaság felőle elmélkedni. A tisztaságnak nincsen alakja, mégis vannak olyan emberek, akik oly messzire jutnak el, hogy a 'tisztaság formájáról' beszélnek. Oly problémát teremtenek ily módon, amelyet meg kellene oldani. Ez a fölfogás a tisztaság-vakságát teremti meg és ezáltal elhomályosodik a szellemi lényeg.

Tanult hallgatóság, azok akik 'megingathatatlanságukról' beszélnek, jól tennék, ha embertársaik hibáit figyelmen kívül hagynák. Mások érdeme vagy érdemtelensége, jósága vagy rosszasa iránt viseltessenek teljes közömbösséggel, mivel ez a magatartás az, amely a 'szellemi lényeg megingathatatlanságának' megfelel.

Egy meg-nem-világosodott ember fizikailag bár meg-nem-zavarodott lehet, mégis mihelyt száját kinyitja, kritikát gyakorol mások felől, mások érdeméről és érdemtelenységéről, képességeiről és hibáiról, jóságáról és gonoszságáról nyilatkozik és így elítávolodik a helyes útról; másrésről azonban hiba az is, ha tulajdon szellemünk és a tisztaság felől medítálunk, mivel ez az előbbihez hasonlóan szintén akadály az ösvényen."

Egy másik alkalommal a Patriárcha a következő megjegyzést tette: -"Tanult hallgatóság, a mi iskolánk szerint a meditációs 'ülésmód' elfoglalása a tökéletes szabadságot jelenti, azaz, hogy minden helyzetben és alkalommal zavarodottságtól menten létezzünk, mégpedig függetlenül a külső alkalmatlan vagy alkalmas körülményektől. A meditáció célja a szellemi lényeg megingathatatlanságának megvalósítása.

Tanult hallgatóság, mi a dhyāna és a samādhi? Dhyāna a külső dolgokhoz való nem-ragaszkodást jelenti, míg a samādhi a belső béke elérése. Ha külső dolgokhoz ragaszkodtok, úgy szellemetek megzavarodik. Ha viszont minden külső dologtól elváltunk, úgy a szellemünk a nyugalom állapotában időzik. Szellemi lényegünk tökéletesen tiszta és az ok, amelytől nyugtalanságunk származik abból keletkezik, hogy megengedjük bizonyos fennálló külső körülményeknek azt, hogy azok minket befolyásoljanak. Aki képes szellemét a külső körülmények behatásaitól távol tartani, elkerüli a zavarodottságot és eléri a samādhi állapotát.

A külvilág tárgyaitól mentnek lenni, ez dhyāna ; belső békét elnyerni, ez samādhi. Ha sikerül dhyānát gyakorolnunk és szellemünket a samādhi. Ha sikerül dhyāna és szellemünket a samādhi állapotában megtartani, úgy dhyāna és samādhi

elérettek.

A Bodhisattva Sila Szútra ezeket mondja:

- "Szellemi lényegünk tökéletesen tiszta". -

Tanult hallgatóság, valósítsuk meg mindenkor önmagunkban ezt a tisztaságot és törekedjünk arra, hogy önön erőnkől érjük el a Buddháságot." -



## 6. A BÜNBÁNATRÓL

Kuang-Csou, Sao-Csou és más helységek laikus és tudós gyülekezetei egy alkalommal meghívták a Patriárchat, hogy tartson részükre tanítóbeszédet. A Patriárcha a szónoki emelvényre lépett és ezekkel a szavakkal fordult az egybegyűttekhez:

- "A buddhizmusban mindenkor szellemi lényegünkből kell kiindulnunk. Világosítsátok meg szellemeteket, haladjatok az ösvényen önerőtökből, válósítsátok meg a Dharmakāyát csakúgy, mint a Buddhát önön szellemetekben, a sīlák betartása révén értétek el a szabadságot, és akkor nem hiába jöttetek el ide. Mivel valamennyiben igen messzi vidékről érkeztek, ez a körülmény arra utal, hogy közöttünk mélyebb rokonságnak kell lennie. Úljunk le tehát oly módon, amint az Indiában szokásos és én beszélni fogok néktek a 'formához-nemkötött' bűnbánatról."

Midőn helyeiket elfoglalták, a Patriárcha így folytatta:

- "Az első a Sīla -tömjénfüstje, ami annyit tesz, hogy szellemünk ment a gonoszságok, a rossz, az irigység, a rablás és a gyűlölködés tisztátalanságaitól. A második a számadhi-tömjénfüstje, ami annyit tesz, hogy szellemünk mindenkor - kedvező vagy kedvezőtlen körülmények között egyaránt - zavartalan nyugalomban van. A harmadik a Prajñā-tömjénfüstje, ami annyit tesz, hogy szellemünk mentes az akadályoktól és így képesek vagyunk arra, hogy figyelmünket a szellemi lényegre fordítsuk; jó tettek véghezvitele alkalmával az ebből fakadó érdemekkel nem törődünk, előljáróinkkal szemben tisztelettel viseltetünk, alárendeltjeink irányában elnézőek vagyunk, a védteleneket és szegényeket támogatjuk.



A negyedik a Megszabadulás-tömjénfüstje, ami annyit tesz, hogy a szellemünk oly mértékben szabad, hogy immár semmihez sem ragaszkodik, sem jóval, sem rosszal nem azonosítja magát. Az ötödik a Megszabadulás-eléréséből-fakadó-tudás-tömjénfüstje. Ha szellemünk se jóhoz se gonoszhoz nem kötődik-, el kell kerülnünk, hogy a lustaság üres állapotába merüljön. Arra kell törekednünk, hogy tanulmányainkban elmerüljünk, tudásunkat tökéletesítsük; ezáltal érhetjük el szellemünk fölismerését, ezáltal érthetjük meg a buddhizmus tanait, így lehetünk másoknak is segítségére; ily módon szabadulhatunk meg a személyes-én ideájától és végül így válik világossá előttünk, hogy a bódhi eléréséig valóságos természetünk /vagy szellemi lényegünk/ mindenkor változatlan. Ez tehát a Megszabadulás-eléréséből-fakadó-tudás-tömjénfüstje. Az ötszörös tömjénfüst illata önön belsőnkől hat át minket és nincs, amit kívülről várhatnánk.

A formához nem-kötött bünbánatról fogok tehát néktek beszélni, amely eltörli jelenlegi, múltbeli és eljövendő életeink bűneit, valamint a gondolatainkból, szavainkból és tetteinkből fakadó karmát közömbösíti.

Tanult hallgatóság, figyelmezzetek arra, amit most mondani fokok néktek és az elmondottak ismétlésével véssétek a tanítást emlékezetetekbe.

A nem-tudás és a tévedés tisztátalanságaitól maradjunk állandóan mentesek. Bánjuk meg mindazon hibáinkat, rossztetteinket, amelyeket tévedés és nem-tudás okából követtünk el. Legyenek immár ezek eltörölve és ne fordulhassanak elő többé.

Maradjunk mindenkor mentesek a becstelenség tisztátalanságtól. Bánjuk meg becstelen viselkedésünket. Legyen az immár eltörölve és ne fordulhasson elő többé.

Maradjunk mindenkor mentesek az irigység-tisztátalanságaitól. Bánjuk meg irigységből és féltékenységből fakadó gonosz tetteinket. Legyenek ezek immár eltörölve és ne fordulhassanak elő többé.

Tanult hallgatóság, ez az, amit 'formához-nem-kötött' Csen Funak /bűnbánatnak/ nevezünk. Mit jelentenek azonban Csen és Fu /Ksamáyati/? A Csen a múlt hibáinak bűnbánatára vonatkozik. Múltbeli hibáinkat, amelyek tévedésből, nem-tudásból, becstelenségből, irigységből és féltékenységből stb. fakadtak, megbánni és ily módon azoknak véget vetni, Csennek neveztetik. A Fu ama bűnbánatra vonatkozik, ami a jövődőt illeti. Ha helytelen tetteink természetét fölismertük /és megfogadjuk/, hogy ezentúl mindenfajta gonoszsgot, legyen az tévedésből, nem-tudásból, becstelenségből, irigységből vagy féltékenységből fakadó, a jövőben kerülni fogunk, úgy ez az amit Funak nevezünk.

Tévedésből és nem-tudásból kifolyólag a közönséges emberek igen gyakran nem értik, hogy a bűnbánatuk nem csupán a múltbeli tetteikre vonatkoztatható, de arra kell irányuljon, hogy ilyenek a jövőben ne következehessenek be. Mivel azonban jövőbeli magatartásukkal nem törődnek, új hibákat követünk el, még mielőtt a régebben elkövetett bűnbánata teljes volna. Hogyan is beszélhetnénk ilyen esetben 'bűnbánatról'?

Tanult hallgatóság, miután büneinket megbánnuk, tegyük le a következő négy, mindent átfogó fogalmat.

Fogadjuk, hogy szellemünk végtelen sokaságú lényét megszabadítjuk. /A buddhista fölfogás szerint ugyanis minden dolgok szellemjelenségek./

Fogadjuk, hogy szellemünk minden tisztátalanságát eltüntetjük.

Fogadjuk, hogy szellemünk számtalan Dharma mód szerét megtanuljuk.

Fogadjuk, hogy szellemünk legmagasabbrendű Buddhását elérjük.

Tanult hallgatóság, mindannyian letettük ama fogadalmat, hogy számtalan élőlényt meg fogunk szabadítani. Mit jelent ez? Ez semmi esetre sem jelenti azt, hogy én, Huj-neng fogom azokat megszabadítani. És kik a szellemünkben lévő lények? Ezek a tisztátalan szellem, a csalóka szellem, a gonosz szellem és minden ilyen fajta szellem; lényegük segítségével kell elérjék a megszabadulást; a szabadulás csak így lehet tökéletes.

Mit jelent viszont a tulajdon szellemi lényeg segítségével való megszabadulás? A nem-tudó, a bűnös és a nyomasztó, szellemünkben létező lényeg szabadítását jelenti, mégpedig a helyes fölismerés útján. A helyes fölismerés és a Prajñā-bölcsesség lerombolja azokat az akadályokat, amelyeket ezek a nem-tudó és csalárd lények emeltek; ily módon azok mindegyike képes lesz önerejéből a szabadulást elérni. A csalárdságot az igazság, a tévelygőt a megvilágosodás, a tudatlant a bölcsesség és a gonoszt a szeretet szabadítsák meg. Ez nevezhető igazi megszabadításnak.

Ami a 'fogadjuk, hogy szellemünk minden tisztátalanságát eltüntetjük' fogadalomtételt illeti, úgy ez megbizhatatlan és illuzórikus gondolkodóképességünknek a prajñā-bölcsesség segítségével való átalakítására vonatkozik.

Ami a 'fogadjuk, hogy szellemünk számtalan Harmamód szerét megtanuljuk' fogadalomtételt illeti, meg kell jegyeznünk, hogy nem lehet szó addig valóságos tanulásról, míg szellemi lényegünk-

kel szemtől-szembe nem állunk, amíg minden körülmények között nem tartjuk magunkat az ortodox Dharma szempontjaihoz.

Ami a 'fogadjuk, hogy szellemünk legmagasabbrendű Buddháságát elérjük' fogadalomtételt illeti, arra szeretnék titeket figyelmeztetni, hogy meg van mindannyiunkban az a képesség szellemünket arra kényszeríteni, hogy az igaz Dharmát gyakoroljuk minden alkalommal; ha viszont a prajñā szellemünkben mindenkor jelen van, akkor úgy a tudás, mint a nem-tudás egyaránt távol van tőlünk, az igazság és a hamisság egyaránt elhagyható; a Buddha-természetet ez esetben megvalósítottuk, vagy más szóval elértük a Buddháságot.

Tanult hallgatóság, legyünk mindig készen arra, hogy az utat kövessük, mert ezáltal erőnk lesz arra, hogy fogadalmainkat betartsuk. Most, hogy a négy, mindent átfogó fogadalmat letettük, hadd beszéljek néktek a 'formánélküli-háromszoros-vezetésről'. Fogadjuk el vezetőnkül a 'Megvilágosodást', mivel ez a prajñā /bölcsesség/ és a punya /érdem/ csúcspontja.

Fogadjuk el az 'ortodoxiát' vezetőnkül, mivel ez a legmegfelelőbb út, amely vágyainktól való szabaduláshoz vezet.

Fogadjuk el a 'tisztaságot' vezetőnkül, mivel ez az emberiség legnemesebb tulajdonsága.

Fogadjuk el tanítónkul a Tökéletesen Megvilágosodottat és semmiképpen ne tekintsünk Mārāra /a gonoszság megszemélyesítője/ vagy akármilyen más eretnekre, mint vezetőnkre. Ezeket kell mindenkor szemünk előtt tartanunk, miközben menedékért fordulunk szemmel lényegünk 'Három Drágaságához' - ezt tanácsolom tinéktek tiszteletre méltó gyülekezetre.

E 'Három Drágaság' pedig a következő:

A Buddha, aki a Megvilágosodás testetöltése,  
a Dharma, amely az ortodoxia képviselője,  
a Sangha, amely a tisztaság testetöltése.

Ha szellemünk a 'Megvilágosodásnál' keres menedéket, úgy gonosz és téves nézetek nem keletkezhetnek, a létszomj alábbhagy, az elégedetlenség ismeretlen lesz, a vágy immár le nem bilincselhet; ez a punya és a prajñā tetőpontja.

Ha szellemünk az 'ortodoxinál' keres menedéket, úgy állandóan mentek lehetünk a téves nézetektől /ezek hiányában viszont egoizmus és ragaszkodás nem léteznek/; ez viszont a vágyaktól való megszabadulás legjobb útja.

Ha szellemünk a 'tisztaságnál' keres menedéket, úgy tökéletesen mindegy, milyen körülmények között létezik; a zavaró érzéki dolgoik a vágy és mohóság immár nem befolyásolhatják; ez pedig a legnagyobb emberi tulajdonság.

A 'Háromszoros-vezetést' a fenti értelemben gyakorolni az önmagunknál való menedékkeresést jelenti /azaz a menedékkeresést a tulajdon szellemi lényegnél/. Tudatlan emberek éjjel és nappal nyúlnak a 'Háromszoros-vezetés' után, de nem értik meg azt. Ha azt mondják, hogy a Buddhánál keres menedéket, tudják-e vajon, hogy a Buddha hol van? Ha viszont ezt nem tudják, hogyan kereshetnek nála menedéket? Egy ilyen megállapítás nem hazugság-e?

Tanult hallgatóság, mindegyiktek vizsgálja jól meg ezt a pontot és ne engedjétek, hogy erőtök hamis irányba működjenek. A szútra egészen világosan mondja, hogy a Buddhához önmagunkban keressük a menedéket és más Buddhák után ne kutassunk.

Tehát nem a Buddhánál önmagunkban keresünk menedéket, úgy nincsen semmilyen más hely, ahová visszahúzódhatnánk.

Mivel ezt a pontot kellőképpen megvilágtottuk, most a "Három Drágasághoz" szellemünkben keresünk menedéket. Belülről kell szellemünk felett örködnünk, míg kívülről embertársaink irányában kiméletes magatartásra van szükség. Ez a bensőnkben való menedékkeresés útja.

Tanult hallgatóság, miután a "Háromszoros-vezetést" elfogadtátok, a Trikāyaról /három-test/fogok néktek beszélni; szólni fogok szellemi lényünk Buddháinak Trikāyájáról, úgy hogy ezeket a testeket láthassuk és szellemi lényegünket tisztán megvalósíthassuk. Kérlek titeket, figyelmezzetek szavaimra:

Anyagi testünkkel keressünk menedéket a Buddha

Tiszta Dharmakāyájánál /esszenciális testénél/.

Anyagi testünkkel keressünk menedéket a Buddha

Tökéletes Sambhogakāyájánál /megnyilvánulási testénél/.

Anyagi testünkkel keressünk menedéket a Buddha miriádnyi-Nirmānakāyájánál /testetöltött alakzatainál/.

Tanult hallgatóság, fizikai testünk vendégfogadóához hasonlítható /azaz időleges tartózkodási helyhez/, úgy, hogy annál menedéket nem kereshetünk. Szellemi lényegünkben azonban a Buddha Trikāyája megtalálható; ez tulajdona egyaránt mindenkinek. Mivel /a közönséges ember/ Szelleme csalódásnak van alávetve, belső természetét nem ismeri és ebből az következik, hogy a

Trikāya idegen néki; tévesen azt hiszi, hogy kívül kell azután kutasson. Kérlek, jól figyeljetelek és meg fogom néktek mutatni miképpen találhatjátok meg bensőtökben a Trikāyát, mivel az a szellemi lényeg manifesztációja és mint ilyen, kívülről meg nem található.

Mi tehát a Tiszta Dharmakāya? Belső szellemi lényegünk tiszta; minden dolgok az ő manifesztációi és a jó valamint a gonosz tettek a jó, illetve a gonosz gondolatok következményei. Minden dolgok ezért /tökéletesen tiszták/ szellemi lényegünkben, miképpen tökéletesen tiszta az ég kékje, a nap vagy a hold sugárzása, amelyek felhőktől beborítva olybá tünnek, mintha fénytelenek volnának; mihelyt azonban a felhők elvonultak, valamennyi ismét teljes ragyogásában szemlélhető.

Tanult hallgatóság, rossz tulajdonságaink hasonlíthatóak a felhőkhöz, míg a bölcsesség és tudás /prajñā/ a nap illetve a hold. Ha külső tárgyakhoz ragaszkodunk, úgy szellemi lényegünket a vágyakozás gondolatai elhomályosítják; ez viszont elménket és tudásunkat megakadályozza abban, hogy fényeiket kibocsássák. Ha azonban szerencsések vagyunk és tanult, jámbor mestert találunk, aki mindet az ortodox Dharmába bevezet, úgy önön erőnkől képesek leszünk arra, hogy a nem-tudást és tévedést leküzdjük, ily módon belülről és kívülről egyaránt megvilágosodunk és minden dolgok /való/ természete megnyilvánulhat szellemi lényegünkben. Ez az, amit azok tapasztalnak, akik szellemi lényegüket szemtől-szembe fölismerték és ez az, amit a Buddha Tiszta Dharmakāyájának nevezünk.

Tanult hallgatóság, egy igaz Buddhánál való menedékkeresés az önön szellemi lényegünkénél

való menedékkeresést jelenti. Azok, akik ezt teszik, el kell távolítsák szellemi lényegükből a gonosz szellemet, a féltékeny szellemet, a hizelgő és elrejtőzött szellemet, az egoizmust, csalárdságot és hamisságot, megvetést, nagyzást, téves nézeteket és minden más gonosztságot, amelyek időnkint jelentkezhetnek. Az önmagunknál való menedékkeresés azt jelenti, hogy mindenkor éberén őrködünk saját hibáinkon és hagyjuk el mások bírálását, mellőzzük az embertársaink hibáival és erényeivel való foglalkozást. Az, aki minden alkalommal jámbor és szelid, aki mindenkihez udvarias, valóban megvalósította szellemi lényegét; mégpedig olyan tökéletesen valósította meg, hogy útja ezután ment lesz minden akadálytól. Ez az önmagunknál való menedékkeresés útja.

Mi azonban a Tökéletes sambhogakāya? Vegyünk egy lámpát példaképpen. Miképpen egy lámpa, egy bizonyos helyen ezer esztendő óta uralkodó sötétséget eloszlatni képes, olyképpen képes a bölcsesség egyetlen szikrája ama tudatlanságot, amely korszakokon keresztül tartott, megszüntetni. Nem szabad a múltak felől gondolkodnunk, mivel a múlt nincsen többé, se meg nem változtatható. A jövő az, amely figyel minket megérdemli. Gondolatainkat tegyük tehát folyamatosan mind tisztábbá és igyekezzünk szellemi lényegünket szemtől-szembe fölismereni. A jó és rossz ellentétesek, kvintesszenciájuk azonban nem lehet kettős. A nem kettős természet neveztetik valóságos természetnek /abszolút valóságnak/, amelyet a rossz meg nem fertőzhet és a jó nem befolyásolhat. Ez az, amit a Buddha sambhogakāyájának nevezünk.

Szellemünk egyetlen gonosz gondolata elpusztítja az eonokon keresztül fölhalmozott érdemeket,



mig egyetlen jó gondolat képes hibáinkat megszüntetni, mégha oly sok hibánk volna is, mint fővenyszem a Gangeszben. Szellemi lényegünket folyamatosan, szünet nélkül megvalósítani, míg a legmagasabb megvilágosodás eléretett, a helyes fölismerés állapotában időzni, ez a Sambhogakāya.

És micsoda a miriádnyi-Nirmānakāya? Ha a legcsekélyebb mértékben is átadjuk magunkat a megkülönböztetésnek, elkülönülésnek, úgy menten változást kell tapasztaljunk; ha nem így volna, úgy minden dolgok oly üresek volnának, mint maga a tér; amint a valóságban azok is. Ha szellemünk gonosz dolgokkal foglalkozik, úgy menten föltámad a pokol. Ha szellemünket jó dolgokra irányítjuk, úgy menten fölkél a menny. A mérgező gyűlölet sárkánnyá és kigyóvá változik, míg a Bodhisattvák a jóság testetöltései. A felső régiók a Prajñā kristályosodásai, míg az alsó világ csupán a nemtudás és csalárdság egy másik formája. Valóban igen nagy a szellemi lényeg átváltozóképesége. Emberek, akik a tévedéseknek rabjai, föl nem ébrednek és nem képesek a megértésre. Szellemüket állhatatosan a rosszra irányítják és rendszerint így is cselekszenek. Ha azonban csupán pillanatszerű időre is szellemüket a gonoszról a jóra irányítják, úgy ez villanásszerűen Prajñát eredményez. Ez az, amit a szellemi lényeg Buddhája Nirmānakāyájának nevezünk.

Tanult hallgatóság, a Dhamakāya a tökéletes önvaló. Szellemi lényegünknek folyamatos szemtől-szembe való szemlélése a Buddha Sambhogakāyája. Szellemünket a Sambhogakāya állapotában nyugalomban tartani /hogy bölcsesség és Prajñā keletkezhessenek/ a Nirmānakāya. A megvilágosodást önön erőnkől elérni és a jóságot, amely szellemi lényegünk tulajdonsága, gyakorolni a

"menedékkeresés" valóságos módja. Fizikai testünk, a húsból, és bőrből álló nem más, mint /ideiglenes/ tartózkodási hely, ezért annál menedéket nem kereshetünk. Ez okból valósítsuk meg szellemi lényegünk Trikāyáját, mivel ezáltal szellemi lényegünk Buddháját fölismerhetjük.

Ismerek egy kötetlen verset, amelynek elismérlése és gyakorlása képes azonnal elpusztítani a téveszméket és számtalan Kalpák hibáit eltörölni. E vers a következőképpen hangzik:

- "Emberek, akik a tévedések rabjai, előnytelen érdemeket halmoznak föl, de az ösvényt nem követik.

Abban a tévhitben élnek, hogy az érdemek halmozása és az ösvényen való haladás egy és ugyanazon dolog.

Bárha az alamizsnálkodás és áldozatok révén érdemeik kimeríthetetlenek is, /nem értik/ hogy a bűn tulajdonképpeni forrása a három mérges elemben /vágy, gyűlölködés és elvakultság/, önön szellemünkben keresendő. Azt remélik, hogy bűneiket érdemek halmozása által levezekelhették, viszont nem tudják, hogy az eljövendő életek boldogsága nem függ össze a bűnök levezeklésével.

Miért is nem szabadulnak meg bűneiktől önön szellemükben, hiszen az a valódi bűnbánat /szellemi lényegünkben/?

/Egy bűnös/, aki hirtelenében fölismeri, hogy micsoda voltaképpen a Mahāyāna-iskola bűnbánata, aki a gonosz hajlamokkal fölhangy és igaz módon cselekszik, az mentes a bűnöktől. Ama ösvényen haladó, aki szüntelenül öröködik szellemi lényege fölött

ama csoport tagja, amelybe a különböző Buddhák tartoznak.

Patriarcháink eme 'villanásszerű' törvény-módszeren kívül mást nem hagytak ránk.

Minden követő szemtől-szembe ismerje föl szellemi lényegét, és villanásszerűen egyesüljék a Buddhákkal.

Ha a Dharmakāya után kutattok, úgy azt a Dharmalaksnak /jelenségek/ fölött fogjátok megpillantani; és ekkor szellemetek tiszta lesz.

Gyakoroljátok a szellemi lényeg szemtől-szembe való szemlélését állhatatossággal, mivel a halál bármelyik pillanatban véget vehet földi léteteknek.

Azok, akik a Mahāyāna-tanokat megértik és így képesek a szellemi lényeg megvalósítására helyezték mélységes tiszteletük kifejezéséül tenyereiket egymásra és kutassanak bensőséges odaadással a Dharmakāya után." -

A patriárcha ezek után még az alábbiakat fűzte hozzá: -"Tanult hallgatóság, valamennyien ismételjétek el ezt a verset és gyakoroljátok tanításait. Ha az ismétlés következtében szellemi lényegeketek megvalósítjátok, úgy éreztétek magatokat állandóan közelemben, bárha ezer mérföldekre is volnátok a valóságban tőlem. Ha viszont a fentiekre képtelenek vagytok, úgy bárha a valóságban a közelemben is vagytok, mégis ezer mérföldek választanak el minket egymástól. Ebben az esetben viszont mi értelme volt, hogy oly messziről jöttetek el ide hozzám? Vigyázzatok magatokra! Éljetek boldogul!"

Miután a gyülekezet meghallgatta a patriárcha által előadottakat, villanásszerűen valamennyien megvilágosodtak. Eme szerencsés pillanatban jutottak e tanok birtokába és a tanításokat meg is valósították.

## 7. A PATRIARCHA PÁRBESZÉDEI

/A tanítvány jelleméhez, karakteréhez mért és a kérdéses esetnek megfelelő tanítások/

Midőn a Patriárcha Huang-mejből a Sao-csou-beli Cao-hou faluba, ahol a Dharma véle közöltetett visszatért, ott még személye ismeretlen volt és egy Liu Csi-lüe nevezetű konfucius fogadta meleg szeretettel és gondoskodott róla. Csi-lüenek volt egy Vu Csin-cang nevű nagynénje, egy Bhikkhuni /szerzetesnő/ akinek szokása volt a Mahā-Parinirvāna-Sūtra sorait ismétелgetni. A Patriárcha érdeklődését fölkelte rövidesen a szútra mély értelme, és elkezdte annak magyarázgatását. A bhikkhuni erre elővette a könyvet és bizonyos szavak értelme felől kérdezősködni kezdett.

- "Írástudatlan vagyok" - jegyezte meg a Patriárcha - "ha azonban a mű értelme érdekl, úgy kérem tegyen föl kérdéseket!"

- "Hogyan értheti a szöveg értelmét" - kérdezte a szerzetesnő - "ha a szavakat nem ismeri?"

Erre a Patriárcha így válaszolt: - "A különböző Buddhák mélységes tanításainak nincsen közük a leirt szavakhoz."

Ez a felelet igen meglepte a kérdezőt és amikor megtudta, hogy nem egy közönséges bhikkhuval van dolga, a hallottakat közölte a falu vénjeivel. - "Ez egy szent ember" - mondotta - "kérjük meg, hogy időzzön körünkben, ajánljuk fel néki a táplálékot és a hajlékot."

Egy napon a Vej-dinasztiából származó Vu herceg egy leszármazottja Cao-Su-Liang jelent meg a Patriárchánál több falubeli kíséretében és tisztelet-

el köszöntötték. A híres Pao-lin kolostor, amely a Szuj-dinasztia végén háború folyamán elpusztult, a romok helyén újjáépült, és a Patriárchát arra kérték, hogy telepedjék meg e helyen. Rövid idő elteltével e emplom nagy hirnévre tett szert.

Kilenc hónapot és néhány napot töltött el itt a Patriárcha, midőn ellenségei ismét nyomára akadtak és újból üldözték. Az üldözők elől egy szomszédos dombra menekült. A gonoszok erre az erdőt, amelyben elrejtőzött, meggyújtották, de az üldözött egy szikla tetején menedéket talált. Ezt a sziklát azóta "menedékkőnek" nevezik és ma is láthatók rajta a Patriárcha térdének és ruhája ráncainak lenyomata.

Mestere /az ötödik Patriárcha/ szavaira emlékezve, aki meghagyta néki, hogy Huaj-ban tartózkodjék és Huj-ba vonuljon vissza, ezt a helyet otthonává tette.

A Sao-csou-beli Csü-kiang-ból származó Fa-haj bhikkhu, amikor a Patriárchával találkozott érdeklődött a jólismert mondat értelméről: - "Ami szellem, az Buddha".

A Patriárcha így válaszolt: - "Egy átvonuló gondolatnak meg nem engedni, hogy ismét fölmerüljön, az 'szellem'; az eljövendő gondolatot az elmúlásnak át nem engedni, ez Buddha. A jelenségek minden fajtáját manifesztálni, ez 'szellem'; minden alakzattól szabadnak lenni /a jelenségek relatív voltát fölismerni/ ez Buddha. Ha teljes magyarázatot kívánnék a kérdésre adni, úgy ez egy egész kalpa folyamán sem volna lehetséges. Figyelmezzon erre a versre:

- Ami a prajñā az a szellem,  
ami a samādhi az Buddha.

A prajñā és samādhi gyakorlása közben

e kettő egyensúlyban tartandó,  
úgy gondolataink tiszták lesznek.  
E tan csupán "gyakorlat útján" érhető  
meg tökéletesen.  
Hat a samādhi, de ragaszkodás esetében  
nem jöhet létre.  
Az orthodox tanítás szerint úgy a prajñā,  
mint a samādhi gyakorlandó."

Fa-haj e vers hallatára villanásszerűen vilá-  
gosodott meg. A Patriárchát az alábbi verssel di-  
csőitette:

- "Ami a szelleme, az Buddha, valóban!  
Alázatosan beismerem azonban, hogy ezt  
megérteni nem vagyok képes.  
Ismerem viszont a prajñā és a samādhi  
hasznát,  
gyakorolni fogom e kettőt és így szabaddá  
váljak majd minden alakzattól." -

A Hung-csou-beli Fa-ta bhikkhu, aki már kora  
ifjúságában, hét esztendőskorában lépett be a rend-  
be, szokása szerint a saddharma Pundarīka sūtra  
/A Jó Törvény Lótusza/ sorait ismételte. Midőn  
a Patriárcha üdvözlésére megjelent, elmulasztotta  
fejét a földig meghajtani. E hanyag, rövidített üd-  
vözlésmód miatt szemrehányást tett neki a Patriarc-  
ha, miközben így szólt:

- "Ha nincs kedved fejedet egészen a földig  
hajtani, nem volna-e jobb, ha a meghajlást teljesen  
mellőznéd? Okvetlen van valami a szellemedben, a-  
mi téged felfuvalkodottá tesz. Kérlek, közöld velem,  
hogyan végzed napi gyakorlataidat?"

- "A Saddharma Pundarīka Sūtra sorait ismét-  
telgetem", - válaszolta Fa-ta - "már háromezer-  
szer olvastam el."

- "Ha e sùtra értelmét fölfogtad volna, nem viselkednél ily gögösen, bárha háromezerszer olvastad is el. Ha az értelemmel tisztában volnál, úgy vélem egy ösvényen haladnál. Amit te műveltél az a fejedbe szállt és közben úgy látszik nem veszed észre, hogy fordított módon cselekszel. Figyelmezz erre a versre:

-A szertartásnak az a célja, hogy a hamis igényeket megzabolázza,  
miért mulasztottad el fejedet a földig meghajtani?  
'Személyes-énben hinni' ez a bün forrása;  
'a minden eredményt lényegtelennek tekinteni'  
viszont mérhetetlen érdem!"-

A Patriárcha ezek után érdeklődött a jövevény neve után és midőn megtudta, hogy az Fa-ta /ami a "Tan Értőjét" jelenti/ még megjegyezte: -"Neved tehát Fa-ta, de a tanítást mégsem érted egészen." Végezetül még egy verset mondott el:

-Neved Fa-ta.  
Szorgalmasan és fáradhatatlanul ismételteted a szútrát.  
A szövegnek az ajakkal való ismételtetése azonban csupán elhangzó szó;  
Az viszont, akinek szellemét a lényeg megértése megvilágosítja, Bodhisattvának nevezhető!  
És a Pratyayára /feltételek, amelyek a jelenségeket teremtik/ vonatkozóan, amely előző léteinkbe nyúlik vissza, ime magyarázatom.  
Ha csak hiszed, hogy a Buddha nem szavakkal szól,  
úgy a lótusz a te szádban fog virulni."

Fa-ta e vers hallatára bünbánatot érzett és bocsánatot kért a Patriárchától. Azután hozzátette: -"Ézentúl mindig alázatos és udvarias leszek. Miután az általam elismételgetett szútra értelmével nem vagyok egészen tisztában, igen hálás volnék, ha röviden ismertetén vélem a lényegét!"

A Patriárcha így válaszolt: -"Fa-ta, a törvény egészen tiszta, csupán a fej nem az. A szútra nem tartalmaz félreérthető helyeket, csupán a szellem az, amely ilyeneket kivetít. Ha a szútra sorait ismételtetted, ismered-e a vezérgondolatot?" -

-"Hogyan ismerhetném?" - felelte Fa-ta - "mikor olyan buta és együgyü vagyok? Minden amit tehetek annyi, hogy a szöveget szóról-szóra ismételtetem."

A Patriárcha erre megjegyezte; -"Ha szives leszel, és elismétled a szútrát, úgy szivesen felvilágosítalak értelme felől, mivel ugyanis én magam irástudatlan vagyok."

Fa-ta erre fölmondta a szútrát, de amikor a "Hasonlatok" fejezetéhez érkezett, a Patriárcha félbeszakította és ily szavakkal fordult hozzá;

-"E szútra alapértelme az, hogy egy Buddha-inkarnáció célját és értelmét a világban megmagyarázza. Bár e mű számos hasonlatot és magyarázatot tartalmaz, eme alapértelmét ezek egyike sem haladja túl. Mi tehát ez az értelem és ez a cél? A szútra ezeket mondja: -"Egyetlen egy oka, egy valóban magasztos oka és célja van annak, hogy a Buddha e világban megjelenik." - Nos, az egyetlen egy ok, az egyetlen egy cél, az egyetlen magasztos ok és az egyetlen magasztos cél a Buddha-bölcsesség 'meglátása'.



A közönséges emberek a külső tárgyakhoz ragaszkodnak és emiatt az üresség hamis ideáját ápolják. Ha a tárgyakkal való érintkezés során képesek a ragaszkodástól mentek maradni, és az üresség tanára vonatkoztatva megszabadulnak a megsemmisítés hamis nézetétől, úgy belsőleg mentek maradnak a tévedésektől és külsőleg mentek maradnak a csalódásoktól. Az, aki ezeket megérti, és akinek szelleme villanásszerűen megvilágosodik, olyan embernek nevezhető, akinek szemei fölnyílnak a Buddha-bölcsesség látására.

A 'Buddha' szó jelentése annyi mint 'Megvilágosodás', amely /mint a szútrában/ négy szempontból vizsgálható:

- 'A Megvilágosodás-bölcsessége számára a szem nyitva tartandó.

A Megvilágosodás-bölcsesség szem előtt tartandó.

A Megvilágosodás-bölcsesség szemlélése fölkeltendő.

A Megvilágosodás-bölcsesség látása állandósítandó'.

Ha mi, a tanítás értelmében, képessé válunk arra, hogy a Megvilágosodás-bölcsesség tanát megértsük és tisztaságában értelmezzük, úgy a bennünk lakozó képesség vagy valóságos természet, azaz a Megvilágosodás-bölcsesség alkalmat nyer arra, hogy manifesztálódjék. Nem szabad a szöveget félreértened és arra a következtetésre jutnod, hogy a Buddha-bölcsesség olyan valami, ami csupán a Buddha és nem valamennyiünk tulajdona, mivel a szútra a következőket mondja: -"A Megvilágosodás-bölcsesség számára a szem nyitva tartandó. A Megvilágosodás-bölcsesség a szem előtt tartandó., stb..

'Az ily hamis értelmezés a Buddha megrágalmazását és a szútra meggyalázását jelentené. Mivel ő Buddha, immár birtokában van a Megvilágosodás-bölcsességének és így nincsen oka, hogy ennek látása érdekében szemeit nyitva tartsa. Ezért fogadd el azt a magyarázatot, hogy a Buddha-bölcsesség tulajdon szellemed Buddha-bölcsessége és nem valami más Buddha tulajdona.

Az érzékek tárgyai által félrevezetve, és így saját fényüket kizárva a lények a külső körülményektől és bajoktól befolyásoltatva cselekszenek és önkéntes rabszolgái lesznek vágyaiknak. Ez okból lépett ki a mi urunk, a Buddha a szamádh állapotából és igyekezett a lényeket komoly figyelmeztetéssel irányítani; ezért ajánlotta, hogy irtsuk ki a vágyak gyökerét és ne várjuk a böldogságot kívülről. Így válhatunk a Buddhához hasonlókká. Ezért mondja a szútra: -'A Megvilágosodás-bölcsesség számára a szem nyitva tartandó., stb.'

Mindenkor arra figyelmeztetem az embereket, hogy szellemi látásukat nyissák meg a Buddha-bölcsesség befogadására. De romlottságukban bűnöket követnek el, amelyek oka a tévedés és a nem-tudás. Szavaik bár szelidek, de a szellemük gonosz, mohók, rosszindulatúak, irigyek, hizelgők, háborúskodók és még az élettelen tárgyakat is elpusztítják. Ily módon nyitják fel a szemeiket a 'közönséges emberi-tudás' számára. Ha sziveikben megjavulnának és így folyamatosan jöhetne létre a bölcsesség, úgy szellemük állandó ellenőrzés alatt állna és a gonosz cselekedetet helyes ténykedés váltaná föl. Ezen az úton önmagukat avatnák be a Buddha-bölcsességbe.

Ezért korszakról korszakra nyisd föl szemedet, de nem a 'közönséges-emberi-tudás' számára, hanem a Buddha-bölcsesség meglátása érdekében,

amely világfölötti, míg a másik evilági. Ha ezzel szemben az általános szokást követed, nevezetesen megelégszel /a szútra/ egyszerű ismételtetésével napi gyakorlataid során, úgy hasonlatos vagy a jakhoz, amely farkára büszke."-

Ezek hallatára Fa-ta így válaszolt:

- "Ha mindez így van, úgy elég ha a szútra értelmét ismerjük; annak ismételtetése ezek szerint nem is fontos. Így igaz-e ez valóban?"

- "A szútrában nincsen semmi félreérthető" - válaszolta a Patriárcha - "amiért el kellene hagynod a szöveg ismételtetését. Hogy viszont az ismételtetésből néked hasznod lesz-e, megvilágosít-e vagy sem, az egyedül tőled függ. Aki a szútrát nyelvével elmondja és szellemével gyakorolja 'megkerüli' a szútrát. Aki azonban a szöveget ismételteti és gyakorlatban a tanítást meg nem valósítja a szútra által 'kerültetik meg'. Figyelmezz a következő versemre:

- "Ha szellemünk tévedések áldozata, úgy a Saddharma Pundarika szútra körül kerül minket;  
ha viszont szellemünk megvilágosodott, úgy mi kerüljük meg a szútrát.  
Ha a szútrát hosszú időn keresztül úgy ismételteted, hogy annak vezérmotívumát nem ismered, ezzel azt bizonyítod, hogy annak értelme idegen előtted.  
A szútra helyes fölmondása abban áll, hogy ez különösebb szándékoltság nélkül történik. Máskülönben hamis az.  
Aki 'igenlésen' és 'tagadáson' felül emelkedett  
állandóan utasa a Fehér Bika-járműnek  
/a Buddha-járműnek/ , . -

E vers hallatára Fa-ta megvilágosodott és szemeit elborították a könnyek. - "Mindez valóban így van" - kiáltott fel - "a múltban alkalmatlan voltam arra, hogy a szútrát 'körüljárjam', inkább 'került meg' engem a szútra." -

Ezek után azonban új kérdéssel fordult a Patriárchához.

- "A szútra ezeket is mondja: 'A szravakák-tól /tanítványoktól/ a Bodhisattváig, bárha egyesült erővel törekednének is, mindenki alkalmatlan a Buddha-bölcsesség megértésére. Te viszont uram azt közölted vélem, hogy amennyiben egy közönséges ember képes tulajdon szellemét fölismerni, úgy elmondható róla, hogy elérte a Buddha-bölcsességet. Félek azonban uram attól, hogy azok kivételével, akik magasrendű szellemi adottságokkal bírnak, mások szavaidat kételkedéssel fogják fogadni. Másrészről pedig a szútra három járművét említ és pedig szól a Kecske- /Sravaka/ járműről, ama járműről, amelyet szarvas von maga után /a Pratyeka-Buddha járműve/ és arról, amelyet bika húz maga után /a Bodhisattva jármű/. Hogyan és miben különböznek ezek a Fehér Bika járművétől?" -

A Patriárcha a következőképpen válaszolt:

- "A szútra e pontra vonatkozóan teljesen világos; te vagy a félreértő. Szravakák, Pratyeka-Buddhák és Bodhisattvák a Buddha-bölcsességet azért nem képesek megérteni, mivel spekulációkba bocsátkoznak. Bárha egyesítik is erőiket, minél inkább elmerülnek a boncolgatásokban, annál távolabbra kerülnek az igazságtól. Gautama Buddha közönséges embereknek adta elő ezt a szútrát és nem más Buddháknak beszélt. Azokat, akik tanításait elfogadni nem tudták, arra kérte, hogy hagyják el a gyülekezetet. Ugy látszik nem érted meg, hogy mi-

közben mi a Fehér-Bika-járműben foglalunk helyet /magában a buddha-járműben/ merőben fölösleges volna azt elhagynunk és más járművet keresnünk. A továbbiakban a szútra világosan és félreérthetetlenül jelenti ki, hogy csupán a Buddha jármű létezik és nem a többi, a második és a harmadik. Eme jármű kedvéért történt, hogy minket a Buddha tanított, mégpedig oly előnyös módszerek segítségével, amelyekben különböző példázatok és magyarázatokat alkalmazott. Mért így érted meg, hogy a másik három jármű csupán szükség-eszköz és az elmúlt idők eszköze, míg az egyetlen jármű, a Buddha-jármű az utolsó és a jelenlegi kor eszköze.

A szútra arra tanít, hogy a szükségmegoldásokat a lehetőség szerint mellőzzük, és keressünk menedéket a legmagasabbrendűnél. Ha a 'legutolsó' kerestél menedéket, úgy rá kell jönnöd arra, hogy még a 'legutolsó' szónak is el kell tennie. Jegyezd meg magadnak, hogy egyedüli birtokosa vagy a kincsnek és azok mind a te rendelkezésedre állnak. /Utalás a szútra egyik példázatára, amely szerint a Buddha-bölcsesség minden ember veleszületett sajátja/. Ha ment vagy ama téves nézet-től, hogy azok az atya vagy a fiú vagy bárki más tulajdona, úgy elmondható, hogy megtanultad a szútra helyesen való fölmondását. Így majd kalpáról kalpára rendelkezésedre áll a szútra és reggeltől estig ismételheted annak szövegét." -

A fentiek segítségével megvilágosodva, Fa-ta dicsőítette a Patriárchát és elragadtatásában az alábbi verset költötte:

- "Ama tévedés, hogy én a szútrának háromezerszer való elismételgetésével érdemeket szerzet, ime eloszlott a Cao-csii mester /a Patriárcha/ tanításai nyomán.

Aki a Buddha testetöltésének lényegét még nem fogta föl, képtelen arra, hogy a számtalan lét során fölhalmozott szenvedélyeket legyőzze. A három jármű, amelyeket kecske, szarvas vagy bika vonnak maguk után, csupán szükségmegoldások, míg a három fokozat, alapfok, középfok és főfok, amelyekben az ortodox Dharma tanítatik, valóban elhagyhatók! Mily kevesen ébrednek annak tudatára, hogy magában az égő házban /a világi létben/ található a Dharma-királya!" -

A Patrirácha ezek után közölte vele, hogy ettől fogva "a szútrát recitáló bhikkhunak" nevezetheti magát. E találkozó után Fa-ta képes volt a szútra értelmét fölfogni, de ennek ellenére továbbra is elismételgette, mint ezidáig a szöveget.

A Sao-csou An-fengből származó Csi-tung bhikkhu a Lankávatára szútrát közel ezer esetben olvasta végig, mégis a Trikāya és a négy prajñā értelmét nem volt képes fölfogni. Ez okból fölvilágosításért a Patriárchához fordult.

"Ami a Három Testet illeti"- jegyezte meg a Patriárcha - "a Tiszta Dharmakāya a mi /valóságos/ természetünk, a Tökéletes Sambhogakāya a bölcsességünk és a miriádnyi Nirmānakāya a mi cselekedeteink. Ha te a Három Testet a szellemi lényegtől elválasztva szemléled, úgy 'Bölcsesség-nélkülöző-testekről' volna szó. Ha ezzel szemben világossá válik előtted, hogy eme Három Test nem bir saját, pozitív esszenciájával /mivel csupán tulajdonságai a szellemi lényeknek, úgy eléred a négy Prajñā Bodhiját. Figyelmezz a versenyre:

- 'A Három Test benne foglaltatik szellemi lényegünkben, amelyeknek kifejlődése nyomán manifesztálódik a négy Prajñā. A Buddháságot tehát villanásszerűen elérheted, anélkül, hogy szemeidet és füleidet a külső világtól elfordítanád. Megvilágítottam tehát néked ezeket a dolgokat, igyekezz mindezeket megőrizni és akkor örökre megszabadultál a tévedésektől. Ne haladj azok nyomdokain, akik a 'megvilágosodást' kívül keresik, mivel ezek csak szólnak a Bodhiról /megtalálni azonban nem képesek azt/'

- "Megtudhatnék-e valamit a négy Prajñāról is?" - kérdezte Csi-tung. - "Ha te a Három Testtel tisztában vagy" - válaszolta a Patriárcha - "úgy a négy Prajñát is értened kell, úgy hogy ez a kérdésed fölösleges. Ha viszont a négy Prajñával a Három Testtől függetlenül foglalkozol, úgy azok valójában nem is volnának Prajñának nevezhetőek."

Ezek után a Patriárcha egy újabb verset mondott el:

- "A Tükörhöz-hasonlatos-bölcsesség természete szerint tiszta. Az Azonosság-bölcsessége megszabadítja a szellemet az akadályoktól. A Megkülönböztetés-bölcsessége mindeneket intuitív módon ért meg és nincsen szükség a mérlegelésekre. A Mindeneket-megvalósító-bölcsesség pedig ugyanazon tulajdonságokkal bír, mint a

Tükörhöz-hasonlatos-bölcsesség.-"

Az első öt vijñāna /az öt érzékszervtől függő tudat/ és az alaya-vijñāna /univerzális-tudat/ a Buddha-állapotban prajñává változik, míg a klistamano-vijñāna /a tisztátalan vagy személyi-tudat/ és a mano-vijñāna /gondolkodás-tudat/ a Bodhisattva fokozat elérésével változnak át. /Megjegyzés: az első fokon, a muditā -fokon /örömteli fokozat/ a Bodhisattva a személyiség és a dharmák üres voltát ismeri föl; a klista-mano-tudatot a Mindeneket-megkülönböztető bölcsességgé alakítja át. Ha a Buddháság eléretett az első öt vijñānátalakul a Mindeneket-megvalósító-bölcsességgé./

Ezek az un. "tudatváltozások" azonban csupán névváltozások és nem a szubsztancia megváltozásai. /Megjegyzés: a szellemi lényekben nem létezik oly fogalom, mint "átváltozás". Megvilágosodott ember esetében a prajñā szó alkalmazatik, máskülönben a vijñāna kifejezést használják. Más szavakkal: az "átváltozás" szó csupán képletes értelmű./

Ha képes vagy az érzékszervek tárgyaitól tökéletesen megszabadulni ama időpontban, amikor ezek az un. "átváltozások" végbemennek, akkor örökre időzhetsz az ismételten fölkelő Nāga /sárkány/ szamādhi állapotában."

/Midőn ezeket hallotta/ Csi-tung fölismerte szellemi lényegének prajñáját és a következő verssel fordult a Patriárchához:

-"Valóban, a Három Test benne foglaltatik szellemi lényegünkben.

Ha szellemünk megvilágosodik a négy prajñā meg fog jelenni abban.



Ha a Testek és a prajñák egymással tökéletesen azonosulnak, úgy képesek leszünk arra, hogy valamennyi lény hívására /azok adottságának megfelelően/ válaszoljunk, tekintet nélkül arra, hogy milyen alakban jelentkeznek. A Trikāya és a négy prajñā után kutatni téves dolog volna /hiszen bensőnkben létezőek és bensőnkben valósítandóak meg./ Azokat "megragadni", vagy "határolni" annyit jelentene, mint szembefordulni valóságos természetünkkel. Segítséggeddel uram képessé váltam azok vmélyeséges lényegét fölismerni. Ezért pedig örökre el kívánom vetni hamis és önkényes neveiket."

A Hszin-csoubeli, Kuej-csiből származó Csi-csang bikkhu már kora gyermekkorában tagja lett a rendnek és szorgalmasan elkövetett mindent, hogy a szellemi lényeket megvalósítsa. Egy napon, hogy a Patriárcha előtt tisztelegjen, megjelent annak szina előtt, és ez alkalommal utóbbi megkérdezte tőle, hogy honnan és minő okból kereste föl.

- "Legutóbb a Hung-csубeli Fehér Szikla hegyen időztem" - hangzott a válasz - "hogy Ta Tung mestert láthassam, aki közölte velem, hogy a szellemi lényeg hogyan valósítható meg és ezáltal a Buddháság miképpen érhető el. Mivel azonban még egynémely kétségeim vannak, igen megszíról eljöttem ide, hogy Önnel találkozhatnék. Volna olyan jó és elosztatná kétségeimet?"

- "Milyen tanításokat kaptál mesteredtől?" - kérdezte a Patriárcha.

- "Miután három hónapot töltöttem ama helyen, anélkül, hogy közben bárminő tanítást kaptam volna, bár igen vágyódtam a Dharma megismerésére, egyik éjszaka beléptem a mester szobájába és megkérdeztem tőle, hogy mi értendő szellemi lényeg alatt. - 'Látod-e a határtalan ürességet?' - kérdezte ő. 'Igen látom' - válaszoltam én. Erre azt kérdezte tőlem, hogy van-e az ürességnek valamilyen alakja. Miután azt feleltem, hogy az üresség alaktalan és ezért nem is birhat formával, ezt mondotta: 'Szellemi lényeged pontosan olyan, mint az Üresség. Azt fölismerni, ami nem látható, ez a 'Helyes Fölismerés'. Tiszta jönni azzal, hogy semmi föl nem ismerhető a 'Valóságos Bölcsesség'. Fölismerni azt, hogy se nem zöld, se nem sárga, hogy nem hosszú és nem rövid, hogy természete szerint tiszta és hogy kvintesszenciája tökéletesen egy a 'szellemi lényeknek megvalósításával és ezáltal a Buddhaság elérésével', amely utóbbi Buddha-bölcsességnek is nevezetik. Mivel azonban ezt a tanítást nem értettem tökéletesen, úgy téged kérlek utam arra, hogy világosítsd meg elmémet."

"Ez a tanítás arra utal" - felelt a Patriárcha - "hogy ama mester még használja a 'szempont' és 'tudás' önkényes kifejezéseket; ez viszont érthetővé teszi, hogy miért nem sikerült néki véled a dolgot megértetni. Figyelmezz versemre:

'Megérteni azt, ami nem látható, de a 'láthatatlanság' kifejezést tovább is használni, hasonlatos a napkoronghoz, amelyet felhő takar el.

Felismerni azt, ami föl-nem-ismerhető, de a 'fölismerhetetlen' kifejezést tovább is alkalmazni,

hasonlatos a tiszta égboltozathoz,  
amelyet azonban villám sugara zavar meg.  
Ha önkényes fogalmak keletkezhetnek a  
szellemedben, úgy ez arra mutat, hogy a  
szellemi lényedet hamis fogalmakkal  
kapcsolod össze, és azt ezért meg nem  
értheted.

Ha csupán egy pillanatra fölismered,  
hogy eme önkényes fogalmak hamisak,  
úgy önön szellemi fényed örökre vilá-  
gitani lesz képes.'"-

Ezek hallatára Csi-csang megvilágosodott.  
A Patriárchához fordulva a következő verset mon-  
dotta el:

"Ama fogalmaknak mint 'láthatatlanság'  
és 'fölismerhetetlen' megengedni, hogy  
hirtelen fölmerüljenek a szellemben,  
annyit jelent, mint a Bódhi után kutatni  
anélkül, hogy előbb szabaddá tettük volna  
magunkat a jelenségek önkényes fogalmaitól.  
Az, akit a legcsekélyebb mértékben is, de  
még befolyásol ama gondolat, hogy 'ime én  
megvilágosodtam',  
nincsen jobb helyzetben, mint volt ama idő-  
ben, amikor még tévedések áldozata volt.  
Ha nem ültem volna a Patriárcha lábainál,  
úgy most is tévedésben volnék, és nem ismer-  
ném a helyes utat."-

- Egy napon Csi-csang ezzel a kérdéssel  
fordult a Patriárchához: "A Buddha szólt a 'Há-  
rom Járműről' és éppen úgy beszélt a 'Legmaga-  
sabbrendű Járműről' is. Mivel ezt nem értem, kér-  
lek világosíts fel engem erre vonatkozóan.

A Patriárcha a következőképpen válaszolt: -/Midőn a kérdezettnek megértését megkísérled/, mindenek előtt tulajdon szellemedet kell vizsgálat tárgyává tedd, mégpedig különválasztva azt minden külső Dharmalaksanától / dolgoktól és jelenségektől/. E négy jármű közötti különbség nem magában a Dharmában rejlik, hanem csupán az emberek szellemében. Látni, hallani és a szútrát elismételni - ez a Kis Jármű. A Dharmát ismerni és annak lényegével tisztában lenni - ez a Középső Jármű. A Dharmát gyakorlatilag megvalósítani - ez a Nagy Jármű. Minden Dharmákat a velejükig ismerni, önmagunk lényegének részévé tenni, minden kötöttségektől mentnek lenni, a Dharmalaksnak fölött állni, semmit nem birtokolni - ez a Legmagasabbrendű Jármű.

Mivel a "Yana" /jármű/ szó, a "mozgást" /gyakorlatban megvalósítani/ magába zárja, úgy egészen fölösleges e pont felől vitába bocsátkozni. Minden a saját cselekvésen múlik, úgy hogy több kérdést ez irányban nem kell feltegyél. /Mégis figyelmeztetni szeretnék arra/, hogy a szellemi lényeg minden időkből az "olyanság" /Tathāta/ állapotában időzik." -

Csi-csang mély tisztelettel hajolt meg a Patriárcha előtt és köszönetet mondott a tanításért. Ez időtől kezdődően a Mester hű követője maradt.

A Kuang-tungbeli Nan-hajból származó Csi-tao bhikkhu felkereste a Patriárchát, hogy tanítását kérje; ily szavakkal fordult hozzá: -"Mióta a rend tagja vagyok, több mint tiz esztendőn keresztül tanulmányoztam a Mahā-Parinirvāna szútrát, mégis a vezérgondolattal nem tudtam tisztába jönni. Szeretném ha efelől fölvilágosítana engem." -

- "Melyik rész az, amely gondot okoz néked?"  
- kérdezte a Patriárcha."

- "A következő pont az Uram; amely kétségeket ébreszt bennem: 'Minden dolog múlandó és ezért a keletkezés és az elmúlás Dharmájának vannak alávetve /Samskrta Dharma/. Ha mindkettő, keletkezés és elmúlás megszűnnek működni, akkor keletkezik a Tökéletes Nyugalom áldása és a Változások Megszünése /Nirvana/.'"

- "Mi okozza tehát kétségeidet?" - kérdezte a Patriárcha.

- "Minden lény két testtel bír - fizikai testtel testtel és a Dharmakayával" - felelte Csi-tao, - "Az első múlandó, egy ideig él és azután meghal. A második tartós, semmit nem vesz tudomásul és nem érez. Viszont a szútra így szól: - 'Ha mindkettő, keletkezés és elmúlás megszűnnek működni, akkor keletkezik a Tökéletes Nyugalom áldása és a Változások Megszünése'. - Nem vagyok tisztában azzal, hogy melyik test létezése szűnik meg és melyik élvezi majdan az áldást. Az anyagi test nem lehet az élvező, mivel ha meghal, úgy a négy Mahabhúta /az anyagi elemek: föld, víz, tűz és levegő/ széthullik; ez a széthullás viszont nem más, mint szenvedés, ez pedig éppen ellenkezője az áldásnak. Ha viszont a Dharmakāya az, amelynek léte megszűnik, úgy ez esetben hasonlatos volna az 'élet-telen' dolgokhoz, mint a fű, fa, a kövek, stb.; ki volna viszont akkor az élvező?

És tovább: a Dharmatermészet a 'keletkezés és elmúlás' kvintesszenciája, amely mint az öt skandha /Rúpa, vedana, samjna, samskara és vijnana/ manifesztálódik. Ezen azt értjük, hogy egy kvintesszencia öt funkciót zár magába. A 'keletkezés és az elmúlás' processzusa örökké tartó.

Ha a funkció vagy a hatás a kvintesszenciából keletkezik, akkor 'keletkezik', ha viszont a hatás és a funkció a kvintesszenciába 'visszatér', úgy léte megszűnik. Amennyiben újraszületés van, úgy nem létezhet a 'változások megszűnése' az élőlények esetében. Amennyiben újraszületés nincsen, úgy a dolgok örökké az élettelen kvintesszencia állapotában időznének, miként az élettelen tárgyak. Ha mindez így van, úgy a Nirvāna szükítése és határolása következtében az élőlények léte is lehetetlenné válna; ez esetben pedig hogyan beszélhetnénk valamiféle áldásról?" -

"Te a Jina fia /a Buddha fia, azaz bhikkhu/vagy" - válaszolta a Patriárcha, - "miért teszed magadévá a hamis nézeteket, az örökkévalóság és az elmúlás tanításait, amelyeket az eretnekek terjesztenek; hogyan is engedheted magadnak, hogy a Legfelsőrendű Jármű tanait bíráljad?"

Érvelésed szetin a fizikai testen kívül létezik még egy másik is, a törvényttest /Dharmakāya/ valamint hogy a 'Tökéletes Nyugalom' és a 'Változások Megszűnése' a 'keletkezésen és elmúláson' kívül volna keresendő. Továbbá úgy következtetsz: 'Nirvāna örökké tartó boldogság' - tehát, hogy létezik valaki aki az élvező szerepét játssza.

Viszont éppen a téves nézetek az okai annak, hogy az emberek a világ érzési örömei után vágyódnak. De éppen ezekhez az emberekhez: a nemtudás áldozataihoz, akik az öt skandha egyesülését személyes énné teszik és minden más dolgokat /a külső tárgyakat/ nem-énnek tekintik; akik individuális léthez ragaszkodnak és a haláltól iszonyodnak; akik az élet és halál örvényében forognak és fölismerni nem képesek azt, hogy a létük álomhoz, illúzióhoz hasonlatos; akik fölösleges

módon szenvednek, mivel az újraszületés kéréhez bilincselik önmagukat; akik a Nirvāna örök-kétartó örömteli állapotát negatívan értékelik és az érzéki örömök keresői; éppen ezekhez szól a könyörületes Buddha, ezeknek beszélt a Nirvāna igazi áldásáról.

A Nirvāna soha nem bir sem a keletkezés sem az elmúlás tulajdonságaival, semmi köze a keletkezés és elmúlás processzusainak megszűnéséhez. A Tökéletes Nyugalom és a Változások Megszűnésének manifesztációja a Nirvāna. E manifesztáció esetében azonban magának a manifesztációnak sem létezik semmiféle fogalma és éppen ezért beszélhetünk "örökkétartó örömről", amelynek nincsen sem élvezője sem nem-élvezője.

A valóságban nem létezik olysmi mint "kvintesszencia és öt funkció" /amint azt te mondtad/ és te a Buddhát rágalalmazod és a törvényt szidalmazod ha arra ragadtatod el magadat, hogy a Nirvāna szükítése és határolása következtében az élőlények léte lehetetlen volna. Figyelmezz versemre:

- A Legmagasabbrendű ParīNirvāna ,  
a Mahā-Parinirvāna tökéletes, tartós,  
nyugodt és megvalósítható.  
Közönséges és tudatlan emberek tévesen  
halálról beszélnek,  
mig az eretnekek önkényesen a "megsemmi-  
sülés" kifejezést használják.  
A Sravaka- vagy Pratyeka-Jármü követői  
"nem-cselekvésről" beszélnek.  
De mindez nem más, mint intellektuális  
spekuláció, amely a hetvenkét téves nézet  
alapját képezi.  
Mivel nem mások kitalált neveknél, amelye-  
ket e célból találtak ki,

semmi közük nem lehet az Abszolút Igazsághoz.

Csak azok, akik magasrendű szellem birtokosai, érthetik meg teljesen, mi a Nirvāna; ezek pedig mentek úgy a ragaszkodástól, mint a közönyöségtől.

/Megjegyzés: A mindennapi ember, akit a születés és a halál törvénye megzavar, a téves nézetek rabja lesz; ezekkel szemben a Sravaka- és Pratyeka-Buddhák az előbbiekkal ellentétben az utálkozás és elfordulás magatartását gyakorolják. Egyik álláspont sem helyes. Az ösvényen haladó az érzéki léthez nem ragaszkodhat, de attól vissza sem riadhat, éppen mivel idegen tőle a "személyes én", a "személyiség" ideája. A szabadulás mindenkor kartávolságnyira van tőle és ezért minden körülmények között nyugodt marad. Áthalad a lét és halál állapotain, de ezek a processzusok soha nem verhetik bilincsekbe; ezért a "születés és halál" kérdése részére tulajdonképpen nem is létező. Az ilyen ember nevezhető "magasrendű szellem birtokosának". - Dih Ping Tsze./

Tudni kell, hogy az öt Skandha és az u.n. "én", amely az öt Skandha egyesüléséből keletkezik, a külső tárgyak és alakzatok, valamint a hangok különböző jelenségei éppen annyira nem valóságosak, mint az álmok vagy illúziók. Nem tehető megkülönböztetés a közönséges és a bölcs ember között, nem alkalmazható önkényes fogalom a Nirvānára vonatkozóan. "Igenlés" és "tagadás" fölött kell állni és akkor lehull a múlt, a jelen és a jövő közötti válaszfal.



Az érzékszervek használandóak, ha a körülmények ezt megkövetelik, de a "használás" fogalma nem merülhet föl. A legkülönfélébb esetekben a részletek vizsgálhatóak, de az "elkülönültség" fogalma nem merülhet föl.

Ha egy Kalpa végén a világ végének mérhetetlen tüzorkánja pusztit és kiszáritja az óceánok medreit, ha oly pusztító vihar rombol, hogy hegyek zuhannak egymásra, még akkor is fönnáll a "Tökéletes Nyugalom" és a "Változások Megszünésének" áldása, a Nirvāna változatlan marad.

E helyen valami kimondhatatlant igyekszem néked megmagyarázni, hogy megszabadulhass téves nézeteidtől.

Ha azonban szavaimat nem veszed szószerinti értelmükben, talán sikerül fölfognod a Nirvāna lényegének egy csekélyke részét!" -

E vers hallatára Csi-tao megvilágosodott és elragadtatottan magasztalta a Patriárchát. Megnyugodva távozott azután.

Hszing-szü bhikkhu, egy Dhyána-mester a Csi-csoubeli An-csengből származott és a Liu család szülötte volt. Midőn tudomására jutott, hogy a Patriárcha tanításai révén mily sok ember érte el a megvilágosodást Csao-csiba ment, hogy tiszteletét nyilvánítsa és a következő kérdést tehesse fel: -"Mire irányítsa egy tanítvány a szellemét, hogy a megvilágosodást ne a /közönséges/ 'előrehaladási-fokon' érje el?"

- "Mit tettél ezidáig?" - kérdezte a Patriárcha.

- "A különböző Buddhák Nemes Igazságaival sem sokat törődtem", - válaszolta Hszing-szü.

- "Minő 'előrehaladási-fokon' tartasz jelenleg?" - hangzott a Patriárcha kérdése.

- "Minő 'előrehaladási-fokról' lehet egyáltalában szó, ha én a Buddhák Szent Igazságaira sem helyeztem súlyt?" - vetette ellen Hszing-szü.

Ez az ellenvetés a Patriárchából nagy elismerést váltott ki és Hszing-szüt a gyülekezet vezetőjévé tette.

Egy napon a Patriárcha azt a kívánságát nyilvánította ki, hogy terjessze el a Tant területében, hogy a Dharma akadálytalanul haladhasson tova. Erre a bhikkhu visszatért hazájába a Csin Unhegyre ahol a Dharmát mestere szavai értelmében terjesztette. Halála után a "Hung-csi Dhyāna-mester" nevet nyerte el.

Huaj-zsang, egy Dhyāna-mester a Csin-csou-beli Tu-család leszármazottja volt. Huj-an "nemzeti tanítónál" való látogatása alkalmával a Szung-san-hegyen attól azt a tanácsot kapta, hogy menjen Cao-csiba és keresse fel a Patriárchát.

Megérkezésekor, a szokásos üdvözlés után a Patriárcha megkérdezte tőle, hogy honnan érkezett.

- "Szung-sanból!" felelte ő.

- "Micsoda az /ami jön/? Miképpen jött ide?" - folytatta a Patriárcha.

- "Azt válaszolni, hogy valami bizonyoshoz hasonlít, téves volna" - mondotta Huaj-zsang.

- "Elérhető-e gyakorlat segítségével?" - kérdezte tovább a Patriárcha.

- "Nem lehet gyakorlás útján elérni, viszont minden bizonnyal lehetetlen azt megszenstségtele-níteni" - felelte Huaj-zsang.

Erre a Patriárcha így kiáltott föl: - "Éppen eme foltatlan dolog az, amelyre minden Buddhák gondot fordítanak. Veled kapcsolatban ez éppen így igaz, mint rám vonatkozóan. Prajñātāra Patriárcha az indiai, előre megmondotta, hogy lába-id közül egy csikó száguld elő, amely a világ minden emberét megtapossa. /Fentiek Huaj-zsang híres tanítványára, Ma-cura /e név jelentése ló/ vonatkoznak, aki a Dhyána-iskola tanait egész Kinában elterjesztette./ Nem szükséges eme jóslatot túlságosan hamar kifejtetni, mivel a válasz önön bensődben megtalálható."

Ily módon megvilágosodva Huaj-zsang intuitív módon fölfogta azt, amit a Patriárcha mondott. Ezt követően tizenöt éven át kísérője maradt és napról-napra gyarapodott tudása a buddhizmus tanaiban. Később Nan-jüében telepedett le, ahol a Patriárcha tanait széles körben terjesztette. Halála után a császár rendeletére "Ta-huj Dhyána-mester" nevet nyerte el.

Hszüan-csiao Dhyána-mester a Jung-csiabeli Ven-csouból származott és egy Taj-család szülötte volt. Már fiatal korában behatóan tanulmányozta a szútrákat és a sasztrákat; hó ismerője volt a Samātha /kitartás és nyugalom/ tanoknak, a Vipassana /kontempláció vagy megkülönböztetés/ tanoknak, a Tendai-iskola tanainak. A Vimalakirti Nirdeśā Szútra tanulmányozása révén intuitív uton fölismerte szelleme titkait.

Történt egyszer, hogy őt a Patriárcha egyik tanítványa, Hszüan-cse fölkereste. Egy hosszabb beszélgetés alkalmával Hszüan-cse ráébredt arra, hogy barátjának kijelentései lényegükben igen sok rokonságot mutatnak a Patriárcha különböző tanításaival. Erre a következő kérdést tette föl:

- "Megtudhatnám-e tanítód nevét, aki véled a Dharmát közölte?"

- "Nem volt tanítóm, midőn Vaipulya-irány szútráit és Shāstráit tanulmányoztam" - válaszolta Hszüan-csiao - "de később a Vimalakirti Nir-desā Szútra olvasása közben történt, hogy a Buddhacitta /Dhyána/ iskola jelentőségét fölfogtam; mindezidáig nem találtam tanítót, aki tudásomról véleményt mondana, vagy engem igazolhatna."

- "Bhismagarjitāsvara Raja /az első/ Buddha kora előtt lehetséges volt /tanítót nélkülözni/" - jegyezte meg Hszüan-cse - "de azóta az, aki mester nélkül, annak igazolása nélkül éri el a megvilágosodást, nem lehet más mint eretnek."

- "Igazolhatnál-e vajon te engem?" - kérdezte Hszüan-csiao.

- "Szavaim nem birnak elegendő súllyal" - felelte a barát - "de Cai-csiban él a hatodik Patriárcha, akit az ország minden részéből hasonló kéréssel keresnek föl, akit számosan kérnek arra, hogy nékik a Dharmát kifejtse" - "Ha szándékodban volna őt felkeresni, úgy én szívesen elkísérlek hozzá."

Midőn Cao-csiba megérkeztek, nyomban a Patriárcha elé járultak. Háromszor körüljárták a mestert, Hszüan-csiao csendben megállt /azaz nem nyilvánította ki tiszteletét/ a khakkharamot /buddhista szerzetesi botot/ kezében tartva.

/Eme udvariatlanság láttán/ a Patriárcha a következő megjegyzést tette: -"Mivel egy Sramana /buddhista szerzetes/ háromezer erkölcsi előírás és nyolcvanezer kisebb szabály megtestesítője, úgy kíváncsi volnék arra, hogy honnan jöttél és mi az, ami téged ily magabiztossá tesz?" -

- "A megszakítás nélküli újraszületés kérdése igen fontos" - felelte Hszüan-csiao - "és a halál minden pillanatban bekövetkezhet /ezért nincsen időm arra, hogy szertartásossággal/ törődjen".

- "Miért nem ismered föl a 'születésmentesség' lényegét és miért nem oldod meg az élet múlandóságának problémáját?" - vetette ellen a Patriárcha.

Ezek hallatára Hszüan-csiao ezeket mondotta: - "A szellemi lényeg fölismerése azt jelenti, hogy mentek vagyunk az újraszületés kényszerétől, és ha egyszer ez a probléma megoldatott a múlandóság kérdése nem állhat meg továbbra."

- "Helyes, ez így van" - mondotta a Patriárcha.

Ebben a pillanatban Hszüan-csiao megmozdult és teljes mértékben eleget tett az előirt szertartásnak. Röviddel ezután búcsút készült venni a Patriárchától.

- "Igen hamar kívánsz távozni, vagy nem így van?" - kérdezte a Patriárcha.

- "Hogyan is beszélhetnénk "gyorsaságról", ha a valóságban még mozgás sem létezik?" - válaszolta Hszüan-csiao.

- "Ki tudja, létezik-e mozgás? - jegyezte meg a Patriárcha.

- "Remélni merem Uram, hogy nem akar kör-  
mönfont lenni" - hangzott a válasz.

A Patriárcha megdicsérte a válaszadót, hogy  
a 'születésmentesség' fogalmával ily mértékben  
tisztában van, de Hszüan-csiao ezt jegyezte meg:  
- "Beszélhetünk-e 'fogalomról' a 'születésmentes-  
séggel' kapcsolatban?"

- "Fogalomalkotás nélkül, hogyan merülhet-  
nénk bele a részletekbe?" - vélte a Patriárcha.

- "Az, ami a részletekbe bocsátkozik, nem  
nevezhető fogalomnak" - válaszolta Hszüan-csiao.

- "Jól beszéltél" - kiáltotta a Patriárcha.  
Ezután arra kérte az ifjút, hogy halassza el utazá-  
sát és töltsön ott még egy éjszakát. Ezért kapta  
Hszüan-csiao kortársaitól ezt a nevet: "az, aki  
a Patriárchánál egy éjszakát eltöltött."

Később írta meg híres művét, amelynek címe:  
"A szellemiség elérésének éneke", amely mű szé-  
les körben vált ismertté.

Hszüan-csiao poszthumusz neve "Vu-hsziang  
nagybácsi" lett /az aki a jelenségek fölött áll/.  
Kortársai "Csen-csiao Dhyána-mester" /az aki  
valóban megvilágosodott/ néven is emlegették.

Csi-huang bhikkhu, a Dhyána-iskola egy kö-  
vetője, az ötödik Patriárával való találkozá-  
sát /hogy előmenetelét ellenőrizhesse/ magát a  
Samādhi elérőjének nevezte. Húsz éven keresztül  
visszavonultan élt egy kis templomban, miközben  
állandóan guggoló helyzetben időzött.

Hszüan-cse, a hatodik Patriárcha egyik ta-  
nitványa hirt hallott felőle, midőn úton volt Hoang  
Ho északi partvidékén és egy kis templomban időzött.

- "Mivel töltöd idődet?" - kérdezte Hszüan-cse.

- "Szamádhiban időzöm" - válaszolta barátja Csi-huang.

- "Szamadhiban időzöl?" - mondotta Hszüan-cse, - "Tudni szeretném, hogy te ezt tudatosan, vagy tudattalanul teszed. Ha tudattalanul teszed, úgy ez azt jelentené, hogy minden élettelen tárgy, mint agyagáruk, kövek, fák és giz-gaz elérhetné a szamadhi állapotát". -

- "Ha a szamadhiban időzöm" - vélta Csi-huang - "úgy sem tudatomnál nem vagyok, de nem vagyok tudattalan sem." -

- "Ha ez így van" - mondta Hszüan-cse - "úgy állandó nyugalomról van szó, amelyben sem időzés, sem elhagyás nem létezik. Egy állapot, amelyben időzni lehet, vagy amelyet el lehet hagyni, az nem lehet a Nagy Szamadhi." -

Csi-huangot mintha villámcsapás érte volna. Egy idő múltán ezt kérdezte: - "Ki vajon e te mestered?" -

- "Az én mesterem a Cao-csibeli hatodik Patriárcha" - felelte Hszüan-cse.

- "Hogyan magyarázza ő a Dhyánát és a Szamadhít?" - kérdezte Csi-huang.

- "Tanítása szerint a Dharmakāya tökéletes és nyugodt" - válaszolta Hszüan-cse - "Kvintesszen-ciája és aktivitása az olyanság /Tāthata/ állapotában vannak. Az öt skandha lényegükben üresek, és a hat érzéki tárgy nem-valóságos. A szamadhiban való tartózkodás vagy eme állapot elhagyása egyaránt lehetetlen. Ott nincsen sem nyugalom, sem a nyugalom megzavarása. A Dhyánák természete

nem-tartózkodás, úgy hogy ki kell jutnunk "a számadhiban való tartózkodás nyugalmán." A Dhyának természete kimerithetetlen, ezért túl kell jutnunk "egy Dhyána-állapot teremtésének" fogalmán. A szellem állapota a térrel hasonlitható össze, de az /végtelen/ és így nélkülözi az utóbbi határoltságát." -

Midőn ezeket hallotta, Csi-huang tüstént Cao-csiba ment, hogy a Patriárchát fölkeresse. Midőn azt kérdezték tőle, hogy honnét jött és mi járatban van, tüzetesen elbeszélte a Patriárchának Hszüan-csevel folytatott beszélgetést:

- "Az amit Hszüan-cse mondott, helyes" - jegyezte meg a Patriárcha. - "Hagyd, hogy szellemed egy olyan állapotban időzzék, mely a végtelen térhez hasonlatos, a végtelen ürességhez, de ne kösd ezt össze az "üresség" ideájaival. Engedd, hogy szabadon szálljon. Ha te tevékenységben időzöl vagy nyugalomban vagy, egyaránt ne engedd meg, hogy szellemed valahol lakozzék. Ne gondoldj immár egy bölcs és egy tudatlan ember közötti különbségre. Felejtsd el a tárgy és az alany közötti különbséget. Hagyjad, hogy a szellemi lényeg és az érzékelés tárgyai egyaránt az olyanság /Tāthata/ állapotában időzzenek, úgy állandóan a számadhiban időzöl." -

E magyarázat hallatára Csi-huang tökéletesen megvilágosodott. Amit húsz éven keresztül "előrendőnek" tekintett az most egyszerre eltűnt. Ezen az éjszakán Ho-pej lakói /a Sárga Folyam északi partján/ egy hangot hallottak a légből, amely azt hirdette, hogy Csi-huang Dhyána-mester ezen a napon elérte a megvilágosodást.



Egy idő múltán, hogy Csi-huang a Patriárc-hától búcsút vett, visszatért Ho-pejbe, ahol egy nagy tömegnek, férfiaknak, asszonyoknak, szerzeteseknek és laikusoknak tanította a Dharmát.

Egy bhikkhu egyszer azt kérdezte a Patriárc-hától, hogy milyen emberek azok, akik Huang-mej /az ötödik Patriárcha/ tanainak lényegét megértik.

- "Az olyan ember, aki a Buddha-Dharmát megérti" - válaszolta a Patriárcha.

- "És ön megértette?" - kérdezte a szerzetes.

- "Én nem ismerem a Buddha-Dharmát" - hangzott a felelet.

Egy napon a Patriárcha ama köntöst, amit örökölt, megkivánta mosni, de nem talált erre alkalmas folyót. Erre öt mérföldnyi távolságra vándorolt el a kolostortól. Észrevette, hogy e helyen a növények és a fák dúsán tenyésznek és az egész vidék mintha jó előjeleket hirdetne. Megrázta botját /amely csengő hangot hallatott a reá erősített gyűrűk következtében/ és leszúrta azt a földben. Tüstént víz fakadt e helyen és röviddel azután egész tó keletkezett. Midőn egy sziklára térdelt, hogy a köntöst kimossa, hirtelen egy szerzetes jelent meg előtte aki tisztelettel üdvözölte.

- "Nevem Fang-pien" - szólt - "és Szecsuánból származom. Midőn Dél-indiában időztem, találkoztam Bodhidharma Patriárc-hával, aki azt tanácsolta nékem, hogy térjek vissza Kinába ismét. - "Az ortodox Dharma öle" - mondotta - "úgy mint a köntös, amelyet Maha-Kashyapától örököltem

jelenleg a hatodik Patriárcha birtokában van, aki most Tso Kaiban él. Menj oda, nézz körül e dolgok után és nyilvánítsd tiszteletedet a Patriárchának. Hosszú utazás után érkeztem ide. Láthatnám a köntöst és az alamizsnás szilkét amelyeket Ön örökölt?" -

Miután e dolgokat a Patriárcha megmutatta néki, megkérdezte, hogy milyen munkát végezne szívesen.

- "A szobrászat kedvenc foglalkozásom" - válaszolta a kérdezett.

- "Ugy hadd lássam valamelyik művedet" - kérte a Patriárcha.

Az első pillanatban Fang-pien kissé zavarba jött, de néhány nap elteltével a Patriárcha egy jól sikerült szobrát mutatta be. A szobor körülbelül húsz centiméter magas volt és valóságos mestermű.

/Midőn a szobrot látta/ a Patriárcha nevetve ezekkel a szavakkal fordult Fang-piehez:

- "Te a szobrászat természetével törődsz ugyan, de úgy látszik, a Buddha-természetet nem ismered." Ezeket mondva kinyújtotta a kezét, hogy Fang-pien fejét megérintse /a buddhista áldás gesztusa/ és ezeket jelentette ki:

- "Az érdemek szántóföldje" lesz úgy az emberi, mint az égi lények szemében." -

A továbbiakban a Patriárcha azzal jutalmazta szolgálatait, hogy egy köntöst adott át neki. Fang-pien ezt három részre szabta; az egyik darabbal felöltöztette a szobrot, a másik darabból önmagának készített köntöst és a harmadikat pálmalevelekkel befedve a földbe ásta. /Midőn az ásást befejezte/ kinyilatkozta, hogy amikor a köntöst újra kiássák,

ő mint a kolostor apátja fog újraszületni, és ez időben épül újjá a szentély és maga az épület is.

Egy bhikkhu a következő, Vo-lun Dhyāna - mester által költött Gáthát /verset ismételte:

- "Vo-lun ismeri azokat az utakat és módokat, amelyek a gondolatokat a szellemtől elválasztják.

Amennyiben behatások a szellemet nem érik, úgy a Bodhi-fa /a bölcsesség szimbóluma/ örökké virulhat." -

Ezek hallatára a Patriárcha így szólt:

- "Ez a vers azt bizonyítja, hogy szerzője a szellemi lényeket még nem valósította meg teljesen. Tanításait gyakorlatban alkalmazni /nem eredményezne megszabadulást/, a kérdéses személyt azonban annál inkább kötöttségben tartaná." - Ezek után a következő verset mondta el:

- "Huj-nengnek nincsen sem út, sem módszer birtokában,

amelynek segítségével a gondolatok a szellemtől elválaszthatóak.

Behatások gyakran érik szellememet és így azt kérdelem magamtól, hogyan virulhat a Bodhi-fa?" -

/Megjegyzés: Az utolsó sorban a Patriárcha elutasítja azt a megállapítást, hogy a "Bodhi-fa virulhat", mivel az se nem fejlődik, se el nem hervadhat./

## 8. A VILLANÁSSZERŰ MEGVILÁGOSODÁS ÉS A FOKOZATOS ELŐREHALADÁS ISKOLÁJA

/Dwight Goddard megjegyzései: -"Mikor Huj Neng, azaz Wei Lang, a Patriárcha kolostorában Huang-mejben élt, Sen-hszin, vagy más néven Dean mester igen elismert tanítója volt a Dhyána-iskolának. Mikor Huj-neng elhagyta Huang-mejt egy hosszabb időt, a hagyomány szerint több esztendő visszavonultságban töltött. Sen-hsziu viszont afeletti busszúságában, hogy nem ő nyerte el a hatodik Patriárcha méltóságát, ismét visszatért hazájába, az ország északi részébe, és ott iskolát alapított egyéni módszereinek megfelelően, amely később császári pártfogást élvezett és igen szépen virágzott. Sen-hsziu elhunyt után iskolája mindinkább vesztett jelentőségéből és idővel csaknem minden befolyását elveszítette. A két iskola tanai, a Patriárcha "villanásszerű megvilágosodás"-iskolája, és az északi irányzat "fokozatos előrehaladás"-iskolája tovább éltek, sőt bizonyos ellentétek is támadtak a tanítások kapcsán, amelyek a mai napig fönállnak. A kérdés az, hogy a megvilágosodás fokozatos tanulmányok, az iratok ismerete és a Dhyána-gyakorlása következtében érhető-e el, vagy villanásszerűen következik be, mint a japánok mondják, egy meggyőző élmény, a "szatori" eredményeképpen. Viszont nem a cél lassú, vagy gyors eléréséről van szó, mivel a "fokozatos előrehaladás" adott esetben előbb vezethet célhoz, mint a "villanásszerű-megvilágosodás."/

Midőn a Patriárcha a Pao-lin kolostorban élt, Sen-hszin nagymester a Jü-csüan kolostorban, Csing-nanban tanított. Ebben az időben mindkét iskola virágzott, Wei Langé délen és Sen-hszüé északon. Mivel a két iskola tanításai különböztek egymástól, mint azt neveik is mutatják "villanás-szerű" /a déli/ és a "fokozatos" /az északi/, sok buddhista tudós nem volt tisztában azzal, hogy melyik irány követése volna helyes.

/Erre való tekintettel/ a Patriárcha a következő szavakkal fordult a gyülekezethez:

- "A Dharma tekintetében csak egyetlen iskola létezik. Ami a különbséget illeti az annyi, hogy az egyik iskola alapítója egy északi-, míg a másiké egy déli-ember. Hiszen csak egy törvény van, amelyet egyesek hamarabb, míg mások lassabban fognak fel. A "villanásszerű" és "fokozatos" értelme az, hogy egyes tanítványok szellemileg fejlettebbek másoknál. A Dharma tekintetében nem tehető "villanásszerű" és fokozatos" alapon különbség.

/Annak ellenére, hogy a Patriárcha így nyilatkozott/ Sen-hszin követői továbbra is bírálatokkal illették a Patriárcha tanításait. Hitelét akarták venni, mondvá, hogy irástudatlan és ítéletében megbízhatatlan.

Sen-hszin ezzel szemben elismerte, hogy a Patriárcha fölötte áll, hogy bölcsességét egymaga, tanító nélkül szerezte meg és hogy a Mahāyāna tanait tökéletesen ismeri.

"Ezen kívül" - füzte még hozzá - "tanítóm az ötödik Patriárcha ok nélkül nem adta volna néki a köntöst és az alamizsnás szilkét. Igen sajnálom, hogy az állam kedvezése folytán, amit semmiképpen nem érdelek meg, nem vagyok abban a helyzetben,

hogy őt fölkeressem és tanításait kérhessem. De ti valamennyien jól tennétek, ha elmennétek Cao-csibe és kikérnétek tanácsát."

Egy napon ezeket mondotta egyik tanítványának Csi-csengnek:

- "Te okos vagy és jó fejed van. Azt tanácsolom néked, hogy menj el Cao-csibe tanítások elnyerése céljából. Kövess el mindent, hogy a hallottakat jól megjegyezd és ha visszatérsz számoljál be nekem a hallottakról."

Tanítójának tanácsát követve Csi-leng elutazott Cao-csibe. Nem közölve azt, hogy honnét érkezett, elvegyült a tömegben, amely a Patriárchát üdvözlendő eléje járult.

- "Valaki elrejtőzött körünkben" - mondotta a Patriárcha - "hogy tanításaimat kilesse."

Erre Csi-cseng előlépett és a szokásos tiszteletnyilvánítások után közölte a Patriárchával jövedele célját.

- "Szóval a Jü-csüan kolostorból érkezted?" - szolt a Patriárcha - "és célod a kémkedés."

- "Nem így van" - vetette ellen Csi-cseng.

- "Hogyhogy nem?" - folytatta a Patriárcha.

- "Ha nem közöltem volna mindent" - válaszolta Csi-cseng - "úgy valóban kém volnék. Mivel azonban mindenről beszámoltam Önnek, nem vagyok annak nevezhető."

- "Hogyan tanítja tanítód a tanítványokat" - kérdezte a Patriárcha.

- "Arra tanítá minket, hogy meditáljunk a tisztség felől, tartósan ülünk guggoló helyzetben és ne feküdjünk le" - válaszolta Csi-cseng.

- "A tisztaság felől meditálni gyöngeség és nem nevezhető Dhyánának, - felelte a Patriárcha. Tartósan guggoló helyzetben ülni észszerűtlen és előnytelen. Figyelmezz versemre;

- Egy élő ember nem ül és nem fekszik /állandóan/,  
míg a halott fekszik és nem ül.  
Miért is kinoznánk fizikai testünket  
az állandó guggoló helyzettel?" -

Miután tiszteletét újjólag kifejezte, Csi-cseng ezeket jegyezte meg: - "Bárha kilenc év óta tanulmányoztam a buddhizmus tanításait Senhszin nagymester vezetése alatt, szellemem világosodott meg. Most azonban, hogy ön szól hozzám, szellemem el fogja érni a megvilágosodást. Mivel a megszakitás nélküli újraszületés kérdése igen fontos, arra kérem önt, érezzen részvétet irányomban és tanítson tovább."

- "Ha jól értettem" - folytatta a Patriárcha - mestered a tanítványokat Silára /szabályokra és előírásokra/ Dhyánára /meditációra/ és Prajnāra /tudásra/ oktatja. Kérlek közöld vélem, miképpen magyarázza ő ezeket a fogalmakat?" -

- "Tanításai szerint" - felelte Csi-cseng - "A Sila azt jelenti, hogy mellőzzünk minden rossz magatartást és cselekedetet, a jó cselekedet az Prajnā, míg a Dhyána a szellem megvilágosítása. Ez az az út, amelyet vélünk ismertet. Szabadna ezek után az Ön módszerével megismerkednem?" -

- "Ha azt mondanám néked, hogy egy bizonyos tanítási módszerem van, amit másokkal közlök, úgy megcsalnálak téged" - mondotta a Patriárcha. - "Amit tanítványaimért teszek, az abban

áll, hogy tanácsokkal állok rendelkezésükre oly irányban, hogyan szabadulhatnak meg bilincseiktől, kötöttségeiktől az adott helyzetnek legjobban megfelelően. Ha egy szót akarok itt említeni, ami nem más mint szükségmegoldás, úgy ezt /az állapotot/, a szabadulás eme állapotát számādhinak nevezhetném. Az az út, amelyet a te mestered tanít, nevezetesen a Sila, Dhyána és Prajñā, csodálatos, azonban az én tanításom ettől különbözik.

- "Hogyan beszélhetünk különbségről" - jegyezte meg Csi-cseng - "ha csak egyfajta Sila, Dhyána és Prajñā van?" -

- "Mestered tanai a Mahāyāna-követő részé gondoltattak el" - felelte a Patriárcha - "mig az én tanításaim a Legmagasabb Iskola követői részére szólnak. Hogy egyesek a Dharmát gyorsabban és mélyebben ismerik föl, az a felfogóképesség különbözőségében rejlik. Figyelj tovább és lássad magad, hogy az ő tanításai azonosak-e az általam tanítottakkal. A törvény magyarázatánál nem térek el a szellemi lényeg vezérfonalától /azt mondom, amit intuitív módon felfogok/. Másképpen szólni annyit jelentene, hogy a magyarázó szellemi lényegét még homály fedi, és nem képes másra, mint arra, hogy a törvény jelenség-oldalát fejtse ki. A Sila, Dhyána és a Prajñā valódi tana azon a vezérfonalon kell alapuljon, hogy minden dolgok a szellemi lényegből következnek. Figyelmezz versemre:

- "A szellemet minden tisztátalanságtól megszabadítani, a szellemi lényeg Silája.  
A szellemet minden tévedéstől megszabadítani, a szellemi lényeg Dhyánája.  
Ami se nem növekszik, se nem fogy el az a Vajra /a Gyémánt, a szellemi lényeg szimbóluma/.  
"Jönni" és "menni" a számādhi különböző fázisai." -



Midőn ezeket hallotta, Csi-cseng elnézést kért /hogy oly balga kérdéseket tett föl/, és megköszönte a tanítást a Patriárchának. Végezetül az alábbi verset adta elő:

- "A "személyiség" csupán árnykép,  
amelyet a szkandhák hivatnak elő,  
az árnyképnek azonban semmi köze nem  
lehet az Abszolút Valósághoz.  
Azt mondani, hogy részünkre oly Tāthata  
/olyanság/létezik, amely után törekedni,  
vagy ahhoz visszatérni lehet,  
egy másik példája a "Tisztátalan Tör-  
vénynek".  
/Mivel a Tiszta Törvény minden szó és  
fogalom fölött álló./" -

A Patrirácha helyeselt és így folytatta:  
- "Mesterednek a Silára, Dhyánára és Prajñāra  
vonatkozó tanításai a kevésbé bölcseknek vannak  
szánva. Aki a szellemi lényeket megvalósította,  
nélkülözheti a Bodhiról, a Nirvānáról és a "Meg-  
"Megvilágosodás Bölcsességéről" szóló tanításo-  
kat. Csak azok, akik egyetlen tanítási módszer-  
hez sem ragaszkodnak öröklött hagyomány követ-  
keztében, lehetnek képesek arra, hogy minden ta-  
nítási módszert kifejezzenek; és csupán azok,  
akik /eme paradoxon/ értelmét megértik, használ-  
hatják az ilyen kifejezésmódot. Akik a szellemi lé-  
nyeket fölismerték, azok számára mindegy, hogy  
az összes tanítási módszert alkalmazzák-e vagy  
valamennyit mellőzik. Ők szabadon "jönnek" vagy  
"mennek" /akaratuktól függően hagyhatják el a vi-  
lágot vagy időzhetnek a világban/. Ezek az embe-  
rek nem ismerik az akadályokat. Cselekvéseiket  
mindenkor az adott körülményekhez szabják. Vá-  
laszaik mindenkor helyesek, mivel a kérdést fel-

tevő egyéniségéhez alkalmazkodnak. Szemléletük megértő /mivel tudják/, hogy minden Nirmānakāya egy a szellemi lényeggel. Elérik a megszabadulást, a fizikai hatalmat /sziddhi/ és a számadhit, amely erők képessé teszik őket arra, hogy a világot is fölszabadítsák szinte játszi könnyedséggel. Ezek azok az emberek, akik a szellemi lényeket megvalósították!" -

- "Mi a vezérfonal, ami után igazodhatunk, ha bizonyos tanítási módszert nem alkalmazunk?" - volt Csi-cseng legközelebbi kérdése.

- "Ha szellemi lényegünk szabad a tisztátalanságtól, tévedésektől és zavartól" - felelte a Patriárcha - "ha szellemünket pillanatról pillanatra a Prajñā uralma alatt tartjuk, és ha az érzékszervek tárgyaihoz nem ragaszkodunk, úgy szabadok vagyunk. Miért írjunk elő egy bizonyos tanítási módszert, ha célunk elérhető anélkül, hogy fontos volna, jobbra vagy balra tartunk-e? Mivel saját erőfeszítésünk révén valósítjuk meg a szellemi lényeket, és mivel a megvalósítás és a törvény-módszere egyszerre jutnak kifejezésre, és nem fokozatosan egyre és másra, ezért egy bizonyos törvény-módszer megformulázása szükségtelen. Mivel minden Dharma természete szerint Nirvāna-szerű, hogy lehetne szó fokozatok szerinti beosztásról?" -

Csi-cseng ismét kifejezte tiszteletét és előadta abbéli kívánságát, hogy immár éjjel-nappal a Patriárcha szolgálatára szeretne állni.

Csi-cse bhikkhu, akinek világi neve Csang Hszing-csang volt, Kiangsziból származott. Fialtal korában a lovagi kalandok érdekelték.

Miközben a két Dhyána-iskola, Wei Langé délen és Sen-hsziné északon virágzóan fejlődött, a tanítványok között felütötte fejét a szektáriánus törekvés annak ellenére, hogy a két mester türelemre intett, és tőlük minden önzés távol állott. Az északi iskola követői mesterüket önkényesen hatodik Patriárchának nevezték, míg a déliek az igazuk tudatában irigyen őrködtek a cím fölött, amely a köntös és alamizsnás szilke viselőjét minden bizonnal meg is illetett. /Hogy vetélytársától megszabaduljanak/ amazok Csang Hszing-csangot /egy világít/ küldtek a Patriárchához, hogy azt meggyilkolja,

A gondolatolvasás tudományának ismeretében a Patriárcha felismerte a veszedelmet. /Miközben a gyilkos fogadására készült/ tiz taelt rejtett el ülése közben. Csang pontosan megjelent és az éj során betört a Patriárcha szobájába, hogy a gyilkosságot végrehajtsa. A Patriárcha előre nyújtott gyakkal várta a gyilkos támadást. Csang háromszor egymásután sújtott a Patriárcha felé, de egyetlen egyszer sem sikerült azt megsebeznie. A Patriárcha ezek után ily szavakkal fordult hozzá:

- "Egy egyenes kard soha nem lehet görbe, a görbe viszont soha nem lehet egyenes. Csupán pénzzel tartozom néked, de életemmel nem vagyok adósod!"

Csang olyannyira meglepődött, hogy ájultan rogyott össze és csupán hosszabb idő elteltével tért ismét magához. Teljesen összetörve kért kegyelmet és fogadott bünbánatot, majd kifejezte azon kívánságát, hogy szeretne a rendbe belépni. Miközben a Patriárcha a pénzt átnyújtotta néki, ezeket a szavakat mondta:

- "Jobb volna nem itt maradnod, mivel hivedim esetleg bántalmaznának. Jöjj egyszer később vissza, ölts álruhát és én kész vagyok arra, hogy érdekedben fáradozzam." -

A kapott tanácskoz hiven Csang még azon az éjszakán eltávozott. Kevéssel később szerzetesi néven belépett a rendbe. Midőn megkapta a teljes jogú fölavatást, igen derék szerzetes vált belőle.

Egy napon ráemlékezett arra, amit néki a Patriárcha mondott és ezért útra kelt, hogy keresse és néki tiszteletét kifejezhesse.

- "Miért jössz ily későn? - érdeklődött a Patriárcha - "én egész időn keresztül gondoltam rád." -

- "Mióta Ön oly nagylelkűen megbocsátott nekem, szerzetes lettem" - felelte Csang - "és szorgalmasan tanulmányoztam a buddhista tanokat. Nehezemre esik azonban jóságát igénybe venni mindaddig, amíg hálámat azzal nem bizonyíthatom be, hogy a Tant terjesszem minden lények szabaddulása érdekében. A Mahā-Parinirvāna Szútra tanulmányozása során, amelyet sokszor elolvastam, nem voltam képes felfogni az "örök" és "nem-örök" értelmét. Arra szeretném kérni, hogy adjon nekem egy rövid magyarázatot erre vonatkozóan." -

- "Ami nem-örök, az a Buddha -természet" - válaszolta a Patriárcha - "és az, ami örök, a megkülönböztető szellem, egyetemben az érdemet hordozó és érdemet nem eredményező Dharmákkal."

- "Ez a magyarázat ellentmond a Szútrának" - felelte Csang.

- "Ilyesmit tenni nem merészelnék, mivel a Buddha szívpecsétjének örököse vagyok" - vetette ellen a Patriárcha.

- "A szútra szerint a Buddha-természet az örök," - mondotta Csang - "mig az érdemet hozó és az érdemet nem eredményező Dharmák, beleértve a Bodhi-csittát/ a bölcsesség szívét/ nem örökek. Ha tehát Ön valami mást állapít meg, nem ellentmondás ez? Ez a magyarázat kétségeimet és zavarodottságomat még növelte." -

- "Egykor Vu Csing-cang bhikkhuni felolvasta nékem az egész Mahā-Parinirvāna Szútrát" - szólt a Patriárcha - "úgy, hogy abban a helyzetben voltam, hogy azt néki elmagyarázhattam. Minden szó és minden értelmezés, amelyet egykor kifejtettem, megfelelt a szövegnek. Ami a most adott magyarázatot illeti, úgy az sem tér el a szövegtől."

- "Mivel felfogóképességem gyöngye" - jegyezte meg Csang - "igen hálás volnék, ha a szöveget még behatóbban magyarázná meg nékem."

- "Nem tudod végre megérteni?" - folytatta a Patriárcha - "Ha a Buddha természet örök volna, úgy haszontalanság volna érdeme hozó és érdemet nem eredményező Dharmákról beszélni, és egy Kalpa végéig sem volna képes senki a Bodhicsitta fölkeltségére. Ha tehát én "nem-örököt" mondom, úgy ez ugyanaz, mint a Buddha kijelentése, aki "Valóban Örököt" mondott. És tovább: ha a Dharmák nem-örökök, úgy minden dolog vagy tárgy pozitív természetű volna, halálnak és születésnek alávetett. Ebben az esetben a szellemi lényeg, amely valóságban örök, nem hatna át mindeneket! Amikor tehát én "örökről" szólok, úgy ez ugyanazt jelenti, mint amikor a Buddha "valóban nem-örököt" mondott."

Mivel a közönséges emberek és az eretnekek az "eretnek örök-lét" hithez ragaszkodnak /a világ és a lélek örökkévalóságában hisznek/ és mivel a Cravakák /akik az Arhātság után áhitoznak/ a Nirvāna örökkévalóságát valami nem örökkévalónak tekintik, így keletkezik a nyolc téves nézet. /A közönséges emberek és az eretnekek összecserelelik a nem-örökkévalóságot, a nem-üdvöt, a nem-önösséget és nem-tisztaságot az örökkévalósággal, üdvvel, önösséggel és tisztasággal; míg a Cravakák a Nirvāna örökkévalóságát, üdvét, önösségét és tisztaságát cserélik össze a nem-örökkévalóval, nem-üdvösséggel, nem-önössel és nem-tisztával./ Hogy eme egyoldalú nézeteknek ellentmondjon, a Buddha exoterikus módon fejtette ki a Mahā-Parinirvana-Sútrát, amely a buddhizmus "Legmagasabbrendű Tanát" fejt ki, azaz a valóságosan örököt, a valóságosan üdvöset, a valóságos-lényeget és valóságos-tisztaságot.

Mivel te gondolkodás nélkül követted a szútra mondanivalóját, úgy annak szellemi értelmét nem foghattad föl. Miközben te azt állapítod meg, hogy ami meghal, nem örök és az ami állandó és változatlan az örök, a halandó Buddhák tanítását félreértetted /amely a Mahā-Parinirvāna-Szútrában van lefektetve/, és amely tökéletes, mélységes és teljes. Ezerszer olvashatod e szútrát, de előnyöd abból soha nem származhat."

Midőn ezeket hallotta, Csang tökéletesen megvilágosodott és az alábbi verset mondotta el:

- "Hogy a "nem-örökkévalóság" bigott hitének ellentmondjon,  
beszért a Buddha az "Örök-természetről".  
Aki nem tudja, hogy ez a tanítás csak  
célravezető eszköz,

oly gyermekhez hasonlítható, aki kavicsokat gyűjtve azokat drágaköveknek nevezi. Anélkül, hogy bármit is tennék, manifesztálódik a Buddha-természet. Nem eredményezi ezt sem mesterem útmutatása, sem az én célhoz-érésem."

- "Nos, valóban fölfoghattad a szellemi lényeket" - jegyezte meg a Patriárcha - "és most már méltán nevezheted magadat Csi-cseinek /aki tökéletesen megvalósított/."

Csi-csei köszönetét fejezte ki a Patriárchának, tisztelettel meghajolt előtte és eltávozott.

/Megjegyzés: a Buddha szándéka, hogy megszabadítson minden jámbor ragaszkodástól. Az öröklét-hit követőinek "nem-örökkévalóságról" beszélne és azoknak akik mindkettőben hisznek "sem-örökkévalóság, sem nem-örökkévalóság"-ról szólna/.

Egy tizenhárom esztendő s ifjú, Sen-huj nevű, aki a Hsziang-jangi Kao családból származott, a Jü-csüan kolostorból jött el a Patriárchához, hogy előtte tiszteletét fejezze ki.

- "Tanult barátom" szólította meg a Patriárcha - bizonyára nehezedre esett ily hosszú utat megtenni. Megtudnád-e nékem mondani, hogy mi az "alapvető principium"? Ha erre meg tudsz felelni, úgy ismered a Birtoklót /a szellemi lényeket/. Kérlek, próbálj meg nekem erről valamit szólni."

- "Nem ragaszkodni, ez az alapvető principium, és a Birtoklót ismerni annyit jelent, mint /a szellemi lényeket megvalósítani." - válaszolta Sen-huj.

/Megjegyzés: Mandzsusri ezt kérdezte Vimalakīrtitől:

- "Mi a test oka?" -

- "Mohóság és vágy" - felelte Vimalakīrti.

- "Mi az oka a mohóságnak és váagnak?" -

- "A tévedés és a részletek boncolgatása."

- "Mi az oka a tévedésnek és a részletek boncolgatásának?" -

- "A téves nézetek."

- "Mi az oka a téves nézeteknek?" -

- "Nem-ragaszkodás" . -

- "Mi az oka a nem-ragaszkodásnak?" -

- "A nem-ragaszkodásnak nincsen oka Mandzsusri. A nem-ragaszkodás mint alap adja az összes Dharmákat." -

/Vimalakīrti-Nirdesa-Szútra/

/Seng-sao Dharma-mester kommentárja:/

- "Ha a "szellemi tevékenységet" tekintjük alapnak, úgy egzisztálni fognak a "jelenségek", de a "normák utolsója" az "Őseredeti Cselekvés" nem bír okkal. Ha a "Nem-Dharmát" tekintjük az alapnak, úgy a "Nem-lét" volna az oka a "Nem-létnek". Mivel azonban a "Nem-létnek" nincsen szüksége egy másik "Nem-létre", amely oka lenne, így ok nélküli volna.

Továbbá így szólt még: "A nem-ragaszkodás következtében téves nézetek keletkeznek, a téves nézetek következménye a részletekbe való elmerülés. A részletek boncolgatása okozza a mohóságot és a vágyat. A mohóság és a vágy szüli a fizikai testet. A mi fizikai testünk jó és rossz elemek összetétele és ezekhez kapcsolódnak, illetve ezekből keletkeznek a Dharmák. Ettől kezdődően a



dolgok olyannyira sokfélék lesznek, hogy sem a szó, sem a fölsorolás nem meríti ki azokat."

Seng-sao Dharma-mester szerint az őseredetű Szellemi-impulzus, vagy az alapvető Nem-megvilágosodás a forrása a Nem-ragaszkodásnak. "A Lámpa Átadásában" Csing-Liang mester a trónörökösnek a fő-szellemi-tanra vonatkozó kérdésére így válaszolt:

- "A legmagasabbrendű Tan magva a Transzcendentális Szellem, és a Transzcendentális Szellem magva a Nem-ragaszkodás. A Nem-ragaszkodásban benne rejlő tulajdonság a mindentudás és az elhomályosításoktól való mentesség."

A Gyémánt Szútra e mondata: - "Mindenki oly módon használja a szellemét, hogy az mentes legyen minden ragaszkodástól", - ugyanezt a gondolatot fejezi ki.

Ho-ce Dhyāna-mester, a "Dhyāna-tan magyarázó tanulmánya című könyvében ezt mondja:

- "A Magasztos Parinirvānája után a huszonnyolc indiai patriárcha hagyományozta a követőkre a "Nem-ragaszkodás szellemét." Amit "Nem-ragaszkodással" jelölünk az a dolgok valóságos állapota /a dolgok igazi lényege, amely ment a különböző takaróktól és köntösöktől/. Egy ilyen állapotban igazság és tévedés egymásra folynak. Nevezd "egységnek", de az sokból álló. Nevezd "kettősségnek" de az nem jelent dualizmust."

A fentiekből látható, hogy ama mondat: "Nem-ragaszkodás a legfelsőbbrendű principium" a Dhyāna-tan alaphangja.

- Din Ping Tsze./

"Ez a Szamanera /novicius/ semmi másra nem jó, csupán arra, hogy felelőtlenül beszéljen" - mondotta a Patriárcha.

Erre Sen-huj a következő kérdést tette föl: - "Képes ön meditációja közben /szellemi lényegét/ látni? Vagy nem látja azt?"

Miután a Patriárcha háromszor botjával a kérdezőre sújtott megkérdezte, hogy ezek az ütések fájtak-e néki vagy sem.

- "Fájdalmas is volt meg nem is" - felelte Sen-huj.

- "Látom meg nem is" - viszonzta a Patriárcha.

- "Hogy lehet az, hogy Ön lát is meg nem is?" - érdeklődött tovább Sen-huj.

- "Amit látok, és sokszor látok, az én tulajdon hibám" - válaszolta a Patriárcha. - "Amit nem látok az a jó és a rossz, az érdem és a nem-érdem másokra vonatkoztatva; ezért van, hogy látok és mégsem látok. Mond csak, mit értesz te "fájdalmas" és "nem-fájdalmas" alatt. Ha fájdalmat nem érzel, úgy érzéketlen voltál mint egy fadarab, vagy kődarab. Ha ezzel szemben fájdalmat érzel és eközben bosszankodsz, vagy gyűlölködsz, úgy hasonló helyzetben volnál mint bármely közönséges ember.

A "látás" és "nem-látás", amiről te szólasz, ellentétpár, míg a "fájdalmas" és "nem-fájdalmas" a Dharmák egyik kategóriájához tartozik, amely keletkezik és elmúlik; /Samskrita Dharma, elemek által okozott és azoktól föltételezett/. Ha nem valószínűsíthetted meg szellemi lényegedet, óvakodj mások félrevezetésétől.

Sen-huj elnézést kért, meghajtotta magát és megköszönte a Patriárchának a tanítást.

A Patriárcha újjólag hozzá fordulva ezeket mondotta:

-"Ha tévedés áldozata vagy, és szellemi lényegedet nem vagy képes megvalósítani, úgy fordulj tanácsért egy jámbor és tanult baráthoz. Ha szellemed megvilágosodott, úgy fölismered a szellemi lényeket, és akkor rátérhetsz a helyes ösvényre. Jelenleg még tévedésben vagy és nem ismered a szellemi lényeket. /Ahelyett, hogy tanácsot kérnél/ kérdezni merészeled, hogy vajon én ismerem-e, vagy sem a szellemi lényeket. Hogy mi az igazság, az előttem ismert, de az a tény, hogy ezt tudom, néked a tévedés eme állapotában semmit nem segíthet. Ugyanigy: ha szellemi lényegedet fölismerted, úgy a te tudásod rám nézve nem bír jelentőséggel. Ahelyett, hogy másokat kérdeznél, miért nem törődsz inkább önmagaddal és igyekszel azon, hogy magad is tudóvá váljál?" -

Mialatt Sen-huj száznál többször hajolt meg a Patriárcha előtt, újjólag bocsánatát kérte. /Ettől kezdve/ szorgos hive lett a Patriárchának.

Egyik napon a közösséghez fordulva a Patriárcha így szólt:

-"Birtokomban van valami, aminek nincsen feje, nincsen neve, nincsen sem eleje sem hátulja. Ismeri ezt közületek valaki?"

A tömegből előlépve így válaszolt Sen-huj:

-"Ez minden Buddhák forrása és Sen-huj Buddha-természe."

-"Mondtam már, hogy nincsen neve, elnevezése és te úgy jelölöd mint a "Buddhák forrása"

és "Buddha-természet" - kifogásolta a Patriárcha. -"Bárha további tanulmányaid idejére fekhelyedre is kötözöd magadat, /mint az a bhikkhuk között szokásos volt/ nem válhatsz mássá mint másodrendű Dharma-mesterré /ki az irások tudója, a szó rabja és nem az intuitív tudás birtokosa."/

A Patriárcha halála után Sen-huj Lojangba távozott, ahol a "villanásszerű-iskola" tanait széles körben terjesztette. Az ismert mű: "A Dhyana-tan magyarázó tanulmánya-" az ő munkája. Nevét "Ho-ce Dhyāna-mester" kolostoráról nyerte.

Midőn a Patriárcha fölismerte, hogy a különböző iskolák követői igen sok kérdést rosszindulatból tettek föl, egyszer, mikor e kérdezők nagy számban voltak jelen, merő szánalomból így fordult hozzájuk:

- "Az ösvény követője forduljon el minden gondolattól, legyen az jó vagy rossz. Csak szükségből használtatik a Szellemi Lényeg kifejezés, mivel névvel nem volna jelölhető. Ez a "Nem-kettősség természete" a "Valóságos Természetnek" neveztetik, és ezen alapszik minden tanítási módszer. A szellemi lényeg megvalósítandó volna akkor, amikor szó van róla."

Midőn a jelenlévők ezeket hallották, meghajoltak a Patriárcha előtt és arra kérték, fogadja el őket tanítványaiul.

## 9. KIRÁLYI VÉDELEM

Egy rendelkezés, amely Sen-lung első esztendejének, első hold-havának tizenötödik napján kelt, és amelyet Ce-tien császári-özvegy és Csung-cung császár adott ki, a következőképpen szól:

- "Mióta Huj-an és Sen-siu nagymestereket meghívtuk, hogy azok palotánkban lakjanak és kegyeinket élvezzék, vezetésük alatt tanulmányoztuk a "Buddha-járművet", mégpedig oly mértékben, amint az császári kötelességeink teljesítése mellett lehetséges volt. Szerénységük folytán e két mester azt tanácsolta nekünk, hogy kérjük a déli vidék Dhyāna-mesterének, Wei-Lang-nak tanácsát, aki ezoterikus örököse úgy az ötödik Patriárcha Dhar-májának és köntösének, mint a Buddhák "Sziv-pecsétjének".

Ezért Hszüe-csien eunuchot követként a Patriárchához küldöttük, kérvén, hogy keressen fel minket, látogassa meg a főváros."

A Patriárcha egészségi okokra hivatkozva nem fogadta el a császári meghívást, és engedélyt kért arra, hogy utolsó éveit az "erdőben" tölthesse.

- "A Dhyāna -mesterek a fővárosban" mondotta Hszüe-csieri /amikor a Patriárchát meglátogatta/ "mind azt tanácsolják, hogy a szamádhí elérése érdekében üljünk gugoló helyzetben. Azt mondják, hogy ez az egyetlen módja annak, hogy a cél megvalósítható, hogy lehetetlen a szabadulás elérése meditációs gyakorlatok végzése nélkül. Arra szeretném kérni, ismertesse vélem tanítási módszerét."

- "A cél a szellem segítségével érendő el" - válaszolta a Patriárcha - "és nem függ a guggoló

helyzettől. A Vadzsracshédika-Szútra azt mondja, 'téves az a megállapítás, hogy a Tathagata jön, vagy megy, ül vagy fekszik. Miért? Mivel a "Tisztaság-Dhyánája", a Tathāgaták Dhyānája se nem jön valahonnan, se nem tart valahová, se nem teremő, se nem létező. Minden Dharmák üresek és csöndesek, és ez a Tathāgaták "tisztaság-ülése". Szigorúan véve nem létezik olyasvalami, mint "elérés", miért okozzon tehát nekünk gondot a guggoló ülés mód?"

"Visszatérésem után a császári fenségek jelentést kérnek majd tőlem" felelte Hszüe-csien. Ezért kérem, adjon néhány fontos útbaigazítást tanaira vonatkozóan, amelyeket nem csupán öfelségeikkel, de a főváros buddhista tudósaival is közölhetnék. Amint egyetlen lámpa száz és ezer más lámpát képes meggyújtani, úgy a tudatlanok /tanai segítségével/ megvilágosodhatnak és e tűz szüntelenül más fényeket is gyújthat."

"A szabály nem tartalmaz sem fényt, sem sötétséget" - hangzott a Patriárcha válasza - "fény és sötétség az ideák váltakozása. /Helytelen azt mondani/, hogy a fény szüntelenül fényt fog teremteni, mivel van egy végpont, ahol a fény és sötétség ellentétpárt alkotnak. A Vimalakirti-Nirdesa-Szútra azt mondja: -"A szabálynak nincsen analógiája, mivel az nem relativ fogalom."

"A fény tudást jelent" - jegyezte meg Hszüe-csien - "mig a sötétség klésát /tisztátalanságot/ jelent. Ha az ösvényen járó a tudás hatalmával nem irtja ki a klésát, hogyan szabadulhatna meg a "Születés és halál kerekétől?" -

"A Klésa - Bodhi" - szólt a Patriárcha - "mindkettő ugyanaz, és semmiben sem különböznek egymástól. A Klésát a tudás segítségével elpusztítani, ez a Crávakák /az Árhātság után

törekvőek/ és a Pratyeka-Buddha ideál követőinek tanítása; ezek a "Kecske-Jámru" és a "Szarvas-Jármü" tanítványai. Azok számára azonban, akiknek éles az intellektusuk és magasrendűen mérlegelő a szellemük, az ilyen tanítás nem bír értékkel."

- "Mi akkor a Mahāyāna-iskola tanítása?" kérdezte tovább Hszüe-csien.

- "A közönséges ember számára" - válaszolta a Patriárcha - "a megvilágosodás és a tudatlanság két különböző dolog. A bölcs emberek viszont, akik a szellemi lényeggel tisztában vannak, jól tudják, hogy a fölsoroltak természetük szerint azonosak. Ez az azonos, illetve nem-dualista természet neveztetik "Valóságos Természetnek", amely nem csökkenhet közönséges és tudatlan emberek esetében, és amely nem növekedhet megvilágosodott bölcsék esetében, amely a bosszúság állapotában neg-nem zavarodik, amely a Szamádhi állapotában nem nyugodt. Nem örök és nem nem-örök, nem jó és nem távozik, nem található meg sem belül sem kívül, sem valahol máshol e kettő között. Lét és nem-lét fölött álló természete és jelensége mindenkor az "olyanság" /Tathāta/ állapotában időzik és örökös, megváltoztathatatlan. Ez a szabály."

Erre azt kérdezte Hszüe-csien - "Azt állítja, hogy a lét és nem-lét fölött álló. Hogyan és miben különbözik akkor az eretnekek tanításától akik ugyanezt állítják?"

- "Az eretnekek tanai szerint" - válaszolta a Patriárcha - "a nem-lét a lét végét jelenti, míg a lét a nem-lét ellentétéként értelmeztetik. Amit nem-létnek neveznek, az éppen elpusztítás, és amit létnek neveznek az nem létezik valóságban.

Amit én értek a "lét-feletti" és "nem-lét" alatt az a következő: alapjában nem létezik és a jelen pillanatban nincsen elpusztítva. Ez a különbség az én tanom és az eretnekek tanításai között.

Ha tanom legfontosabb pontjait ismerni kívánod, úgy szabadíts meg szellemed minden gondolattól, úgy a jóktól mint a gonoszaktól, nyugodt lesz és csöndes; hasznossága pedig oly sokirányú lesz, mint amennyi homokszem van a Gangeszben."

A Patriárcha előadása következtében tökéletesen megvilágosodott Hszüe-csien. Meghajolt és elbúcsúzott a Patriárchától. A palotába való visszatérése után hiven beszámolt a hallottakról a császárnak és a császárnőnek.

Ugyanazon esztendő kilencedik hold-havának harmadik napján a Patriárchát dicsérő, alábbi rendelkezés bocsájtatott ki:

"Magas korára és gyengült egészségi állapotára való hivatkozással a Patriárcha elutasította meghívásunkat és nem kereste fel a fővárost. Mialatt életét, javunkra a buddhizmus érdekében áldozza, valóban egész népünk számára az "érdemek szántóföldje". Vimalakirti példáját követve széles körben terjeszti a Mahāyāna tanait és a Dhyāna-iskola tanításait magyarázva a "nem-dualisztikus" törvény módszereit.

Hszüe-csien közlése alapján, akivel a Patriárcha a "Buddha-bölcsességet" közölte, abban a helyzetben vagyunk, hogy szerencsés módon megismerhetjük a "Magasrendű-buddhizmus" tanait. Ezt valószínűleg felgyülemlett érdemeink teszik lehetővé, valamint a "Jó Gyökere", amelyet előző lételem során ültettünk el; máskülönben nem lehetnénk kortársai Szentségének.



A Patriárcha kegyeinek dicsérete közben nehezünkre esik hálánkat kellőképpen kifejezésre juttatni /de személye iránti érzett nagyrabecsülésünk jeléül/ ezennel átnyújtunk néki egy Mo-La köntöst /értékes buddhista köntös Koreából/ és egy kristálycsészét. Sao-csou előljárója felszólított, hogy kolostorát tatarozza ki, és régi tartózkodási helyét alakítsa át templommá; viselje pedig ez a hely a "Kuo-en" /a kegyes adományok helye/ nevet.

Adatott császári kegy által, stb."



## 10. UTOLSÓ TANÍTÁSOK

Egy napon a Patriárcha magához hívatta a következő tanítványait: Fa-hej, Csi-cseng, Fa-ta, Sen-huj, Csi-csang, Csi-tung, Csi-cse, Csi-tao, Fa-csen, Fa-zsu nevűeket és másokat. Az egybegyültekhez az alábbi szavakkal fordult:

- "Ti nem vagytok közönséges emberek. A Parinirvānába való térésem után mindegyiktek egy kerület Dhyána-mestere lesz. Ezért néhány, a tanításra vonatkozó tanáccsal látlak el titeket: ha utasításaimat hiven követitek, hűek maradtok iskolánk hagyományaihoz.

Először említendő a Dharmák három kategóriái, azután a harminchat "ellentétpár", amely /a szellemi lényeg/ aktivitásában nyilvánul meg. Ezután magyarázzátok meg, hogyan kerülhető el a két szélsőség, a "jövés" és a "távozás". Soha ne térjete el a tanítás során a szellemi lényegtől. Ha valaki kérdést tesz fel, úgy válaszoljatok minden esetben ellentétes értelemben, úgy, hogy egy "ellentétpár" képződjék. Például: "jövés" és "távozás" kölcsönösen feltételezik egymást. Ha a kölcsönös függőség tökéletesen meg van szüntetve, úgy abszolút értelemben nem létezhet többé olyasmi, mint "jövés" és "távozás".

A három Dharma-kategória a következő:  
Szkandhák /aggregátumok/,  
Áyatanák /az összetalálkozás helyei vagy hatókörei/  
Dhātuk /tudat-faktorok/.

Az öt Szkanda a következő:

Rupa /anyag, test/, Vedāna /érzékelés/,

Samjñā /tudomásulvétel/, Samskāra /alakzat/ és  
Vijnāna /tudat/.

A tizenkét Ayā-tána pedig ez:

A hat érzék-tárgy: /külső/	A hat érzékszerv: /belső/
A látás tárgya	a látás szerve
a hallás tárgya	a hallás szerve
a szaglás tárgya	a szaglás szerve
az izlelés tárgya	az izlelés szerve
a tapintás tárgya	a tapintás szerve
a gondolat tárgya	a gondolat szerve

A tizennyolc Dhātu az alábbi:

Az érzékelés hat tárgya, az érzékelés hat  
szerve és a hat befogadó vijnāna.

Mivel a szellemi lényeg minden Dharmák tes-  
tetöltése, a tudat fölhalmozásának /Alaya/ nevez-  
tetik. Miután azonban a gondolkozási folyamat  
megkezdődik, a szellemi lényeg átalakul /a külön-  
böző/ vijnānákká. Ha a hat fölhalmozott vijnāna  
keletkezik, a hat érzékelési tárgyat a hat érzéke-  
lési szerv útján tudomásul veszik. Így származik  
a tizennyolc Dhātu a szellemi lényegből. Hogy jó  
vagy rossz irányban hatnak-e, az a jó vagy a  
rossz hajlamoktól függ, amelyben a szellemi lé-  
nyeg az adott esetben létezik. A gonosz cselekedet  
a közönséges emberektől származó, míg a jó a  
Buddhákttól ered. A Dhātuk energiája a szellemi  
lényegben lévő "ellentétpárokból" veszi eredetét.

A harminckét ellentétpár a következő:

Öt külső és élettelen: menny és föld, nap és  
hold, fény és sötétség, pozitív és negatív elemek,  
tűz és víz.

A tizenkét Dharmalaksāna: /tárgyak és jelen-ség-világ/: beszéd és Dharma, igenlés és tagadás, anyag és nem-anyag, forma és nem-forma, tisztá-talanságok /sravas/ és tisztátalanságoktól való mentesség, anyag és üresség, mozgás és nyugalom, tisztaság és nem-tisztaság, közönséges emberek és bölcsök, Sangha és világiak, öregek és fiatalok, nagy és kicsiny.

A tizenkét pár, amely a szellemi lényeg működését igazolja; hosszú és rövid, jó és rossz, tévedésben lévő és megvilágosodott, tudatlan és bölcs, zavart és nyugodt, résztvevő és gonosz, tartózkodó /Sila/ és engedékeny, egyenes és görbe, teli és üres, meredek és sík, Klésa és Bodhi, állandó és múlandó, könnyörületes és kegyetlen, elégedett és elégedetlen, adakozó és irigy, előre és hátra, létező és nem-létező, Dharmakāya és fizikai test, Sambhógakāya és Nirmanakāya.

Az, aki ismeri a harminchat pár alkalmazásának módját, megvalósíthatja a mindent átható principiumot, amely a Szútrák tartalmát képezi. Bár "jön" vagy "megy" képes arra, hogy a két szélsőséget elkerülje.

A szellemi lényeg működése közben és a másokkal való érintkezés során szabadítsuk meg magunkat a külső tárgyakhoz való ragaszkodástól; és az ezekkel befelé való érintkezés során, az "ürességre" vonatkozóan tartózkodjunk a nihilizmus ideájától. A tárgyak valóságban vagy a nihilizmusban való hit mélyen gyökeredző téves nézeteket és nagy tudatlanságot eredményezne.

A nihilizmus állhatatos hívője a Szútrák megrágalmazója volna, mivel azt állítaná, hogy az irodalom /a buddhista iratok/ nem szükséges /a buddhizmus tanulmányozásához/.

Ha ez így volna, akkor nem volna szabad beszélnünk sem, mivel a szó képezi az irodalom alapját. Azt is megjegyezném, hogy a direkt módszer esetében /szó szerint az egyenes úton/ az irodalom ki volna rekesztve. Viszont érvényesnek ismerné-e el, hogy ez a kifejezés: "kirekesztve" szintén az irodalomhoz tartozik? Miközben másokat hall a Szútrákról szólni, egy ilyen ember a beszélőt "az írás tekintélyét elismerő"-nek tekintené. Elég baj, hogy ezt a hamis nézetet magára nézve érvényesnek ismeri el, de ezen kívül megrágalmazója a buddhista iratoknak is. Tudnunk kell, hogy komoly bűn a Szútrákat negatív módon kiértékelni, mivel az ebből származó követelmények igen súlyosak lesznek!

Az, aki a külső tárgyak realitásában hisz, megkísérli a formát /kivülről/ fölfogni, miközben egy bizonyos tanítási módszert gyakorol. Hatalmas teremben vitatkozhat az ilyen a realizmus és a nihilizmus felől, de egy ilyen ember sok Kalpán keresztül sem lesz képes arra, hogy a szellemi lényegét megvalósítsa.

Haladjunk az ösvényen a törvénynek megfelelően és ne engedjük, hogy szellemünk tétlenségbe merüljön, mivel ezáltal a tan megértésének útjába állítunk akadályokat. A Tanról szólni, vagy azt csak hallgatni anélkül, hogy azt követnénk, csupán eretnek szempontok kialakulását eredményezhetné. Ezért kövessük az ösvényt a törvénynek megfelelő módon és a Tan terjesztése közben ne hagyjuk magunkat a tárgyak realitásának ideájától befolyásolhatni.

Ha megértitek azt, amit mondom, és azt a tanítást, a gyakorlás és a napi élet során fölhasználjátok, úgy iskolánknak egy megkülönböztető emléket állítotok.

Ha kérdést intéznek hozzátok, úgy adjatok arra tagadó választ, ha az igenlő és megfordítva. Ha közönséges emberre vonatkozik a hozzátok intézett kérdés, úgy választok vonatkozzék egy bölcsre és megfordítva. A két ellentét egymástól való függése, vagy egymáshoz való kapcsolata révén a "Középső út" tanítása megérhető. Ha minden kérdést ily módon válaszoltok meg, úgy nem vagytok túlságosan távol az igazságtól.

/Engedjétek meg, hogy a dolgot még jobban megmagyarázzam/. Tegyük fel, hogy valaki azt kérdezi tőletek, hogy micsoda a sötétség, úgy válaszoljátok az alábbi módon: A fény és a sötétség feltétel, ami az adott jelenséget eredményezheti. Ha a fény eltűnik, úgy a következmény a sötétség. E kettő kontrasztot alkot. A két ellentét egymástól való függése, vagy egymáshoz való kapcsolata révén keletkezik a "Közép"-Tana.

Ily módon válaszolható meg a többi kérdés is. Hogy iskolánk célja és értelme e tan hagyományozása révén a következőknek tovább adathassék, ezek az utasítások egyik generáció által a másiknak tovább adandók."

A Zsen-cu esztendő hetedik havában a Taj-csi vagy Jen-ho korszak első évében a Patriárcha néhány tanítványt Hszin-csou-ba küldött, hogy építsenek egy sztúpát /ereklyetartót/ a Kuo-en kolostorban; azt kérte, hogy a munkát lehetőleg hamar végezzék el. A következő esztendőben, midőn a nyár már csaknem a vége felé járt, a sztúpa készen állott.

A hetedik hold-hónap első napján a Patriárcha ös szegyűjtötte tanítványait és következőképpen fordult hozzájuk:

- "A nyolcadik hold idején el fogom hagyni e világot. Ha volna még valamely kételyetek /a tan felől/ kérdezzetek, hogy fölvilágosithassalak benneteket.

Távozásom után nem lesz senki, aki néktek válaszolhatna.

E szomorú hír Fa-hajt és más tanítványokat könnyre fakasztott, míg Sen-huj közömbös maradt. Miközben ezt az utóbbit megdicsérte, a Patriárcha ezeket mondotta:

- "A fiatal mester, Sen-huj az egyetlen itt, aki a szellemi lényeket megvalósította, amelyben nincsen különbség jó és rossz között, amelyben nincs helye fájdalomnak vagy boldogságnak és amelyben nem kelhet dicséret vagy gáncs. Mily előrehaladásról tehettek tanúbizonyságot, amelyet a hegyen elértetek? Miért panaszkodtok? Attól féltek talán, hogy én nem tudom, hová távozom? De én nagyon is jól tudom, másképpen nem mondhatnám meg néktek azt, hogy mi fog következni. Szomorúságotok igazi oka az, hogy nem tudjátok, hogy hová távozom. Ha ezt tudnátok, úgy nem volna okotok a szomorúságra. Az "olyanságban" /Tathāta/ nincsen jövés és nincsen távozás, sem keletkezés és elmúlás. Üljetek le valamennyien és hallgassátok meg versemet, amely a valóságról, és az illuzióról és mozgásról, valamint nyugalomról szól. Figyeljétek, és nézetetek az enyémhez hasonló lesz. Kövessétek a /benne foglaltakat/ és akkor megvalósítjátok iskolánk célját és értelmét."

A gyülekezet tagjai meghajtották magukat és arra kérték a Patriárchát, hogy mondja el a versét. A vers a következő volt:

- "Minden dolgok nélkülözik a valóságot,  
ezért tegyük magunkat szabaddá a tárgyak  
valóságának fogalmától.  
Aki a tárgyak valóságosságában hisz,  
azt éppen ez a fogalom köti, amely pedig  
mindenképpen illúzió.  
Az, aki /a szellemi lényeg/ "realitását"  
önmagában megvalósítja,  
tudja, hogy a "Valóságos Szellem" a csalóka  
jelenségeken kívül keresendő.  
Ha szellemeteket kötik az illuzórikus  
jelenségek,  
hol lehetnétek akkor realitásra, mivel  
ugyis minden jelenség nem-valóságos?  
Az élőlények mozgékonyak,  
az élettelen tárgyak mozdulatlanok.  
Aki azt gyakorolja, hogy mozdulatlan  
maradjon /nem ér el eredményt/, hacsak  
nem azt, hogy élettelen tárgyhoz hasonlóan  
nyugalomban időzik  
Ha azonban föllelitek a mozdulatlanság  
valóságos állapotát,  
úgy /tapasztalhatjátok/ a mozdulatlanságot  
az aktivitásban.  
A mozdulatlanság önmagában /mint az élettelen  
tárgyak/ csupán  
mozdulatlanság és nem Dhyāna.  
És a mozdulatlan dolgokban nem lehető fel  
a Buddhaság magva sem.  
A különböző Dharmalaksnak /dolgok és formák/  
megkülönböztetésének beavatottja  
mozdulatlanul időzik az "Első Principiumban"  
/a Nirvānában/.  
Ily módon kell minden dolgokat fölfogni  
és így hat a Tathāta /az olyanság/.  
Ti, akik az ösvényen haladtok,  
gyakoroljátok magatokat és törekedjeteK,



hogy mint a Mahāyāna-iskola követői az ilyenfajta bölcsességet fölfoghassátok; különben a "Születés és halál kereke" tart fogva benneteket.

Forogjatok azok körében, akiket a buddhizmus tanai kovácsoltak össze. Azokkal szemben, akik más álláspontot foglalnak el, /viszont/ legyetek udvariasak, hogy boldoggá tehessétek őket.

A civakodás távol áll iskolánktól, mivel szöges ellentétben áll tanításainkkal. Aki erőszakos és szabályainkat semmibe véve civakodó, az kiszolgáltatja szellemi lényegét a világi lét keserőségeinek." -

A vers elhangzása után a gyülekezet tagjai meghajoltak a Patriárcha előtt. A Patriárcha kívánságának megfelelően valamennyien igyekeztek a vers utasításai szerint élni és mindenkor tartózkodtak a vallási egyenetlenkedésektől.

Az idősebb Fa-haj midőn észrevette, hogy a Patriárcha élete vége felé jár, két meghajlás után ezeket kérdezte:

- "Uram, a Parinirvānába való megtérésed után ki legyen köntösöd és a Dharma örököse?"

- "Minden tanításom, amit itt mondtam el" - válaszolta a Patriárchra - "attól az időtől kezdődően, amióta a Ta-fan kolostorban tanítottam a mai napig, a további terjesztés érdekében leirandó és ezt a címet viselje: "Sūtra, amely a Törvény Járművének Magas Trónusáról hanzott el /Dharmaratha/" Őrizd meg /e tanítást/ jól és add tovább emberöltőről emberöltőre minden lények szabadulása érdekében. Aki e tanok értelmében tanít, az ortodox Dharma szellemében szól.

Ennyit a Dharmáról. Ami a köntös továbbhaladását illeti, úgy helyénvaló volna e szokást követni. És miért? Mivel ti mindannyian bizalommal viseltetek tanaim iránt, mentek vagytok a kétségektől és így képesek vagytok arra, hogy iskolánk magas szintű céljait megvalósítsátok. És ezenkívül Bodhidharma, az első Patriárcha versének megfelelően nem szükséges a köntöst tovább adni. E vers a következőképpen hangzik:

- "A cél amiért e földre /Kinába/ jöttem az,  
hogy a tévedésben lévőknek a Szabadulás  
Törvényét hirdessem.  
Öt szírom teszi tökéletessé a virágot.  
A gyümölcs később természtés útján fog  
kifejlődni." -

/Megjegyzés: az ötödik követő, azaz a hatodik Patriárcha idejétől kezdődően a Dhyāna-iskola szépen fog fejlődni; ezért nem szükséges a köntös továbbadása./

A Patriárcha még hozzáfűzte: - "Tiszteletreméltó gyülekezet, világossítsátok meg szellemeteket és figyelmezzetek szavaimra. Aki egy Buddha elismert bölcsességének birtokába kíván jutni, válósítsa meg tökéletesen a "Különleges Tárgy Samādhiját" és a "Bizonyos fajta és módszer Samādhiját." Mindenképpen igyekezzünk megszabadulni a dolgokhoz való ragaszkodástól és magatartásunk legyen közömbös és semleges. Ne engedjétek magatokat sem sikertől sem sikertelenségtől vagy vesztéségtől nyugtalanítani. Legyetek nyugodtak és csöndesen, szerények és készségesek, egyszerűek és szenvedélytől mentesek. Ez a "Különleges Tárgy Samādhija". Legyetek minden alkalommal, állva, haladva, ülve vagy fekvé olyanok, hogy az ösvényen egyenesen haladhassatok előre. Akkor

szentélyünkben időzve és mozdulatlanul a Tiszta Birodalom részesei leszünk. Ez a "Bizonyos fajta és módszer Samādhija."

Aki a Samādhi e két alakját tökéletesen megtudja valósítani, megtermékenyített földhöz hasonlítható. Az iszaptakaró alatt a magvak élelemhez jutnak és növekedhetnek, míg a gyümölcs megéri.

Eme utolsó tanításom olyan, mint az időben lehulló eső, amely hatalmas területnek hozza meg a szükségelt nedvességet. A bennetek nyugvó Buddha-természet hasonlatos a maghoz, amely az eső hatására gyorsan fog fejlődni. Előírásaim követője biztosan elérheti a Bodhit. Tanaim követője minden bizonnyal learathatja a nagyszerű termést /a buddhaságot/. Figyelmezzetek versemre:

- "A bensőnkben lévő Buddha-mag a mindeneket átható eső hatására kicsirázik. Mivel a Tan "virága" intuitív módon ismertetett föl, úgy a Megvilágosodás gyümölcse megéri." -

Ezekhez még hozzáfűzte: - "A Dharma, és éppen így a szellem, nem kettős, Az út tiszta és minden alakzatok fölött álló. Óvjak benneteket attól, hogy az ily gyakorlatokat mellőzzétek a tisztaság meditációja során, vagy, hogy szellemeteket az üresség állapotában tartsátok. A szellem természete szerint tiszta, és így nincsen részünkre semmi, amihez ragaszkodnunk kellene vagy amit föl kellene adnunk. Mindegyiktek tegye meg a tőle telhető legjobbat és tanítson mindenkor amikor arra lehetőség kínálkozik."

Miután a tanítványok egymás után többször meghajtották magukat, visszavonultak.

A hetedik hold-hónap nyolcadik napján a Patriárcha tanítványainak hirtelen a következő utasítást adta: készítsenek el útra egy csónakot, hogy Hszin-csouba /születési helyére/ utazhassék. Sirva könyörögtek, hogy maradjon körükben.

- "Egészen természetes, hogy eltávozom" - mondotta a Patriárcha - "mivel a halál elkerülhetetlenül következménye a születésnek; a különböző Buddhák is, akik a világban megjelentek, magukra kellett vegyék a halál terhét, mielőtt a Parinirvānába betérhettek valahol."

- "Kérünk téged Urunk, előbb vagy később a Hszin-csoui látogatásod után térjél vissza ismét hozzánk" - ismételte a gyülekezet.

- "A lehulló levelek oda térnek vissza, ahol a gyökér nyugszik, és amikor először jöttem nem volt szószólóm" - válaszolta a Patriárcha.

Ezután ezeket kérdezték: - "Kire hagyod Urunk az Ortodox Törvény szemének Garbháját /ölet vagy tartályát/."

- "A lényeg emberei lesznek a birtokosai, és azok, akik mentek az önkényes fogalmaktól /szó szerint: szellem-nélküliek/ értői lesznek annak."

Amazok tovább érdeklődtek: - "Valami szerencsétlenség ér téged Urunk?"

A Patriárcha így válaszolt: - "Öt vagy hat évvel halálom után egy férfiú jelenik meg, hogy fejemet levágja. A következő jóslatot közlöm azzal, hogy jól jegyezzék meg szavaimat:

A szülők fejének koponyáján  
hozandók az áldozatok,  
mivel a szájnak szüksége van táplálékra.  
Ha "Mun" szerencsétlensége megtörténik,  
úgy Jang és Liu hivatalba lépnek. -

/Megjegyzés: a jóslat rejtvény formába van öltöztetve./

Ezután a következőket füzte az elmondottakhoz:

- "Hetven évvel távozásom után két keletről származó Bodhisattva, egy világi és egy bhikkhu fognak egyidőben tanítani; a tant nagy körben fogják terjeszteni, és iskolánkban szilárd alapot fognak adni. Kolostorainkat megújítják és számos tehetségessel közlik a Dharm át."

- "Közölhetnéd-e velünk Uram, hogy hány emberöltőn keresztül adatott tovább a Tant az első és a legkorábbi Buddhák megjelenése óta a mi korunkig?"- kérdezték a tanítványok.

- "A világban megjelent Buddhák sokkal számosabbak annál, minthogy felsorolásuk lehetséges volna" - felelte a Patriárcha - "említsük ezért csupán az utolsó hetet. Ezek:

Buddha Vipasyin	}	az utolsó Kalpából,
Buddha Sikhin		az Alamkarakalpából,
Buddha Visvabhu		
Buddha Krakucchandha		
Buddha Kanakamuni	}	a jelenlegi Kalpából,
Buddha Kasyapa		a Bhadrakalpából,
Buddha Gautama		/a történelmi Buddha/.

Akinek Gautama Buddha a Tant először tovább adta, az az első Patriárcha, Mahákasyapa: /ettől kezdődően sorrendben adatott tovább:/

a második Patriárchának, a tiszteletreméltó  
Ānandának,

/és következett:/

a harmadik	Sanākavasa,
a negyedik	Upāgupta,
az ötödik	Dhrītaka,

a hatodik	Micshaka,
a hetedik	Vāsumitra,
a nyolcadik	Buddhanāndi,
a kilencedik	Buddhamitra,
a tizedik	Parsva,
a tizenegyedik	Púnyayasas,
a tizenkettedik	Asvaghósa Bodhisattva,
a tizenharmadik	Árya Kapimāla,
a tizenegyedik	Nāgārjūna Bodhisattva,
a tizenötödik	Árya Kanādevā,
a tizenhatodik	Árya Rāhulatā,
a tizenhetedik	Árya Saṅghānandī,
a tizennyolcadik	Árya-Gayasata,
a tizenkilencedik	Árya Kumārata,
a huszadik	Árya Jayāta,
a huszonegyedik	Árya Vasubandhu,
a huszonkettedik	Árya Manūrā,
a huszonharmadik	Árya Haklénā,
a huszonnegyedik	Árya Simha,
a huszonötödik	Árya Basiāsītā,
a huszonhatodik	Árya Púnyamitra,
a huszonhetedik	Árya Prajnātarā,
a huszonnyolcadik	Árya Bodhdharma, /az első Patriárcha Kinában/
a huszonkilencedik	Huj-ko nagymester,
a harmincadik	Szeng-can nagymester,
a harmincegyedik	Tao-hszin nagymester,
a harminckettedik	Hung-zsen nagymester,

és én vagyok a harmincharmadik Patriárcha /a hatodik Kinában/. Így adatott tovább tanítótól tanítványnak, egyik Patriárchától a másiknak a Tan. Ezért adjátok ti is tovább az utókornak, egyik emberöltőről a másikra, hogy a hagyomány örökké létezhessek."

-Kuej-csou esztendő nyolcadik hold-havának harmadik napján, a Hsien-tien korszak második évében, a Patriárcha, miután a Kuo-en kolostorban étkezését befejezte, ily szavakkal fordult a tanítványokhoz:

- "Úljetek le korotoknak megfelelő sorrendben, mivel elérkezett az ideje annak, hogy tőletek búcsút vegyek."

Ezek hallatára Fa-haj ezt kérdezte a Patriárchától:

- "Urunk, tudnál nekünk néhány útbaigazítást adni, hogy az utókorban azok az emberek, akik tévedésben vannak, a Buddha-természetet megvalósíthassák?"

A Patriárcha így válaszolt: - "Nem lehetetlen ezen emberek számára a Buddha-természet elérése, feltéve, hogy tisztában vannak a közönséges emberek természetével. De a Buddha-természet megismerése ilyen ismeretek nélkül lehetetlen volna, mégha eónokon át is törekednének utána.

Hadd magyarázzam meg tehát néktek azt, hogyan ismerhetitek meg az élőlények természetét önön szellemetekben, és ezáltal miképpen valósíthatjátok meg a Buddha-természetet magatokban. Mivel a Buddhát ismerni nem más, mint az élőlényeket ismerni, mivel ez utóbbiak azok, akik nem tudják, hogy alapjában véve Buddhák, míg egy Buddha semmi különbséget nem tesz önmaga és a többi lény között. Ha a közönséges emberek a szellemi lényeket megvalósítják, úgy Buddhák. Ha egy Buddha szellemi lényegével tévedésben van, úgy nem más, mint közönséges lény.

A szellemi lényeg tisztázása a közönséges embereket Buddhává teszi. A szellemi lényeg tisztázatlansága még a Buddhát is újólág közönséges emberre változtatja.

Ha szellemetek romlott, úgy közönséges lények vagytok, akiknek bensőjében rejtve van a Buddha-természet. Mig ha ezzel szemben szellemeteket csak egy pillanatra is a tisztaságra, egyenességre irányítjátok, úgy egy Buddha vagytok.

Szellemünkben egy Buddha létezik, és ez a Buddha bensőnkben a valóságos Buddha. Ha a Buddha szellemünkben nem volna föllelhető, hol is találhatnánk meg máshol? Ne kételkedjete ab-ban, hogy a Buddha szellemetek bensőjében föl-lelhető és azon kívül semmi nem létezik. Mivel a dolgok és jelenségek szellemünk teremtményei, mondja a szútra: "Ha a szellemi aktivitás kezde-tét veszi, a különböző dolgok a létbe lépnek; ha a szellemi aktivitás megszűnik, úgy ezek megszűn-nek létezni." Mielőtt elhagynálak titeket egy ver-set hagyok néktek hátra, amelynek címe a követ-kező: "A szellemi lényeg valóságos Buddhája," későbbi idők emberei, amennyiben értelmét fölfog-ják megvalósíthatják a szellemi lényeket és elér-hetik a Buddhaságot. A vers így hangzik:

- "A szellemi lényeg, vagy a Tathāta /olyan-ság/ a valóságos Buddha,  
mig az eretnek nézetek és a három mér-gező elem a Mārā,  
A helyes fölismerés fénye fölkelti bennünk a Buddhát.  
Ha szellemünkben a három mérgező elem uralomra jut az eretnek nézetek követ-keztében, úgy azt mondjuk, hogy a Mārā szállt meg minket.  
Ha azonban a helyes nézetek eme mérgező elemeket szellemünkből kiirtják,  
úgy a Mārā a valóságos Buddhává változik.  
A Dharmakāya, a Sambhogakāya és a  
Nirmānakāya -



ez a három test egyetlen egyből jó elő  
/a szellemi lényegből/.

Aki eme tényt intuitív módon képes  
fölfogni,

az learatta a termést és élvezheti a  
Megvilágosodás Gyümölcsét.

A Nirmānakāyából lép elő "Tiszta Ter-  
mészetünk",

az elsőben található meg mindenkor a  
legutolsó.

A "Tiszta Természettől" vezetettve a  
Nirmanakaya a helyes úton jár,

és egy napon eléri a Sambhogakāyát, a  
a tökéleteset, a végtelent.

Az érzéki ösztöneinkből való kiemelkedés  
a "Tiszta Természet",

az érzékek rabságából való megszabadulás  
következtében érhetjük el a Tiszta Dharma-  
kāyát.

Ha szellemi magatartásunk ezt a fokot  
elérte, ha nem vagyunk már rabszolgái  
az öt érzéki tárgynak,

és ha a szellemi lényeget, bár csupán  
egy pillanat idejére is elértük,  
úgy ismerői vagyunk az igazságnak.

Amennyiben oly szerencsések vagyunk,  
hogy már ebben a létformában a

Villanásszerű-megvilágosodás iskolájának  
tanítványai lehetünk,

úgy egyik pillanatról a másikra megpillanthatjuk  
szellemi lényegünk Bhagavatját.

Ha valaki /kivülről/ igyekszik bizonyos  
tanok követése útján a Buddhát megtalálni,  
az nem tudja, hogy a valóságos Buddha hol  
lehető fel.

Aki képes az igazságot tulajdon szellemében  
megvalósítani,

learatta a Buddha-termést.

Aki a szellemi lényeket nem valósította meg, és a Buddhát kívül keresi, az bolond, akit hamis vágyai hajszoznak. Az elmondottakkal az utókorra hagytam a Villanásszerű-megvilágosodás-iskolájának tanait, hogy mindazon lények, akik törekszenek, a szabadulást elérhessék. Figyelmezzetek szavaimra eljövendő tanítványok! Sok időt pazaroltok el helytelen módon, ha e tanokat nem valósítjátok meg a gyakorlatban." -

E vers elmondása után a Patriárcha még hozzáfűzte a következőt: -"Örködjétek önmagatok felett. Távozásom után ne kövessétek a szokásokat, ne panaszkodjatok és ne siránkozzatok. Ne fogadjátok el a részvétnyilvánításokat és ne viseljétek gyászt. Ezek a dolgok ellentmondásban vannak az ortodox tannal, és aki ezeket tenné, nem volna tanítványnak nevezhető. A ti dolgotok az, hogy önön szellemeteket fölismerjétek, és önön Buddha-természeteteket megvalósítsátok, amely sem nyugalomban nincsen, se nem mozdul, amely nem keletkezik és nem múlik el, amely nem jó és nem távozik; amely nem állit és nem tagad, amely nem időzik, de nem is távolodik el. Hogy szellemetek tévedés rabja ne lehessen és tanaimat megérthessétek, mindezeket át kell ismételnetek. Így képessé válhattok arra, hogy szellemi lényeketeket fölismerjétek. Ha halálom után utasításomat hiven követitek, úgy távozásom alig lesz észrevehető. Ha ezzel szemben nem élnétek tanaimnak megfelelő módon, úgy abból sem lenne semmi hasznatok, ha köztetek maradnék."

Ezek után még egy verset mondott el:

- "Megingathatatlanul és nyugalomban az  
ideális ember nem gyakorol erényeket.  
Önmagán uralkodva és szenvedélytelenül  
nem követ el hibákat.  
Nyugalomban és csöndességben  
nem lát és nem hall.  
Kiegyensúlyozottan és egyenesen  
nem tartózkodik a szelleme egyetlen  
helyen sem." -

E vers elmondása után elmerülten ült a Patriárcha helyén az éjszaka harmadik órájáig. Ekkor hirtelen ily szavakkal fordult a tanítványaihoz: - "Immár távozom" - és e pillanatban el is húnyt. Különös illet töltötte el a termet és holdszivárvány jelent meg, mintegy összekötte a földet a mennyel. Az erdő fái fehér diszt öltöttek, a madarak és állatok panasz-szava töltötte be a tájat.

Ugyanezen esztendő tizenegyedik hold-havában felmerült a kérdés, hogy hol helyezték a Patriárchát nyugalomba; Kuang-csou, Sao-csou és Hszin-csou kormányzati tisztviselői civakodtak efölött, mivel mindannyien azt szerették volna, ha a Patriárcha földi maradványait az ő kerületükben helyezik el. A Patriárcha tanítványai, más bhikkhuk és a világiak is résztvettek a vitában. Mivel megegyezni nem tudtak, tömjént égettek és arra kérték a Patriárchát, hogy a felszálló füst irányával adjon jelt, hogy ő maga melyik irányt választaná. A füst pontosan Cao-csi irányába szállt, ide szállították azután az eereklyetartót /amelyben a maradványokat őrizték/ az öröklött köntöst és az alamizsnás szilkét a tizenegyedik hold-hónap tizenharmadik napján.

A következő esztendő 7. hold-havának 25. napján a testet kiemelték az ereklyetartóból és Fang-pien, a Patriárcha egyik tanítványa megkente tömjénkenőccsel. Emlékezve azután a jóslatra, mely szerint valaki a Patriárcha fejét el akarja ragadni, azt a nyaknál megerősítették oly módon, hogy vaslemezekbe és lakkburkolatba ágyazták. Ezután helyezték el a testet a stüpában. Hirtelen fehér fény villant föl a stüpa csúcsából az ég felé és csupán három nap elteltével tünt el. Ezeket az eseményeket a Sao-csou tartomány hivatalnokai hűségesen jelentették az udvarnak. Császári parancsra táblákon örökítették meg a Patriárcha életét.

A Patriárcha a köntöst 24 éves korában örökölte; 29 éves volt, amikor a haját lenyirták /a szerzetesi föl vétel idején/. Halála 76 esztendő s korában következett be. Harminchét éven át tanított az élőlények javára. A Dharmát negyvenhárom tanítványa örökölte és ezek lettek, kifejezett kivánsága értelmében, követői: amíg azok számára, akik a megvilágosodást elérték és ezért a közönséges emberek soraiból kiváltak, oly nagy, hogy a fölsorolás lehetetlen.

A Bodhidharmából származó köntös, a Patriárcha-tisztség jelvénye, a Mo-na köntös és a kristálycsésze, amelyet Csung-cung császár adományozott a Patriárchának, Fang-pien kőszobra és más szent tárgyak a stüpa őrzőjének adattak át megőrzés végett.

A Patriárcha szútráját nyilvánosan ismertté tették, hogy a Dharma-iskola tanait és célkitűzéseit mindenki megismerhesse.

A "Hármas Drágaság" /A Buddha, a Dharma és a Sangha/ dicsőségére és minden lények üdvé érdekében történtek ezek az intézkedések.

## LING TAO STŪPA-ŐR UTÓSZAVAI

- A Kaj-jüan korszak tizedik évében, a Zsen-hszü esztendő nyolcadik hold-havának harmadik napján lánccsörgés zaja hallatszott ama stüpa belsejéből, amelyben a Patriárcha földi maradványait őrizték. Az éjféλι órában a zajra fölriasztott bhikkhuk egy gyászba öltözött embert láttak a pagodából kilopakodni. Utólag állapították meg, hogy a Patriárcha nyakán elhelyezett burkolatot megsértették. Az eseményeket hűségesen jelentették Jang-kan kormányzónak és Liu-Vu-tien előljárónak. A panasz megtétele után szigorú kutatás kezdődött a bűnös kézrekerítése érdekében, akit öt nappal később Si-csüe feluban meg is találtak és Sao-csou-ba kísérték fogságba.

Az elfogott előadta, hogy a Zsu-csoubeli Liang-hszienből származik és neve Csang Csin-man; a Kaj-jüan kolostorban Hung-csou-ban egy Hszin-lobóe /koreai/ állam származó, Csin Ta-pej nevezetű szerzetestől kétezer tallért kapott azzal az utasítással, hogy a Patriárcha fejét ellopja és tisztelet tárgyául Koreába vigye.

E vallomástétel után Liu előljáró magának tartva fönn az ítélelhozatal jogát, személyesen jelent meg Cao-csi-ben, hogy tanácskozzék a Patriárcha főtanítványával Ling-tao-val. Ling-tao ezeket mondotta: -"Az állam törvényeinek megfelelően halálbüntetést kellene kiszabni. Mivel azonban a buddhizmus tanait az irgalmasság hatja át, előírva, hogy barát és ellenség azonos elbánásban részesüljenek, és mivel ezen kívül vallásos tiszteletadás volt az oka a bűncselekménynek, bocsáttassék meg a bűnösnek."

Az előljáró mélységesen megindulva így szólt: - "Most értem csak meg igazán, hogy mily jószívűek és irgalmasok a buddhisták!"  
A foglyot pedig szabadon engedték.

Szu-cung császár, aki a köntös és a szilke tiszteletbentartását elrendelni kívánta, követet küldött Ca-ocsiba, hogy a tárgyakat kellő elővigyázattal a palotába hozhassák. Ott őriztettek azután azok Jung-taj esztendő első évéig, amikor is Taj-cung császár az ötödik hold-hónap ötödik napjának éjjelén egy álmot látott, amelyben a Patriárcha arra utasította, hogy a relikviákat szállítsa vissza eredeti helyükre. Ugyanezen hónap hetedik napján az alábbi rendelkezés küldetett meg Jang-csiennak:

- "Mivel őfelsége azt álmodta, hogy Vei-Lang Dhyāna-mester felszólította az öröklött köntös és szilke visszaszármatatására Csen-Kuo marsall /az "Állam Oszlopa"/ Liu-Csung-csing megbízatik avval, hogy azokat kellő tiszteletadás kíséretében Cao-csibe vigye. Ezeket a relikviákat őfelsége államkincseknek tekinti és elrendeli, hogy azokat megillető módon a Pao-lin kolostorban helyezék el. A bhikkhuknak, akik a Patriárchától az utasításokat átvették, megparancsoltatik, hogy különös figyelemmel gondoskodjanak az őrzésről, hogy veszteség és kár ne következheszenek be."

Később a relikviákat több alkalommal ellopták, de minden esetben újra visszaszerezték azokat, még mielőtt a tolvajok túlságosan messzire távozhattak volna.

Hszüan-cung császár a Patriárchának a posthumus "Ta-csien" /a nagy tükör, vagy nagy látnok/ nevet adományozta és a stüpara az alábbi sorokat írta:

- "Jüan Ho Ling Csao", - /A harmónikus, isteni  
fényvel bíró szellem/.

Más életrajzi adatok ama táblákon olvashatók,  
amelyek a Patriárcha életének megörökítése cél-  
jából készítették; ezeket Vang-vej kancellár, Liu  
Jü-haj előljáró és mások irták a Tang-dinasztia  
idején.

